

#walktheglobalwalk

Οδηγός Ενημέρωσης & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

WALK

#walktheglobalwalk

Οδηγός Ενημέρωσης & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

Με την υποστήριξη

Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

Συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ

Η παρούσα έκδοση έχει παραχθεί με την οικονομική ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα περιεχόμενό της είναι ευθύνη των εταίρων του συγκεκριμένου προγράμματος και δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συντονισμός δημιουργίας Οδηγού Ενημέρωσης και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων
Claudia Maffei, *Oxfam Italia Intercultura*

Σχεδιασμός Οδηγού Ενημέρωσης και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων
Nicola Zeloni, *Περιφέρεια Τοσκάνης*

Σχεδιασμός και προσαρμογή Οδηγού στα Ελληνικά
Μάριος Αντωνόπουλος

Ομάδα Εργασίας για τη συγγραφή των Σχεδίων Μαθημάτων
Clemence Bisson, Jonas Bochet, Maline Astrid *2Idhp, Normandy Region - ΓΑΛΛΙΑ*
Δέσποινα Καρδογέρου, Δήμητρα Ντιρογιάννη, Χρυσούλα Σταματούκου, *ActionAid Hellas - ΕΛΛΑΔΑ*
Claudia Maffei, Chiara Carli, Serenella Ercoli, Laura Giannetti, *Oxfam Italia Intercultura; Εκπαιδευτικοί - ΙΤΑΛΙΑ*
Sofia Lopes, Rui Verdial, *AIDGLOBAL, Εκπαιδευτικός- ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ*

Συγγραφή ερωτήσεων για προβληματισμό
Alan Britton, *Glasgow University School of Education*

Επιμέλεια κειμένου στα αγγλικά
Polly Seton, Mandy Cridland Ballett, *Carmarthenshire County Council; Dolen Cymru Lesotho– ΟΥΑΛΙΑ*

Ανατροφοδότηση σχετικά με το υλικό
Mariya Mincheva, Nelly Peycheva, Iliyana Georgieva, Stefana Petrova, *Δήμος Σόφια Municipality, Εκπαιδευτικοί -ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ*

Το πρόγραμμα «Walk the Global Walk» και ο παρόν Εκπαιδευτικός Οδηγός είναι εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (αριθμός εγγράφου Φ.13.1/202880/Δ2) και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) (αριθμός 37/30-8-2018)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΧΕΔΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ - ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13
«ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11» – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 14

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ 23
ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.1 24
ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ! – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.2 28
ΑΝΗΚΩ! – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.3 30

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ 35
ΓΡΑΨΕ (ΜΙΑ) ΙΣΤΟΡΙΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.1 36
ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.2 39
ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.3 43

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ 49
ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΩΣ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.1 ..50
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.2 57
ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.3 60

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 - ΑΣΦΑΛΕΙΑ 63
ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.1 64
ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.2 74
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.3 82

ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Κοινή δραστηριότητα -1 ώρα

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11

+

Επιλογή 3 δραστηριοτήτων -3 ώρες (από τις 12 προτεινόμενες δραστηριότητες)

- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ
- ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ
- ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Συστημική σκέψη: Η δεξιότητα να αναγνωρίζουμε και να κατανοούμε τις σχέσεις. Να αναλύουμε πολύπλοκα συστήματα. Να αναλογιζόμαστε το πώς ενσωματώνονται τα συστήματα σε διαφορετικούς τομείς και διαφορετικές κλίμακες. Να αντιμετωπίζουμε την αβεβαιότητα.

Προνοητική: Η δεξιότητα να κατανοούμε και να αξιολογούμε μελλοντικές καταστάσεις- τις πιθανές και τις επιθυμητές. Να δημιουργούμε τα δικά μας οράματα για το μέλλον. Να εφαρμόζουμε την αρχή της προφύλαξης. Να αξιολογούμε τις συνέπειες ενεργειών. Να φτιάχνουμε μηχανισμούς αντιμετώπισης των κινδύνων και των αλλαγών.

Κανονιστική: Η δεξιότητα κατανόησης και αναστοχασμού σχετικά με τους κανόνες και τις αξίες που αποτελούν τη βάση των ενεργειών ενός ατόμου. Η διαπραγμάτευση αξιών, αρχών και στόχων σε ένα πιθανό πλαίσιο συγκρούσεων συμφερόντων, αβέβαιων γνώσεων και αντιφάσεων.

Στρατηγική: Η δεξιότητα συλλογικής ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτόμων ενεργειών που ενισχύουν την αειφορία σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Συνεργασία: Η δεξιότητα να μαθαίνουμε από τους άλλους. Να κατανοούμε και να σεβόμαστε τις ανάγκες, τις προοπτικές και τις πράξεις των άλλων (ενσυναίσθηση). Να κατανοούμε, να συνδεόμαστε και να είμαστε ευαίσθητοι απέναντι σε άλλους (ηθική ηγεσία). Να μάθουμε να επιλύουμε συγκρούσεις ομαδικά. Να μπορούμε να διευκολύνουμε συνεργατική και συμμετοχική επίλυση προβλημάτων.

Κριτική σκέψη: Η δεξιότητα να αμφισβητούμε κανόνες, πρακτικές και απόψεις. Να αναστοχαζόμαστε γύρω από τις δικές μας αξίες, αντιλήψεις και ενέργειες. Να λαμβάνουμε θέση στην προσπάθεια για βιωσιμότητα.

Αυτεπίγνωση: Η δεξιότητα να σκεφτόμαστε το δικό μας ρόλο στην τοπική και την παγκόσμια κοινωνία. Να είμαστε σε συνεχή διαδικασία αξιολόγησης και να βρίσκουμε κίνητρα για δράση.

Επίλυση προβλημάτων: Η πρωταρχική δεξιότητα να ανακαλύπτουμε διαφορετικά πλαίσια επίλυσης προβλημάτων σε πολύπλοκα ζητήματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Η δεξιότητα να αναπτύσσουμε βιώσιμες, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιες λύσεις που προωθούν την αειφόρο ανάπτυξη, και εμπεριέχουν όλες τις προηγούμενες δεξιότητες.

Ο Οδηγός Ενημέρωσης Εκπαιδευτικών είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μιας Εκπαιδευτικής Ομάδας Δράσης που προέρχεται από 4 ευρωπαϊκές οργανώσεις (Διεθνές Ινστιτούτο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ειρήνης – Γαλλία, ActionAid Hellas – Ελλάδα, Aid Global – Πορτογαλία και Oxfam Italia Intercultura – Ιταλία, με την υποστήριξη της Μονάδας Εκπαίδευσης για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη του Πανεπιστημίου της Γλασκόβης, – Σκωτία) και μιας επιλεγμένης Επιτροπής Εκπαιδευτικών, με τη συνεργασία των 7 άλλων εταίρων (από Κροατία, Κύπρο, Ουαλία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Αλβανία, Βουλγαρία και Ρουμανία). Από τη φύση του το προϊόν αυτό αντικατοπτρίζει τη βασική του ευρωπαϊκή διάσταση και προβλέπει πλήρη προσαρμοστικότητα σε κάθε εθνικό πλαίσιο με στόχο την ανάπτυξη μιας κοινής ευρωπαϊκής μαθησιακής κοινότητας.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Ο παρών Οδηγός Ενημέρωσης και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος Walk the Global Walk και παρέχει στους δασκάλους πολύτιμες ευκαιρίες συνεργασίας πάνω σε παγκόσμια ζητήματα που σχετίζονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Εισάγει μοντέλα ενεργού συμμετοχής και ηγεσίας των νέων, ενώ δημιουργεί έναν συνεχή διάλογο γύρω από την ενεργή πολιτειότητα σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο.

Πρόκειται για ένα απλό και σαφές εργαλείο, το οποίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που θέλουν να ενσωματώσουν τα θέματα και τις μεθόδους της Εκπαίδευσης για τον Ενεργό Πολίτη (Global Citizenship Education) στο αναλυτικό πρόγραμμα και να αναπτύξουν διαθεματικά σχέδια εργασίας, συνεργαζόμενοι με άλλους συναδέλφους. Παρέχει στους εκπαιδευτικούς τις πληροφορίες, την καθοδήγηση και την υποστήριξη για τον σχεδιασμό μαθημάτων με πιο καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, στα οποία οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο.

Ο Οδηγός Ενημέρωσης και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων 1 εστιάζει στον «Στόχο 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες».

Στη αρχή του υλικού υπάρχει μια εισαγωγική δραστηριότητα, που στόχο έχει την εξοικείωση με τους 17 Στόχους και προτείνουμε σε όλους τους εκπαιδευτικούς να την εφαρμόσουν. Το υπόλοιπο υλικό χωρίζεται σε 4 ενότητες που επικεντρώνονται σε επιμέρους 4 υποθεματικές του Στόχου 11. Στην κάθε ενότητα υπάρχουν από 3 προτεινόμενες δραστηριότητες.

Οι 4 ενότητες:

1) Κοινωνική ένταξη
2) Κοινωνική και περιβαλλοντική προσαρμοστικότητα
3) Κοινότητες: σεβασμός και αξιοποίηση της πολιτιστικής και εθνοτικής ποικιλομορφίας
4) Ασφάλεια

Όλες οι δραστηριότητες έχουν χρονική διάρκεια μιας ώρας. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα προϋποθέτει την εφαρμογή τουλάχιστον 4 δραστηριοτήτων από οποιαδήποτε ενότητα, η επιλογή είναι δική σας. Οι δραστηριότητες είναι προτεινόμενες και μπορείτε να τις προσαρμόσετε στις ανάγκες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών σας.

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί γραμμικά. Η πρώτη κοινή δραστηριότητα «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11» ασχολείται με το ευρύτερο πλαίσιο και σταδιακά οι υπόλοιπες πραγματεύονται πιο εξειδικευμένα θέματα. Κάθε δραστηριότητα κλείνει με ενδεικτικές ερωτήσεις αναστοχασμού. Σε περίπτωση που ο χρόνος σας είναι περιορισμένος, σας προτείνουμε να διαλέξετε τις πιο σημαντικές κατά τη γνώμη σας ή να δώσετε στους μαθητές/τριες σας τις ερωτήσεις για να τις απαντήσουν ως εργασία στο σπίτι. Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί ώστε να απευθύνονται στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού: παιδιά μετανάστες, μειονότητες, άτομα με αναπηρία. Εσείς γνωρίζετε τους μαθητές/τριες σας καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον. Για τον λόγο αυτό, παρακαλούμε να θυμάστε αυτή τη συμπεριληπτική διάσταση και να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες σε περίπτωση που νομίζετε ότι μπορεί να θίξουν την ευαισθησία ή τα συναισθήματα κάποιου μαθητή/τριας.

Για να έχουν οι δραστηριότητες τη μεγαλύτερη δυνατή μαθησιακή αξία, σας προτείνουμε να διαβάσετε προσεκτικά όλες τις ενότητες καθώς και τις συμβουλές για τον τρόπο σύνδεσης του υλικού με τα μαθήματα που διδάσκονται και στη συνέχεια να προχωρήσετε στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων.

Τέλος θα βρείτε σε συγκεκριμένα σημεία του οδηγού ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ, τα οποία αποτελούν ευκαιρίες και αφορμίσεις για περαιτέρω διερεύνηση των θεματικών.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Είναι όλο και πιο εμφανές ότι ζούμε σε έναν περίπλοκο και παγκοσμιοποιημένο κόσμο με νέες παγκόσμιες τάσεις και ζητήματα. Η παγκόσμια διάσταση αποτελεί μέρος της καθημερινής μας ζωής και δημιουργεί προκλήσεις ιδίως στους νέους στο να εκφράσουν τη δική τους ενημερωμένη άποψη, τα συναισθήματά τους και να αναλάβουν δράση. Το επίσημο σχολικό σύστημα αντιπροσωπεύει τον ασφαλέστερο χώρο χωρίς περιορισμούς ώστε οι μαθητές/τριες να έχουν την ευκαιρία να μαθαίνουν, να αναστοχάζονται και να δοκιμάζουν νέες δεξιότητες που χρειάζονται στην παγκόσμια κοινωνία, στην οποία ζουν.

Σε ολόκληρο τον κόσμο και ειδικότερα στην Ευρώπη η κοινωνία των πολιτών και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ενώθηκαν για να προχωρήσουν στην εφαρμογή της Εκπαίδευσης για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη σε επίσημα πλαίσια. Το Συμβούλιο της Ευρώπης, η UNESCO, το GENE (Global Education Network Europe) και άλλοι σημαντικοί οργανισμοί και δίκτυα παγκοσμίως συνέβαλαν στην ανάπτυξη στρατηγικών και πρακτικών για την Εκπαίδευση για τον Ενεργό Πολίτη και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε συνεργασία με τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις.

Στη Διακήρυξη του Μάαστριχτ το 2002 η Παγκόσμια Εκπαίδευση (Global Education) ορίστηκε ως «η εκπαίδευση που ανοίγει τα μάτια και το νου των ανθρώπων στις πραγματικότητες του παγκοσμιοποιημένου κόσμου και τους αφυπνίζει, ώστε να επιδιώκουν έναν κόσμο με περισσότερη δικαιοσύνη, ισότητα και ανθρώπινα δικαιώματα για όλους». Αναπτύσσει δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και ο δημόσιος λόγος, οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου οι νέοι να κατανοούν, να σκέφτονται και να δρουν στο σύγχρονο διασυνδεδεμένο κόσμο και να λειτουργούν ως καταλύτες μετασχηματιστικής και βιώσιμης αλλαγής.

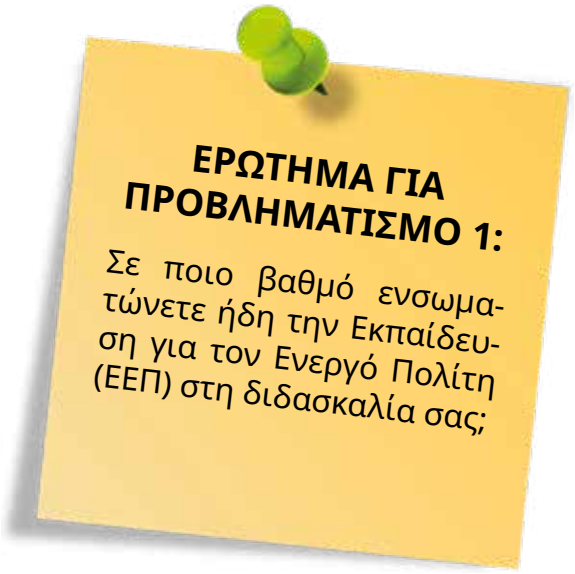
Η ιστορία της Εκπαίδευσης για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη μας δείχνει ότι περιλαμβάνει διαφορετικά είδη Εκπαίδευσης: Την Αναπτυξιακή Εκπαίδευση, την Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την Εκπαίδευση για τη Βιωσιμότητα, την Εκπαίδευση για την Ειρήνη και την Πρόληψη των Συγκρούσεων, τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και την Αγωγή του Πολίτη. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται από την UNESCO στο έγγραφο «Εκπαίδευση για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης – Μαθησιακοί Στόχοι» (2017), η Εκπαίδευση για τον Ενεργό Πολίτη «πρέπει να ενσωματωθεί σε όλα τα προγράμματα σπουδών επίσημης εκπαίδευσης [...] Δεν πρέπει να θεωρείται ως μεμονωμένο αυτοτελές μάθημα αλλά να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας όλων των βασικών μαθημάτων.»

Με τη χρήση διαθεματικής προσέγγισης ο Οδηγός Ενημέρωσης υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς και τους δασκάλους προκειμένου να ενσωματώσουν τα μαθήματα που σχετίζονται με την ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη και την εκπαίδευση που επικεντρώνεται στα ανθρώπινα δικαιώματα στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών, χρησιμοποιώντας μια πρωτοποριακή, ολοκληρωμένη και συμπεριληπτική προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς.

Οι δραστηριότητες είναι μαθητοκεντρικές, χρησιμοποιούν ποικίλα εργαλεία και μεθόδους και μπορούν να προσαρμοστούν στις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες. Προωθούν τη συνεργασία, την επίλυση προβλημάτων, τον διάλογο, την κριτική σκέψη, την ενίσχυση της περιέργειας και τη δημιουργικότητα. Πάντοτε έχουν μια τοπική-παγκόσμια προσέγγιση ενώ παρέχουν πληροφορίες από όλο τον κόσμο, ξεκινώντας μια διαδικασία αναστοχασμού από το προσωπικό στο συλλογικό λαμβάνοντας υπόψη τόσο τη λογική όσο και το συναίσθημα.

Οι δεξιότητες που αναπτύσσονται μέσω του προγράμματος, ευθυγραμμίζονται με τις βασικές δεξιότητες της UNESCO για τη βιωσιμότητα, οι οποίες περιγράφονται στο έγγραφο «Sustainable Development Education. Learning Objectives» http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf.

Επιπλέον, συνάδουν με τις παγκόσμιες δεξιότητες του Προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) από τον ΟΑΣΑ στο έγγραφο «Preparing our youth for an inclusive and sustainable world. The OECD PISA global competence framework» του 2018 http://www.oecd.org/pisa/Handbook-PISA-2018-Global-Competence.pdf

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

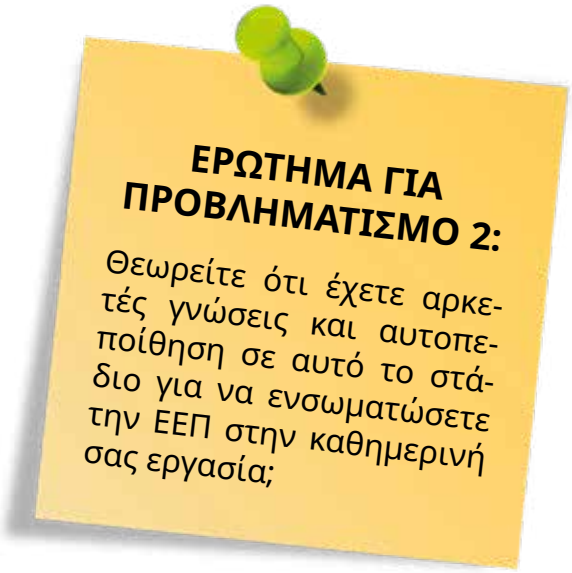
Ο ρόλος σας ως εκπαιδευτικός είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου κόσμου. Σε όλο τον πλανήτη, οι εκπαιδευτικοί ενώνουν τις δυνάμεις τους για να προωθήσουν την Εκπαίδευση για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη και το πρόγραμμα Walk the Global Walk αποτελεί ένα παράδειγμα. Πράγματι, δεν είμαστε μόνοι: κάθε χρόνο, τον Σεπτέμβριο, ο ΟΗΕ παρουσιάζει το World Largest Lesson (http://worldslargestlesson.globalgoals.org/), μια πλατφόρμα με σχέδια μαθημάτων και υλικό προκειμένου να παρακινήσει τους εκπαιδευτικούς ώστε να δουλέψουν στις τάξεις τους τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ ή στο παρών 17 Στόχους και Ατζέντα 2030).

Έχοντας συνείδηση της αλληλεξάρτησης του κόσμου μας, οι παγκόσμιοι ηγέτες παρουσίασαν το 2015 τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, «ένα σχέδιο δράσης για τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την ευημερία» που θα πρέπει να υλοποιηθεί έως το 2030. Οι 17 Στόχοι παρέχουν σαφείς ποσοτικούς στόχους, αναμενόμενα αποτελέσματα και έχουν παγκόσμιο πεδίο εφαρμογής.

Η εκπαίδευση κατέχει κεντρική θέση στην Ατζέντα 2030: αποτελεί από μόνη της στόχο καθώς ο μόνος τρόπος για να σπάσει ο φαύλος κύκλος της φτώχειας και να διευκολυνθεί η κοινωνική πρόοδος είναι να διασφαλιστεί η ποιοτική εκπαίδευση για όλους. Πράγματι, η εκπαίδευση θα πρέπει να εξοπλίζει τους πολίτες με ένα σύνολο γνώσεων, αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιονδήποτε τομέα εργασίας, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Για τον λόγο αυτό, ο Στόχος 4 «Ποιοτική Εκπαίδευση» αποσκοπεί στη «διασφάλιση της ισότιμης και χωρίς περιορισμούς ποιοτικής εκπαίδευσης και στην προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους». Πιο συγκεκριμένα, προωθεί επίσης την Εκπαίδευση για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη ως καθολική πρακτική:

Στόχος 4.7	**Δείκτης 4.7.1**
Να διασφαλίσει έως το 2030 ότι όλοι μαθητές/τριες θα αποκτήσουν τη γνώση και θα καλλιεργήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για να προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, και μεταξύ άλλων, μέσω της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη και μέσω του βιώσιμου τρόπου ζωής, να προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων, την προώθηση της ειρήνης και της μη-βίας, την ταυτότητα του παγκόσμιου πολίτη καθώς και την αναγνώριση της πολιτιστικής ποικιλίας και της συμβολής της στη βιώσιμη ανάπτυξη.	*Επίπεδο στο οποίο (i) η Εκπαίδευση για την Ιδιότητα του Παγκόσμιου Πολίτη και (ii) η εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ενσωματώνονται σε όλες τις βαθμίδες: α) εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές, β) προγράμματα σπουδών, γ) κατάρτιση εκπαιδευτικών και δ) αξιολόγηση μαθητών.*

Τέλος, πρέπει να αναγνωριστεί ότι με όραμα έναν κόσμο, στον οποίο ικανοποιούνται οι ανάγκες των πιο ευάλωτων, η Ατζέντα 2030 μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην πρόσβαση όλων στα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Για περαιτέρω πληροφορίες:
Βίντεο:
• Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNDP): Transitioning from the MDGs to the SDGs https://www.youtube.com/watch?v=5_hLuEui6ww
• Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών: A Look at the Sustainable Development Goals https://www.youtube.com/watch?v=5G0ndS3uRdo
• Michael Green, Ομιλία TED με τίτλο Talk How We Can Make the World a Better Place by 2030 https://www.ted.com/talks/michael_green_how_we_can_make_the_world_a_better_place_by_2030

Ιστοσελίδες:
• https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
• Διακήρυξη του Incheon με τίτλο Education 2030 and Framework for Action towards SDG http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002456/245656E.pdf
• Learning Cities and the SDGs: A Guide to Action http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002604/260442e.pdf

ΣΤΟΧΟΣ 11:ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Τον 19ο αιώνα ο Βορειοαμερικανός φιλόσοφος David Henry Thoreau ρώτησε: «Τι αξία έχει ένα σπίτι αν δεν έχεις έναν αξιοπρεπή πλανήτη για να το βάλεις;» Αυτή η ερώτηση επισημαίνει 2 από τις 3 διαστάσεις της Βιώσιμης Ανάπτυξης: την ανθρωπο-κοινωνική και την περιβαλλοντική (η τρίτη είναι η οικονομική).

Ωστόσο, πρέπει να θεωρήσουμε δεδομένο ότι κάθε άτομο σε αυτό τον πλανήτη ζει σε ένα ασφαλές και αξιοπρεπές περιβάλλον; Επιπλέον, πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι οι πόλεις, οι κωμοπόλεις και οι κοινότητες είναι ασφαλείς, ανθεκτικές, βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς; Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι όλες οι ταυτότητες γίνονται σεβαστές και ότι η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί προστιθέμενο κεφάλαιο για όλους, ανεξάρτητα από την προέλευση; Πώς μπορούν οι άνθρωποι να συμμετάσχουν στην κοινότητά τους με έναν ουσιαστικό, εποικοδομητικό τρόπο, έχοντας ισότιμη φωνή και χώρο συμμετοχής στον δημόσιο διάλογο; Πώς μπορούμε να μεγιστοποιήσουμε την ευτυχία και την ευημερία για όλους; Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι οι κοινότητες είναι ανθεκτικές στις φυσικές καταστροφές; Πώς η αδράνειά μας για την αλλαγή του κλίματος θα επηρεάσει ανομοιόμορφα τις περιοχές με τις μικρότερες οικονομικές δυνατότητες; Πώς μπορούμε να εξασφαλίσουμε βιώσιμες μεταφορές και κοινωνική ένταξη; Πώς μπορεί να διασφαλιστεί ένα ασφαλές περιβάλλον στο τοπικό μας πλαίσιο;

Πρωτοφανής αστική ανάπτυξη - Τις τελευταίες δεκαετίες ο κόσμος γνώρισε πρωτοφανή αστική ανάπτυξη. Το 2015 περίπου 4 δισεκατομμύρια άνθρωποι — το 54% του παγκόσμιου πληθυσμού — ζούσαν σε πόλεις και ο αριθμός αυτός προβλέπεται να αυξηθεί σε περίπου 5 δισεκατομμύρια ανθρώπους έως το 2030. Η ταχεία αστικοποίηση επέφερε τεράστιες προκλήσεις, όπως ο αυξανόμενος αριθμός κατοίκων παραγκουπόλεων, η αυξημένη ατμοσφαιρική ρύπανση, ο ανταγωνισμός μεταξύ της υψηλής ανάπτυξης και της βιωσιμότητας, οι ανεπαρκείς βασικές υπηρεσίες και υποδομές και η χωρίς σχέδιο αστική εξάπλωση, γεγονός που καθιστά τις πόλεις και τις κοινότητες πιο ευάλωτες στις καταστροφές.

Ενέργεια και ρύπανση - Η ενεργειακή βιωσιμότητα, τα επίπεδα κατανάλωσης ενέργειας και η ρύπανση αποτελούν πρόσθετες προκλήσεις για τον πλανήτη μας και τους κατοίκους του. Ο ΟΗΕ, στο έγγραφο «Sustainable Cities: Why they matter», ανέφερε ότι «οι πόλεις του κόσμου καταλαμβάνουν μόλις το 3% του εδάφους της Γης, είναι όμως υπεύθυνες για το 60-80% της κατανάλωσης ενέργειας. Επίσης, ότι το 75-95% της επέκτασης των αστικών περιοχών τις επόμενες δεκαετίες θα πραγματοποιηθεί στις αναπτυσσόμενες χώρες». Επιπροσθέτως, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας το 2018, δήλωσε ότι 9 στους 10 ανθρώπους ανά τον κόσμο αναπνέουν αέρα που περιέχει υψηλά επίπεδα ρύπανσης και ότι η ρύπανση προκαλεί 7 εκατομμύρια θανάτους ετησίως.

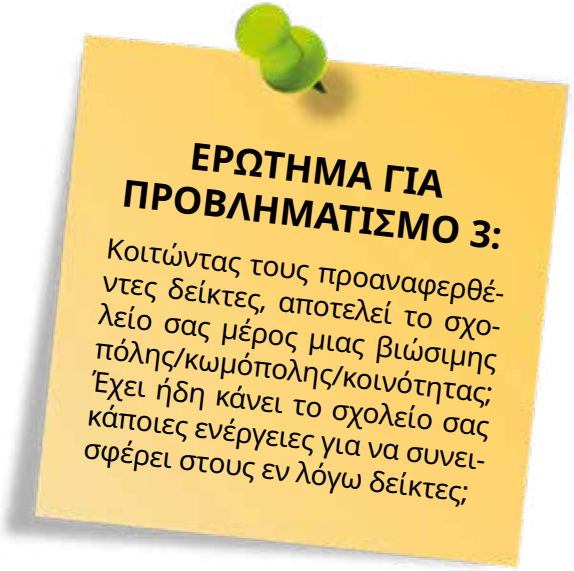
Ανισότητα - Η ανισότητα στις πόλεις και τις κοινότητές μας έχει τόσες πολλές διαφορετικές πτυχές, με αποτέλεσμα να μην συνειδητοποιούμε ενδεχομένως την ανάγκη βιωσιμότητας. Στην πραγματικότητα, όμως, αυτά τα ζητήματα επηρεάζουν κάθε πολίτη του πλανήτη μας.

Μέσω του παρόντος Εκπαιδευτικού Οδηγού θα συζητήσουμε για τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα εξετάσουμε συγκεκριμένες όψεις και τεχνικές πτυχές της βιωσιμότητας, θα εμβαθύνουμε στις διαφορετικές πτυχές των βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων, θα τονίσουμε την ευθύνη δράσης και την εξουσία που έχουν οι πολίτες, μαζί με τις τοπικές αρχές, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας καλύτερος κόσμος για τους ανθρώπους και το περιβάλλον.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε τους στόχους και τους δείκτες που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο του Στόχου 11 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ
11.1	Να διασφαλιστεί έως το 2030 η πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή και προσιτή στέγαση, η πρόσβαση σε υπηρεσίες καθώς και η αναβάθμιση των παραγκουπόλεων.	Ποσοστό αστικού πληθυσμού που ζει σε παραγκουπόλεις, ανεπίσημους οικισμούς ή ανεπαρκή στέγαση.
11.2	Να παραχθούν έως το 2030 ασφαλή, προσιτά, προσβάσιμα και βιώσιμα συστήματα μεταφοράς για όλους, να βελτιωθεί η ασφάλεια των δρόμων, κυρίως με την επέκταση των δημόσιων συγκοινωνιών, δίνοντας ταυτόχρονα ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες εκείνων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως οι γυναίκες, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρίες και οι ηλικιωμένοι.	11.2.1 - Ποσοστό πληθυσμού που έχει εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες συγκοινωνίες ανά φύλο, ηλικία και άτομα με αναπηρίες.
11.3	Να ενισχυθεί έως το 2030 η χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμη αστικοποίηση για όλους, καθώς και να ενισχυθούν οι δυνατότητες για τον συμμετοχικό, ενσωματωμένο και βιώσιμο προγραμματισμό και τη διαχείριση των ανθρώπινων οικισμώζν για όλες τις χώρες.	11.3.1 - Αναλογία ρυθμού ανάλωσης γης και ρυθμού αύξησης του πληθυσμού. 11.3.2 - Ποσοστό πόλεων με δομή άμεσης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στον πολεοδομικό σχεδιασμό και τη διαχείριση που λειτουργούν τακτικά και δημοκρατικά.
11.4	Να ενισχυθούν οι προσπάθειες για την προστασία και τη διαφύλαξη της πολιτισμικής και φυσικής κληρονομίας του κόσμου.	11.4.1 - Συνολικές, κατά κεφαλήν, δαπάνες (δημόσιες και ιδιωτικές) για τη διατήρηση, την προστασία και τη συντήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, ανά τύπο κληρονομιάς (χαρακτηρισμός πολιτιστικής, φυσικής, μεικτής και Κέντρου Παγκόσμιας Κληρονομιάς), επίπεδο διακυβέρνησης (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό/δημοτικό), είδος δαπανών (λειτουργικές δαπάνες/επένδυση) και είδος ιδιωτικής χρηματοδότησης (δωρεές σε είδος, ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός τομέας και χορηγία).
11.5	Να μειωθεί σημαντικά έως το 2030 ο αριθμός των θανάτων και ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν επηρεαστεί από τις φυσικές καταστροφές, καθώς και να μειωθούν ουσιαστικά οι άμεσες οικονομικές απώλειες που σχετίζονται με το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και που οφείλονται σε φυσικές καταστροφές, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους φτωχούς και στους ανθρώπους που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.	11.5.1 - Αριθμός θανάτων, αγνοουμένων και ατόμων που επλήγησαν από καταστροφή ανά 100.000 άτομα. 11.5.2 - Άμεσες οικονομικές απώλειες από καταστροφή σε σχέση με το παγκόσμιο ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων ζημιών από καταστροφές σε υποδομές ζωτικής σημασίας και από διακοπή βασικών υπηρεσιών.
11.6	Να μειωθεί έως το 2030 ο κατά κεφαλήν περιβαλλοντικός αντίκτυπος των πόλεων, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα του αέρα και τη διαχείριση των απορριμμάτων των δήμων.	11.6.1 - Ποσοστό των αστικών στερεών αποβλήτων που συλλέγονται τακτικά και με επαρκή τελική απόρριψη των συνολικών αστικών στερεών αποβλήτων που παράγονται από τις πόλεις. 11.6.2 - Ετήσιες μέσες περιεκτικότητες σε λεπτά σωματίδια (π.χ. ΑΣ 2,5 και ΑΣ 10) στις πόλεις (σταθμισμένος πληθυσμός)
11.7	Να διασφαλισθεί έως το 2030 η πρόσβαση για όλους και ιδίως για τις γυναίκες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τους ανθρώπους με αναπηρία, σε χώρους πρασίνου και σε δημόσιους χώρους με ασφάλεια.	11.7.1 - Μέσο μερίδιο της κατοικημένης περιοχής των πόλεων που αποτελούν ανοικτό χώρο για δημόσια χρήση για όλους, ανά φύλο, ηλικία και άτομα με αναπηρίες. 11.7.2 - Ποσοστό προσώπων που υπέστησαν σωματική ή σεξουαλική παρενόχληση, ανά φύλο, ηλικία, κατάσταση αναπηρίας και τόπο εμφάνισης, τους τελευταίους 12 μήνες.
11.A	Να προωθηθούν και να δημιουργηθούν οικονομικοί, κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί δεσμοί μεταξύ των αστικών, περιαστικών και επαρχιακών περιοχών, ενισχύοντας έτσι σε εθνικό και τοπικό επίπεδο τον προγραμματισμό ανάπτυξης	11.A.1 - Ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε πόλεις που εφαρμόζουν αστικά και περιφερειακά αναπτυξιακά σχέδια, ενσωματώνοντας πληθυσμιακές προβολές και ανάγκες σε πόρους, ανάλογα με το μέγεθος της πόλης.

11.Β	Να αυξηθεί ουσιαστικά έως το 2020 ο αριθμός των πόλεων και των ανθρώπινων οικισμών, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας ολοκληρωμένες πολιτικές και σχέδια που αποβλέπουν στη συμμετοχικότητα, στην αποτελεσματικότητα των πόρων, στον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αλλά και στην ανθεκτικότητα απέναντι στις φυσικές καταστροφές. Αποβλέπει επίσης στο να αναπτύξει και να θέσει σε εφαρμογή την παγκόσμια διαχείριση καταστροφών σε όλα τα επίπεδα σύμφωνα με το Πλαίσιο Sendai για τη μείωση των Φυσικών Καταστροφών 2015-2030.	11.Β.1 - Ποσοστό τοπικών κυβερνήσεων που υιοθετούν και εφαρμόζουν τοπικές στρατηγικές για τη μείωση των κινδύνων από καταστροφές σύμφωνα με το Πλαίσιο Sendai για τη Μείωση των Κινδύνων από Καταστροφές 2015-2030α. 11.Β.2 - Αριθμός χωρών με εθνικές και τοπικές στρατηγικές μείωσης των κινδύνων από καταστροφές.
11.Γ	Να στηριχθούν οι λιγότερο αναπτυσσόμενες χώρες μέσω οικονομικής και τεχνικής βοήθειας για την οικοδόμηση βιώσιμων και ανθεκτικών κτιρίων με τη χρήση τοπικών υλών.	11.Γ.1 - Ποσοστό χρηματοδοτικής στήριξης προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, το οποίο διατίθεται για την κατασκευή και τον μετεξοπλισμό των βιώσιμων, ανθεκτικών και αποδοτικών από πλευράς πόρων κτιρίων με τη χρήση τοπικών υλών.
πηγή: https://sustainabledevelopment.un.org/sdg11		

ΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ (ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ – ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ)

1. **Κοινωνική ένταξη** - Παρέχει ένα πλαίσιο των πλεονεκτημάτων της συμμετοχής και της ενεργού δράσης στην τοπική κοινότητα, περιγράφοντας το ζήτημα της ικανότητας- δυνατότητας αυτενέργειας καθώς οι αποφάσεις λαμβάνονται εν απουσία των ενδιαφερομένων.
2. **Κοινωνική και περιβαλλοντική ανθεκτικότητα** - Απολογισμός των παγκοσμιοτοπικών (GLOCAL) προκλήσεων, κυρίως της κλιματικής αλλαγής και της μετανάστευσης και των επιπτώσεών της σε παγκόσμια κλίμακα και στην τοπική μας κοινότητα. Πώς να προετοιμαστείτε για αυτό και ποια διαδρομή είναι η καλύτερη, γνωρίζουμε ποιος θα πρέπει να μετακινηθεί; Συνεργασία έναντι ολοκλήρωσης, ανοιχτή έναντι κλειστής.
3. **Κοινότητες** - Σεβασμός και αξιοποίηση της πολιτιστικής και εθνοτικής ποικιλομορφίας. Περισσότεροι άνθρωποι με διαφορετικές δεξιότητες εφαρμόζουν τις διανοητικές ικανότητες, χρησιμοποιώντας προσωπικές αλληλεπιδράσεις και τεχνολογική πρόοδο για την επίλυση προβλημάτων της κοινότητας. Αυτός ο πόρος δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, σε περίπτωση που αποκλείονται από τη δυνατότητα έκφρασης και το μερίδιο στην επιτυχία της κοινότητάς μας.
4. **Ασφάλεια** - Το ιδανικό είναι ότι ο καθένας θα έχει πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη ασφάλεια από περιβαλλοντικές/κοινωνικές προκλήσεις και αντιμετώπιση διαφορών/επίλυση συγκρούσεων, και ο καθένας μπορεί να ακολουθήσει τον δικό του δρόμο προς την ευτυχία χρησιμοποιώντας συλλογικές πλατφόρμες υποστήριξης (υποδομή/ευκαιρίες).

ΣΧΕΔΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	
ΤΙΤΛΟΣ:	**«ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11» – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ΕΤΩΝ
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για την εφαρμογή. 15 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση και κοπή).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία ή εναλλακτικά διαδραστικός πίνακας. **Προετοιμασία:** Έγχρωμη εκτύπωση Παραρτήματος 1 (εναλλακτικά, κοπή των 17 Στόχων από το Παράρτημα), προβολή του Παραρτήματος 2 ή εκτύπωση αυτού, προβολή του Παραρτήματος 2α ή προαιρετική εκτύπωση αυτού, καταγραφή του Παραρτήματος 3 σε χαρτί του μέτρου, εκτύπωση Παραρτήματος 4 (ιδίως για τα εικονίδια) ή προβολή.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Καρέκλες και τραπέζια (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να ευαισθητοποιηθούν γύρω από τους 17 Στόχους. • Να γνωρίσουν τον Στόχο 11 και τον ρόλο των πολιτών και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων. • Να κατανοήσουν τη σύνδεση μεταξύ των 17 Στόχων και των 3 διαφορετικών διαστάσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτική σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☑ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	Όλοι οι 17 Στόχοι Συγκεκριμένα, ο Στόχος 11 - Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες.

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:15

Τα χρώματα σε έναν βιώσιμο κόσμο

- Πείτε στους μαθητές/τριες ότι θα ξεκινήσουν ένα ταξίδι γύρω από τον βιώσιμο κόσμο μας, τις πόλεις και τις κοινότητές μας.
- Χωρίστε την τάξη σε ομάδες των 3 ατόμων ή σε ζευγάρια, έτσι ώστε τουλάχιστον 2 μαθητές/τριες να εργαστούν πάνω σε 1 Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης. Οι Στόχοι είναι 17 και πρέπει να καλύπτονται όλοι. Οι αρχικές κάρτες με τους Στόχους έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να εμφανίζουν μόνο τα σχετικά χρώματα και εικονίδια, χωρίς τίτλο (Παράρτημα 1).
  5 λεπτά
- Δώστε σε κάθε ομάδα την κάρτα με 1 Στόχο (τυχαία) και ζητήστε τους να τον εξετάσουν προσεκτικά και να συζητήσουν: Τι πιστεύουν ότι αντιπροσωπεύει το κάθε εικονίδιο; Θα βρείτε τις κάρτες στο Παράρτημα 1.
  5 λεπτά
- Ζητήστε από την κάθε ομάδα να μοιραστεί με συντομία τι πιστεύει για το κάθε εικονίδιο.
- Αφού παρουσιάσει η κάθε ομάδα ή το κάθε ζευγάρι, ρωτήστε τους: τι κοινό έχουν αυτές οι κάρτες μεταξύ τους;
  10 λεπτά
- Δείξτε το βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=9-xdy1Jr2eg
  5 λεπτά
- Αξιοποιήστε τις πληροφορίες του βίντεο και ξεκινήστε μια συζήτηση με τα εξής ερωτήματα: ποιοι είναι οι 17 Στόχοι; Πότε υπεγράφη το εν λόγω «σύμφωνο» και από ποιον; Δώστε τους σωστούς ορισμούς που δίνονται στο εισαγωγικό μέρος με τίτλο «Εκπαίδευση για τον Ενεργό Πολίτη και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης».
- Δείξτε τους 17 Στόχους (Παράρτημα 2) και ζητήστε από τους μαθητές/τριες να γράψουν το όνομα του κάθε Στόχου στην κάρτα. Μπορείτε να τις κρατήσετε στην αίθουσα, κολλώντας τες στους τοίχους! Εάν θέλετε να αντιληφθούν τη

	σφαιρική διάσταση των Στόχων, μπορείτε να τους δείξετε την εικόνα που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 2α, η οποία προβάλλει μια νέα αντίληψη σχετικά με το που απαντώνται οι Στόχοι στους άξονες βιόσφαιρα, κοινωνία, οικονομία. ***5 λεπτά***
00:30 – 00:60	**Ας οικοδομήσουμε τη Γη της Βιωσιμότητας** • Πείτε στους μαθητές/τριες ότι πρόκειται τώρα να ζήσουν στη Γη της Βιωσιμότητας, μια ιδιαίτερη πόλη που οικοδομείται με μια πολύ συμμετοχική προσέγγιση (όπως θα έπρεπε να γίνεται πάντα !): Η πόλη χωρίζεται σε 6 γειτονιές και οι πολίτες θα προτείνουν αυτά που θέλουν για τη γειτονιά τους (δείτε ένα παράδειγμα στο Παράρτημα 3). • Αντιγράψτε το σχήμα του παραρτήματος 3 στο πάτωμα με μια κιμωλία και ζητήστε από τους πολίτες να γνωριστούν μεταξύ τους περπατώντας στην αίθουσα μέχρι να χτυπήσετε τα χέρια σας. Μόλις ακούσουν το παλαμάκι σας, πρέπει να σταθούν στην πλησιέστερη γειτονιά. Κάθε γειτονιά θα πρέπει να έχει τον ίδιο αριθμό κατοίκων. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ισορροπία από αριθμητικής απόψεως, ζητήστε τους να μετακινηθούν σε άλλη γειτονιά. Ανάλογα με το χρονικό περιθώριο που θα έχετε, μπορείτε να πείτε στους κατοίκους ότι μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους λογότυπο, τη δική τους ξεχωριστή ταυτότητα, δίνοντας στη γειτονιά τους ένα όνομα. • Δώστε σε κάθε ομάδα-γειτονιά μια λίστα με όλες τις υποδομές που επιθυμούν να οικοδομήσουν στην πόλη. Θα βρείτε τη λίστα στο Παράρτημα 4. Εναλλακτικά, αντί της γραπτής λίστας, τυπώστε τις εικόνες που περιλαμβάνονται και πάλι στο Παράρτημα 4. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει επίσης επιλογή για μικρότερους ηλικιακά μαθητές/τριες. • Πείτε στους πολίτες ότι κάθε γειτονιά πρέπει να επιλέξει 10 υποδομές, δομές ή υπηρεσίες, που θα ήθελαν να έχουν στη γειτονιά τους. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να είναι ρεαλιστές και θα πρέπει να επιλέξουν επιπλέον 5 δομές, που δυνητικά μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ομορφιά, την υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών (όλες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 4). Κάθε ομάδα μπορεί να προτείνει μια υποδομή που δεν υπάρχει στη λίστα. ***15 λεπτά*** • Συλλέξτε τις προτάσεις από κάθε γειτονιά γράφοντάς τες στον πίνακα. Ποιες είναι οι κοινές προτάσεις; • Τώρα ζητήστε τους να συμφωνήσουν συλλογικά για 10 υποδομές για ολόκληρη την πόλη, αριθμημένες από 1 έως 10 σύμφωνα με τις προτεραιότητες και δίνοντας επιχειρήματα. Κόψτε τα στοιχεία που έχουν τελικά επιλεχτεί από τη λίστα και κολλήστε τα στο χαρτί του μέτρου. Κρατήστε την αφίσα στην τάξη σας! Οι άλλες δραστηριότητες ενδέχεται να συνδέονται με αυτήν. Εισάγετε την έννοια της έλλειψης πόρων καθώς και τη συνεργασία και τη μεταφορά μεταξύ γειτονιών (κοινή χρήση αυτοκινήτων, κ.λπ.), ώστε οι μαθητές/τριες να προβληματιστούν για την κοινή χρήση πόρων με τους γείτονες. • Αναστοχασμός: *Είναι η πόλη σας βιώσιμη; Τι καθιστά την πόλη σας βιώσιμη; Τι είναι σημαντικό για εσάς να έχετε ή να κάνετε στην πόλη σας; Γιατί; Ποια από τις υποδομές που επιλέγετε ενδέχεται να αποτελεί κίνδυνο για τη βιωσιμότητα; Υπήρχαν κοινές προτεραιότητες μεταξύ των ομάδων; Ποιες ήταν; Είναι τυχαίο; Τι αποφασίσατε να αφήσετε εκτός της επιλογής σας; Γιατί; Είστε ικανοποιημένοι με το αποτέλεσμα που προέκυψε; Πώς ήταν η ομαδική εργασία; Ποιες στιγμές ήταν ευκολότερες και ποιες δυσκολότερες, όταν ήσασταν στη γειτονιά σας; Πώς συμπεριφέρονταν οι πολίτες;* Δημιουργήστε έναν σύνδεσμο με την επόμενη δραστηριότητα θέτοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις: Πόσο πιστεύετε ότι είναι σημαντικό οι άνθρωποι να έχουν τη γνώμη τους, όταν πρόκειται να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τον τόπο που ζουν; Κατά πόσο αυτό συμβαίνει; Γνωρίζετε κάποιο παράδειγμα όπου συνέβη αυτό; ***15 λεπτά*** 💻 Μεταφορτώστε στην πλατφόρμα (upload): 1. Φωτογραφήστε την τελική αφίσα και μοιραστείτε την στην πλατφόρμα του προγράμματος. 2. Κρατήστε σημειώσεις (ή ζητήστε από ένα μαθητή/τρια να το κάνει) από την συζήτηση του αναστοχασμού και ανεβάστε τες στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. Εναλλακτικά, καταγράψτε τις σημειώσεις στον πίνακα, τραβήξτε έπειτα φωτογραφία /ες και ανεβάστε την/ες στην πλατφόρμα.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΡΑΣΕΙΣz

Υπάρχει μια πιο περίπλοκη εκδοχή της δραστηριότητας **«Ας οικοδομήσουμε τη Γη της Βιωσιμότητας»**. Απαιτεί 60 λεπτά και δείχνει όχι μόνο τις διαφορετικές πτυχές των βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων αλλά και τη δημοκρατική συμμετοχή και τις δημοκρατικές διαδικασίες. Ακολουθεί αυτή η εκδοχή:

- Πείτε στους μαθητές/τριες ότι πρόκειται τώρα να ζήσουν στη Γη της Βιωσιμότητας, μια ιδιαίτερη πόλη που οικοδομείται με μια πολύ συμμετοχική προσέγγιση (όπως θα έπρεπε να γίνεται πάντα!): οι πολίτες θα προτείνουν αυτά που θέλουν να έχουν στη γειτονιά τους και ο/η δήμαρχος και οι σύμβουλοί του/της θα συζητήσουν επ' αυτού. Η πόλη χωρίζεται σε 6 γειτονιές. Κάθε συμμετέχων είναι κάτοικος της πόλης αλλά μπορεί να γίνει δήμαρχος ή σύμβουλος. Ξεκινήστε τις δημοσκοπήσεις και εκλέξτε δήμαρχο και συμβούλους (τουλάχιστον 3).
- Αντιγράψτε το σχήμα του παραρτήματος 3 στο πάτωμα με μια κιμωλία (δες παραπάνω) και ζητήστε από τους πολίτες να γνωριστούν μεταξύ τους περπατώντας στην αίθουσα μέχρι να χτυπήσετε τα χέρια σας. Μόλις ακούσουν το παλαμάκι σας, πρέπει να σταθούν στην πλησιέστερη γειτονιά. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ισορροπία από αριθμητικής απόψεως, ζητήστε τους να μετακινηθούν σε άλλη γειτονιά. Βάσει της χρονικής διαθεσιμότητας, μπορείτε να πείτε στους κατοίκους ότι μπορούν να δημιουργήσουν το δικό τους λογότυπο, τη δική τους ταυτότητα, δίνοντας στη γειτονιά τους ένα όνομα.
- Κάθε ομάδα πολιτών πρέπει να εκλέξει έναν εκπρόσωπο, ο οποίος θα μιλήσει στον δήμαρχο και στους συμβούλους.
- Ο δήμαρχος και οι σύμβουλοι δίνουν μια λίστα με όλες τις υποδομές που επιθυμούν να οικοδομήσουν στην πόλη για τους πολίτες. Θα βρείτε τη λίστα στο Παράρτημα 4.
- Κάθε γειτονιά πρέπει να επιλέξει 10 υποδομές, δομές ή υπηρεσίες που θα ήθελαν να έχουν στη γειτονιά τους. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να είναι ρεαλιστές και θα πρέπει να επιλέξουν 5 επιπλέον δομές που δυνητικά μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών (όλες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 4). Κάθε ομάδα μπορεί να προτείνει μια υποδομή που δεν προτάθηκε από τις Τοπικές Αρχές.
- Οι προτάσεις των διαφόρων γειτονιών θα παρουσιαστούν στην πρώτη Συνέλευση των Πολιτών, όπου ο δήμαρχος και οι σύμβουλοι θα μιλήσουν με τον εκπρόσωπο κάθε γειτονιάς.
  25 λεπτά
- Ο Δήμαρχος και οι σύμβουλοι συλλέγουν τις προτάσεις και ζητούν από κάθε γειτονιά να συμφωνήσει σε 10 υποδομές, αριθμημένες από το 1 έως το 10 σύμφωνα με τις προτεραιότητες και επιχειρηματολογώντας με συγκεκριμένα παραδείγματα για την επιλογή τους.
- Ο Δήμαρχος ρωτά τους πολίτες των γειτονιών αν επιθυμούν να αλλάξουν τον εκπρόσωπό τους μέσω νέων εσωτερικών εκλογών.
- Η Συνέλευση, ο Δήμαρχος, οι σύμβουλοι και οι εκπρόσωποι, συζητούν για το κανονιστικό σχέδιο της Γης της Βιωσιμότητας.
- **Αναστοχασμός:** Πόσο βιώσιμη είναι η πόλη σας; Ποια από τις υποδομές που επιλέξατε ενδέχεται να αποτελεί κίνδυνο για τη βιωσιμότητα; Τι αποφασίσατε να αφήσετε εκτός της επιλογής σας; Για ποιο λόγο; Είστε ικανοποιημένοι με το αποτέλεσμα που προέκυψε; Πώς ήταν η ομαδική εργασία; Ποιες στιγμές ήταν ευκολότερες και ποιες δυσκολότερες, όταν ήσασταν στη γειτονιά σας; Πώς συμπεριφέρονταν οι πολίτες;
  35 λεπτά
- **Κάντε μια βόλτα στη δική σας γειτονιά/πόλη/κοινότητα και σημειώστε:** Υπάρχουν οι υποδομές που συναντήσατε στη δραστηριότητα; Πού βρίσκονται; Πού βρίσκεται το σχολείο σας και από τι περιβάλλεται; Λαμβάνονται υπόψη στην πόλη σας οι ιδιαιτερότητες όλων των κατοίκων της; Πιστεύετε ότι η πόλη/κοινότητά σας είναι βιώσιμη; Γιατί είναι σημαντικό να είναι βιώσιμος ο τόπος, όπου ζείτε;
- **Αναζητήστε στο διαδίκτυο τις πιο βιώσιμες πόλεις στον κόσμο.** Τι φαίνεται να προωθούν; Τι έχουν αποφασίσει να αφήσουν εκτός; Πώς θα μπορούσαν να προταθούν αυτές τις λύσεις; Τι αλλαγές θα έπρεπε να γίνουν στην πόλη; Υπάρχει κάποιο σχέδιο για μελλοντικά έργα, τα οποία ωστόσο δεν τυγχάνουν πλήρους υποστήριξης τώρα;

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Για το προτεινόμενο βίντεο υπάρχει εναλλακτικά και το εξής, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για τις μικρότερες τάξεις, όσο και για τις μεγαλύτερες με την συμμετοχή της Malala: https://www.youtube.com/watch?v=ry_9SU0eq9M

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

- ΌΛΕΣ ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
- 1.1 «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ», 1.2 «ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ», 1.3 «ΑΝΗΚΩ»

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

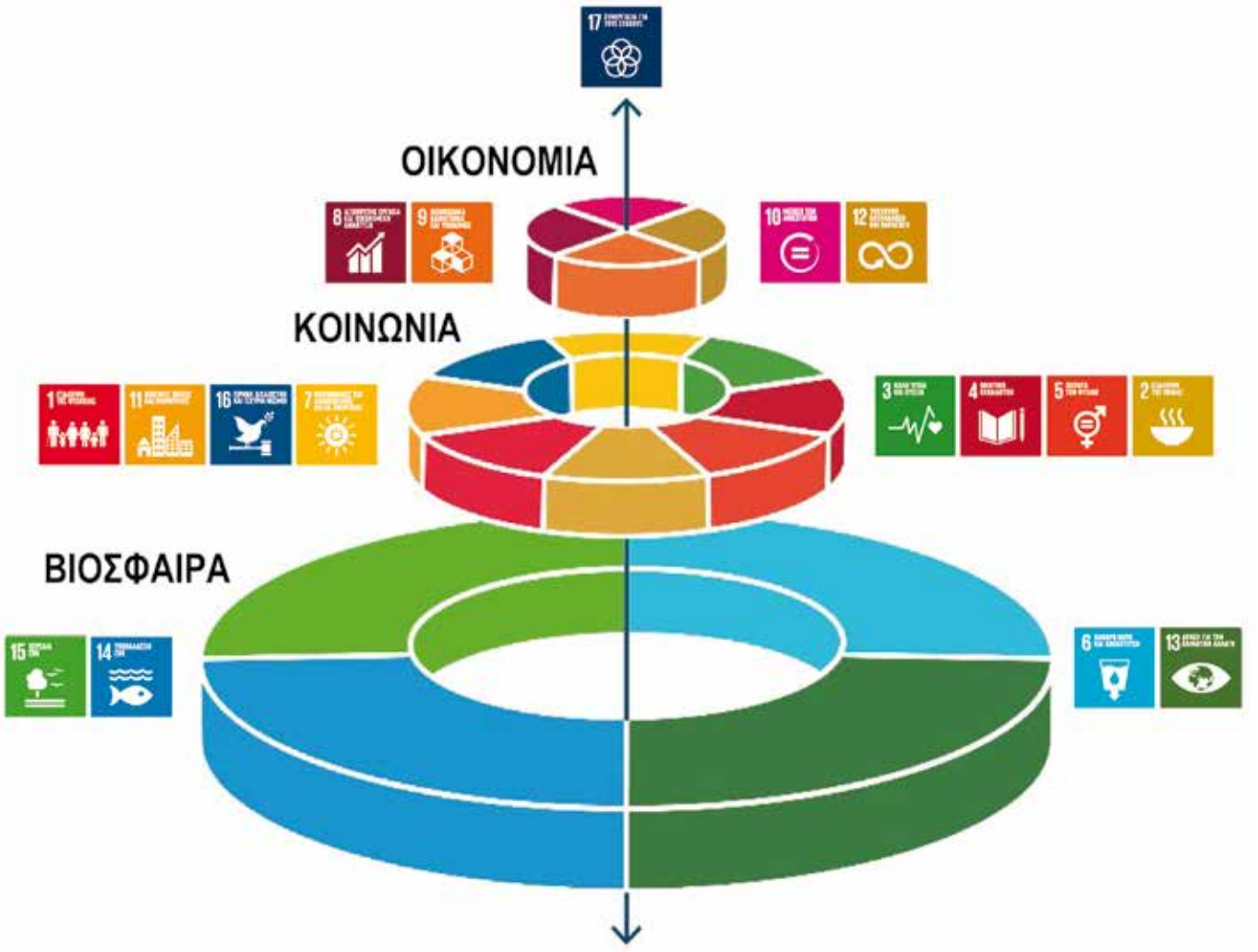
Η δραστηριότητα «Τα χρώματα σε έναν βιώσιμο κόσμο» είναι εμπνευσμένη από το:
http://worldslargestlesson.globalgoals.org/introduce-the-global-goals/

Η δραστηριότητα «Ας οικοδομήσουμε τη Γη της Βιωσιμότητας» είναι εμπνευσμένη από το Κέντρο Βορρά-Νότου (North South Centre) του Συμβουλίου της Ευρώπης: https://www.coe.int/en/web/north-south-centre

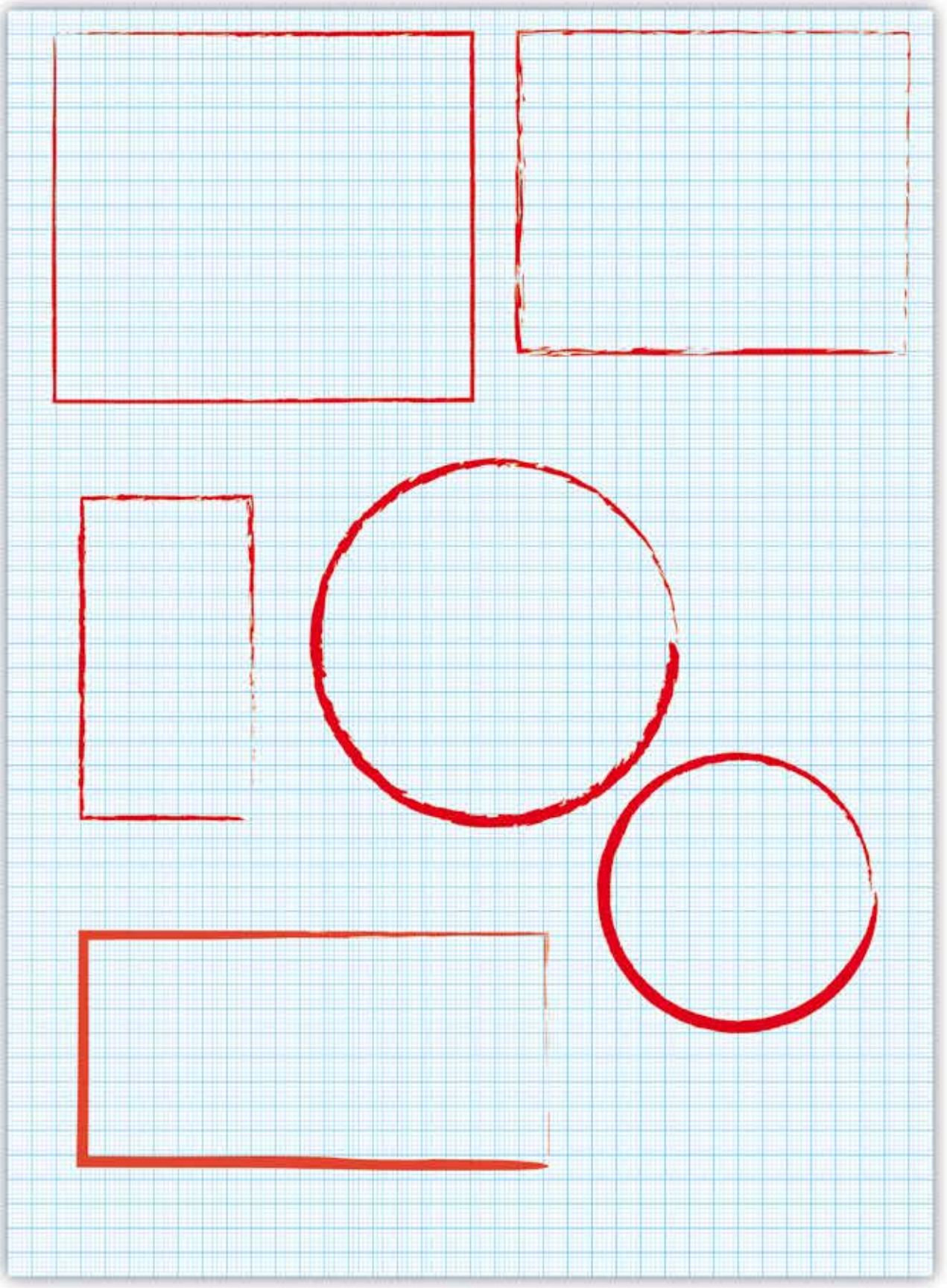

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
ΣΤΟΧΟΙ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΟΙ 17 ΣΤΟΧΟΙ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ

Παράρτημα 3

- Δημαρχείο
- Κέντρο Νέων
- Πολιτιστικό κέντρο όπου άνθρωποι από όλον τον κόσμο και την πόλη αναζητούν πληροφορίες, υπηρεσίες, μαθήματα γλωσσών, επιπλέον διδασκαλία μετά το σχολείο, εξάσκηση για την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, κλπ.
- Κέντρο για ΑΜΕΑ
- Νοσοκομείο
- Σούπερ Μάρκετ
- Λαϊκή Αγορά
- Εμπορικό Κέντρο
- Μέγαρο Μουσικής
- Ντίσκο και μπαρ
- Περιοχή επιχειρήσεων
- Χώροι γραφείου
- Ταχυδρομείο
- Δημόσιοι κήποι
- Εστιατόρια
- Κέντρο διαχείρισης αποβλήτων
- Νεκροταφείο
- Στάδιο
- Αυτοκινητόδρομος
- Ποδηλατοδρόμιο
- Δημοτικό Σχολείο
- Σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνάσιο & Λύκειο)
- Πανεπιστήμιο
- Καλωδίωση για ευρυζωνική σύνδεση (γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο)
- Κατάστημα με προϊόντα Δίκαιου Εμπορίου (Fair Trade)
- Σταθμός τρένου
- Στάση λεωφορίου
- Μετρό
- Σταθμός Τράμ
- Δημόσιοι χώροι για συνεργασίες ενώσεων/οργανισμών
- Αστυνομικό Τμήμα
- Εκκλησία
- Τζαμί
- Άλλοι χώροι θρησκευτικής λατρείας
- Εργοστάσιο
- Σταθμό φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων
- Φυλακή
- Δημόσιοι χώροι άσκησης (skate, μπάσκετ, ποδόσφαιρο, τρέξιμο)
- Βιβλιοθήκη
- Μουσείο
- Χώροι street art

SCHOOL
EXIT

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.1**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για την εφαρμογή. 15 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση και κοπή).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, πίνακας σεμιναρίου (flipchart), Παράρτημα 5 και στοιχεία με παραδείγματα συμμετοχής. **Προετοιμασία:** Εκτυπώσετε τη σκάλα συμμετοχής (Παράρτημα 5) ή σχεδιάστε την σε χαρτί του μέτρου, εκτυπώστε το περιεχόμενο των σκαλοπατιών ή σημειώστε τα σε ανακυκλωμένα χαρτιά Α4, γράψτε τα αντικείμενα συμμετοχής σε ανακυκλωμένα χαρτιά Α4.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (με δυνατότητα μετακίνησης), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να εξετάσουν τι είναι η συμμετοχή. • Να μάθουν για τα διαφορετικά επίπεδα συμμετοχής. • Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της ενσωμάτωσης της φωνής των νέων στις πολιτικές και στις δράσεις.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητικότητα ☑ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☐ Συνεργασία ☑ Κριτική σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 11 – Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες ΣΤΟΧΟΣ 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:15

Η συμμετοχή είναι...

- Προσκαλέστε κάθε μαθητή/τρια να γράψει σε ένα μικρό χαρτί τι σημαίνει για τον ίδιο/την ίδια η συμμετοχή στην κοινωνία.
- Ζητήστε τους να συζητήσουν σε ζευγάρια με ποιόν τρόπο μπορούν να συμμετάσχουν στην κοινωνία. Και οι δύο γράφουν τις ιδέες τους σε ένα άλλο χαρτί.
- Ενώστε 2 ζευγάρια σε ομάδες των 4 και κάντε την ίδια άσκηση.
- Ζητήστε από τις ομάδες να παρουσιάσουν τους ορισμούς/τις ιδέες τους σε όλους τους συμμαθητές/τριες.
- Συλλέξτε όλους τους ορισμούς/ιδέες και παρουσιάστε τον ορισμό της συμμετοχής σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τη Συμμετοχή των Νέων στην Τοπική και Περιφερειακή Ζωή (2003). *«Η ενεργός συμμετοχή των νέων στις αποφάσεις και στις ενέργειες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι ουσιώδους σημασίας, αν πρόκειται να κτίσουμε πιο δημοκρατικές, συμμετοχικές και ευημερούσες κοινωνίες. Η συμμετοχή στη δημοκρατική ζωή κάθε κοινότητας είναι κάτι παραπάνω από το εκλέγειν ή το εκλέγεσθαι, παρόλο που και αυτά είναι σημαντικά στοιχεία. Η συμμετοχή και η ιδιότητα του ενεργού πολίτη στα κοινά αφορά το να έχεις το δικαίωμα, τα μέσα, τον χώρο και την ευκαιρία και όπου χρειάζεται την υποστήριξη για να συμμετέχεις και να επηρεάζεις τις αποφάσεις και να συμμετέχεις σε ενέργειες και δραστηριότητες, ώστε να συνεισφέρεις στην οικοδόμηση μιας καλύτερης κοινωνίας.»*

15 λεπτά

00:15 – 00:30

Δημοκρατικά σχολεία;

- Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να σας πουν, αν αισθάνονται ότι συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στη σχολική κοινότητα, και αν ναι, να προσδιορίσουν τα πεδία συμμετοχής. Οι απαντήσεις μπορούν να καταγραφούν στον πίνακα έτσι ώστε να συστηματοποιούνται οι πληροφορίες που συζητούνται. Οι πιθανές απαντήσεις βρίσκονται παρακάτω:

Σχολείο			
Τάξη	**Συμβούλιο της Τάξης**	**Διεύθυνση του Σχολείου**	**Λοιπά**
Προγράμματα	Συμπερίληψη των απόψεων/προτάσεων του προεδρείου της τάξης στις αποφάσεις της τάξης	Συναντήσεις με τον διευθυντή του σχολείου	...

- Προωθήστε τον προβληματισμό σχετικά με τα τρέχοντα επίπεδα συμμετοχής των μαθητών/τριων και τον τρόπο, με τον οποίο μπορούν να κάνουν τις φωνές τους να ακουστούν.

15 λεπτά

00:30 – 00:45

Σκάλα συμμετοχής

- Εξηγήστε εν συντομία το μοντέλο της Σκάλας Συμμετοχής των παιδιών (από τον Roger Hart προσαρμοσμένο στο πλαίσιο των νέων), που έχετε είτε σχεδιάσει σε χαρτί του μέτρου ή εκτυπώσει σε A3 (δείτε εικόνα στο Παράρτημα 5).
- Θυμηθείτε την προηγούμενη δραστηριότητα «**Δημοκρατικά σχολεία;**» και ζητήστε από τους μαθητές/τριες να προσδιορίσουν σε ποιο επίπεδο, σύμφωνα με τη Σκάλα Συμμετοχής, θεωρούν ότι εμπλέκονται στο πλαίσιο των σχολικών πολιτικών/δραστηριοτήτων. Ζητήστε τους να μοιραστούν τις ιδέες τους και να καταγράψουν στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου το επίπεδο συμμετοχής που θα ήθελαν να έχουν.

15 λεπτά

00:45 – 00:55

Η φωνή μου ακούγεται

- Σκορπίστε στο πάτωμα χαρτιά με εικόνες με τα παραδείγματα συμμετοχής στην κοινωνία (γράψτε ή εκτυπώστε τα σε χαρτί A4 ή μικρότερο). Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να περπατήσουν γύρω από τα χαρτιά και να επιλέξουν εκείνο, με το οποίο συνδέονται περισσότερο. Προσκαλέστε τους να μοιραστούν τις σκέψεις τους σχετικά με την εικόνα που επέλεξαν.

Παραδείγματα μορφών συμμετοχής
Υπογραφή σε εκστρατεία
Συμμετοχή σε ένα debate στο σχολείο σχετικά με ένα συγκεκριμένο ζήτημα
Συμμετοχή σε μια ομάδα του Θεάτρου του Καταπιεσμένου *(Theatre of the Oppressed)*
Ψηφοφορία
Συμμετοχή σε συνέλευση πολιτών του δήμου
Συμμετοχή σε ένα πολιτικό κόμμα
Συμμετοχή σε κοινωνικό ή αθλητικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό
Διάδοση κοινωνικών ζητημάτων στα κοινωνικά δίκτυα
Συμμετοχή σε εκδήλωση ή flash mob για ένα συγκεκριμένο ζήτημα
Σύνταξη επιστολής σε μια εταιρεία ή στην Κυβέρνηση, όταν υπάρχει κάτι εναντίον των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή άλλου θέματος
Συμμετοχή σε μια ειρηνική δημόσια εκδήλωση

10 λεπτά

00:55 - 00:60

Αναστοχασμός :

- Πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να συμμετέχετε;
- Κατά πόσο θα θέλατε να συμμετάσχετε σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό;

5 λεπτά

💻 Μεταμορφώστε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) 1. Μερικές από τις επιλεγμένες εικόνες της δραστηριότητας «Η φωνή μου ακούγεται» 2. Μια εικόνα των ιδεών που μοιράστηκαν στη δραστηριότητα «Δημοκρατικά σχολεία;».

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Συμπληρώστε τη δραστηριότητα «Σκάλα συμμετοχής» και δώστε σε κάθε συμμετέχοντα αυτοκόλλητα χαρτάκια με διαφορετικά θέματα:** «Φτώχεια», «Πείνα», «Υγεία», «Ένταξη προσφύγων», «Περιβάλλον», «Ισότητα των φύλων», «Ανθρώπινα δικαιώματα» και «Ειρήνη». Ζητήστε τους να επιλέξουν 2 από τα θέματα που είναι τα πιο σημαντικά για αυτούς και προσκαλέστε τους να τοποθετήσουν αυτά τα θέματα κοντά στο σκαλοπάτι που θα ήθελαν να βρίσκονται όσον αφορά τη συμμετοχή (παράδειγμα: Ένταξη προσφύγων – βήμα 7). Μοιραστείτε σκέψεις και απόψεις.
- **Παρακολουθήστε βίντεο σχετικά με πρωτοβουλίες που γίνονται και προωθούνται από τους νέους για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη βιώσιμη ανάπτυξη,** για παράδειγμα το βίντεο με τίτλο «Florida shooting: students walk out of schools to call for gun control» https://www.youtube.com/watch?time_continue=114&v=zsAOQG-MB5M (2:01 λεπτά) των μαθητών/τριων της Βόρειας Αμερικής, που κινητοποιήθηκαν για διαμαρτυρία ενάντια στην ελεύθερη πρόσβαση σε όπλα.
- **Διοργανώστε επίσκεψη σε μια συνεδρίαση του Δήμου ή στη Βουλή για να δείτε τη δημοκρατία σε δράση.**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

- Αντί να χρησιμοποιήσετε τη σκάλα συμμετοχής, αφιερώστε χρόνο για να μοιραστείτε και να συζητήσετε τους τρόπους συμμετοχής στην κοινωνία, παρουσιάζοντας εικόνες και βίντεο. Εναλλακτικά, χρησιμοποιήστε τη σκάλα συμμετοχής, αλλά συνοψίστε τη στις ακόλουθες κατηγορίες: «Η φωνή μου δεν ακούγεται και άλλοι άνθρωποι παίρνουν αποφάσεις για μένα» | «Η φωνή μου ακούγεται» | «Η φωνή μου ακούγεται και λαμβάνεται υπόψη σε αποφάσεις» | «Ξεκινώ έργα, των οποίων η ιδέα ήταν δική μου και συνεργάζομαι με ενήλικες».

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 3.2 «ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life (2003) - Διαθέσιμο στο: https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1510/Revised%20European%20Charter%20on%20the%20Participation%20of%20YP.pdf

European Minority Social Inclusion (2016) - Διαθέσιμο στο: https://minorityinclusion.files.wordpress.com/2016/02/roger-hart_s-ladder-of-young-people_s-participation.pdf

ΣΚΑΛΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ROGER HART

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 8 - Οι νέοι παίρνουν την πρωτοβουλία και συναποφασίζουν με τους ενήλικες
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από τους νέους, στις οποίες η λήψη αποφάσεων είναι κοινή από τους νέους και τους ενήλικες, δουλεύοντας ως ισότιμοι εταίροι.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 7 - Οι νέοι παίρνουν την πρωτοβουλία και διευθύνουν
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από τους νέους με μικρή συνεισφορά από τους ενήλικες.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 6 - Οι ενήλικες παίρνουν την πρωτοβουλία, οι νέοι συμμετέχουν στις αποφάσεις
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες η λήψη αποφάσεων είναι κοινή με τους νέους.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 5 - Διαβούλευση με πληροφόρηση
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες οι νέοι δρουν συμβουλευτικά και πληροφορούνται σχετικά με το πώς η συνεισφορά τους θα χρησιμοποιηθεί, καθώς και σχετικά με τα αποτελέσματα των αποφάσεων των ενηλίκων.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 4 - Ανάθεση με πληροφόρηση
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες οι νέοι κατανοούν τον σκοπό καθώς και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και έχουν έναν ρόλο.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 3 - Συμβολική συμμετοχή
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες οι νέοι μπορεί να δρουν συμβουλευτικά χωρίς ωστόσο να έχουν την ευκαιρία να δώσουν ανατροφοδότηση (feedback).

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 2 - Διακόσμηση
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες οι νέοι κατανοούν τον σκοπό, αλλά δεν συμμετέχουν στο σχεδιασμό τους.

ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ 1 - Χειραγώγηση
Δραστηριότητες που υλοποιούνται από ενήλικες, στις οποίες οι νέοι ενεργούν όπως τους προτείνουν οι ενήλικες χωρίς να κατανοούν τον σκοπό πίσω από τις ενέργειες.

Προσαρμογή από το βιβλίο Hart, R. (1992). Children's Participation fron Tokenism to Citizenship.
Επίσης Florence: UNICEF Innocent Research Centre, όπως αναφέρθηκε στην ιστοσελίδα www.freechild.org/ladder.htm

ΕΝΟΤΗΤΑ 1	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ! – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.2**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για την εφαρμογή. 10 λεπτά για προετοιμασία του ανακυκλωμένου υλικού.
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, λευκά χαρτιά (ενδεχομένως ανακυκλωμένα), στυλό, μαρκαδόροι. **Προετοιμασία:** Υλικό για οικοδόμηση του «ανακυκλωμένου σπιτιού».
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να εμπνευστούν για το πώς πρέπει να είναι μια πόλη προσβάσιμη και χωρίς αποκλεισμούς. • Να σκεφτούν το κατά πόσο παρέχονται οι υπηρεσίες που είναι απαραίτητες στους πολίτες ΑΜΕΑ που τις δικαιούνται. • Να ευαισθητοποιηθούν, σχετικά με τη σημασία μιας πόλης χωρίς αποκλεισμούς, ιδίως όσον αφορά την κάλυψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες.
Βασικές Δεξιότητες που αναπτύχθηκαν στην ΕΕΠ	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☐ Στρατηγική ☐ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωσης ☐ Επίλυση προβλημάτων
Στόχοι που συμπεριλήφθηκαν	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 11 – Βιώσιμες Πόλεις ΣΤΟΧΟΣ 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί
	Περιγραφή των δραστηριοτήτων:
00:00 – 00:20	**Οικοδόμηση ενός Σπιτιού** • Χωρίστε τους μαθητές/τριες σε 4 ή 5 ομάδες και ζητήστε τους να οικοδομήσουν ένα σπίτι με ανακυκλωμένα υλικά, κόλλα και σύρμα (δώστε ακριβώς την ίδια ποσότητα και τον ίδιο τύπο υλικών σε όλες τις ομάδες). Εξηγήστε ότι σε κάθε ομάδα πρέπει να υπάρχουν 3 άτομα με τα εξής χαρακτηριστικά: ένα άτομο με δεμένα μάτια, ένα άτομο με τα χέρια δεμένα και ένα άτομο που δεν μπορεί να μιλήσει. Προσκαλέστε έναν ή δύο μαθητές/τριες να βρίσκονται εκτός των ομάδων και να ενεργούν ως παρατηρητές. Δώστε 10 λεπτά για την οικοδόμηση του σπιτιού. Παρακαλείστε να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, σε περίπτωση που υπάρχει μέλος της ομάδας με προβλήματα όρασης/ ακοής ή κινητικά προβλήματα και εξηγήστε ότι πρόκειται για προσομοίωση. **Αναστοχασμός:** *Πώς πήγε η κατασκευή του έργου; Πώς ήταν η αίσθηση να μη μπορείτε να κάνετε ό,τι και οι υπόλοιποι της ομάδας; Πώς ενσωματώθηκαν τα άτομα με ειδικές ανάγκες από την ομάδα (ή δεν ενσωματώθηκαν); Ζητήστε από τους παρατηρητές να μοιραστούν την άποψή τους σχετικά με τον τρόπο, με τον οποίο οι μαθητές/τριες με ειδικές ανάγκες συμπεριλήφθηκαν ή δεν συμπεριλήφθηκαν σε κάθε ομάδα.* **20 λεπτά**
00:20 – 00:30	**Συμμετοχή όλων** • Προβάλλετε το βίντεο «Inclusion of people with disabilities» (2:30 λεπτά), το οποίο ενισχύει τη σημασία της συμπερίληψης όλων των πολιτών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην υλοποίηση δραστηριοτήτων. Το βίντεο είναι διαθέσιμο εδώ https://www.youtube.com/watch?v=rjluLV1F-UI και έχει υποτίτλους, που έχουν μεταφραστεί αυτόματα σε όλες τις γλώσσες. **10 λεπτά**

00:30 - 00:55	**Κοινότητες χωρίς Αποκλεισμούς** • Σε ομάδες οι μαθητές/τριες απαντούν την ερώτηση: «Πώς είναι μια κοινότητα χωρίς αποκλεισμούς;» και μετά μοιράζονται τις ιδέες τους στην Ολομέλεια. Μια κοινότητα χωρίς αποκλεισμούς έχει οριστεί ως εκείνη που προωθεί την ανάπτυξη με κύριο άξονα την ισότητα. «Είναι ένας τόπος όπου όλοι, ανεξαρτήτως οικονομικών μέσων, φύλου, φυλής, εθνότητας ή θρησκείας, έχουν τη δυνατότητα και την εξουσία να συμμετέχουν πλήρως στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές ευκαιρίες που μπορούν να προσφέρουν οι πόλεις» (UN-Habitat 2001). Μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς δημιουργεί ένα «ασφαλές, βιώσιμο περιβάλλον με προσιτή και δίκαιη πρόσβαση σε αστικές υπηρεσίες (παροχή νερού, αποχέτευση, διαχείριση στερεών αποβλήτων, στέγαση και εγκαταστάσεις μεταφορών), κοινωνικές υπηρεσίες (υγεία, εκπαίδευση, πολιτισμός και δημόσιος χώρος), καθώς και ευκαιρίες διαβίωσης για όλους τους κατοίκους της πόλης και άλλους χρήστες της πόλης προκειμένου να προωθήσει τη βέλτιστη ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου της και να διασφαλίσει τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ισότητας». (Adapted from Asian Development Bank, 2017) • Με βάση την Κοινή Δραστηριότητα 1 «Εξερεύνηση των 17 Στόχων και του Στόχου 11», προσκαλέστε τους μαθητές/τριες να αναλάβουν τον ρόλο ενός αρχιτέκτονα και να σχεδιάσουν μια πόλη χωρίς αποκλεισμούς σε 10 λεπτά, εξετάζοντας χώρους (σχολεία, κήπους, νοσοκομεία, δημαρχεία, χώρους πίστης), άτομα (παιδιά, νέους και ηλικιωμένους με και χωρίς προβλήματα σωματικής και ψυχικής υγείας, με διαφορετικούς πολιτισμούς, διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό, κλπ) και τομείς παρέμβασης (φτώχεια, πείνα, δικαιώματα, περιβάλλον). Μπορούν να αντλήσουν έμπνευση από την Κοινή Δραστηριότητα αλλά, αυτή τη φορά, μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλη τη φαντασία τους και να δημιουργήσουν μια εντελώς διαφορετική πόλη. Ζητήστε από κάποιους μαθητές/τριες να μοιραστούν τα σχέδιά τους και να δείξουν τους τρόπους, με τους οποίους οι πόλεις τους δεν έχουν αποκλεισμούς. **25 λεπτά**
00:55 - 00:60	**Κλείσιμο δραστηριότητας** • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να συνοψίσουν τον τρόπο, με τον οποίο η πόλη τους μπορεί να μην έχει αποκλεισμούς. **5 λεπτά**

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- • **Παρακολουθήστε το βίντεο «Stoplights Don't Stop Us!»** (5:23 λεπτά) για μια ομάδα ανθρώπων που ενώθηκαν για να κάνουν την πόλη πιο προσβάσιμη. Το βίντεο είναι διαθέσιμο εδώ: https://www.youtube.com/watch?time_continue=315&v=BQEf-y08-To και έχει υποτίτλους, που έχουν μεταφραστεί αυτόματα σε όλες τις γλώσσες.
- **Κάντε μια έκθεση στο σχολείο με τα σχέδια των μαθητών/τριων.**
- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να εξερευνήσουν και να τραβήξουν φωτογραφίες από διαφορετικά μέρη στην κοινότητά τους,** τα οποία πιστεύουν ότι δεν είναι προσβάσιμα. Μοιραστείτε αυτές τις φωτογραφίες στην τάξη και σχεδιάστε ένα πρόγραμμα (υπεράσπισης, ευαισθητοποίησης, κλπ) ούτως ώστε να συμβάλλετε σε αυτή τη βελτίωση.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

- Προσκαλέστε έναν ειδικό για να μοιραστεί μερικές ιδέες για το πώς μια πόλη μπορεί να είναι χωρίς αποκλεισμούς.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 4.1 «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ».

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

- Η δραστηριότητα «Building a house» είναι εμπνευσμένη από το εγχειρίδιο «Global How? Facilitating Global Learning – A Trainer's Manual» (σελίδα 62) που διατίθεται στο http://aidglobal.org/userfiles/FINAL_Manual_global_how_2pages_online-reading.pdf
- Adapted from Asian Development Bank - Διατίθεται στο https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/223096/enabling-inclusive-cities.pdf

ΕΝΟΤΗΤΑ 1	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΑΝΗΚΩ! – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.3**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για την εφαρμογή. 5 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση και κοπή).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας , ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, λευκές κόλλες χαρτί, στυλό, μαρκαδόροι. **Προετοιμασία:** Εκτύπωση και κοπή Παραρτήματος 6.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να ερευνήσουν τις διαφορετικές διαστάσεις της κοινωνικής ένταξης. • Να ενισχυθεί η ενσυναίσθηση προς ανθρώπους από διάφορες κοινωνικές καταστάσεις. • Να ευαισθητοποιηθούν οι νέοι σχετικά με τη σημασία της κοινωνικής ένταξης.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☐ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωσης ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 11 – Βιώσιμες Πόλεις ΣΤΟΧΟΣ 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί
	Περιγραφή των δραστηριοτήτων:
00:00 – 00:15	**Κοινωνική τι;** • Γράψτε τη φράση «Κοινωνική Ένταξη» στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου και ξεκινήστε έναν καταιγισμό ιδεών (brainstorm) σχετικά με το τι μπορεί να σημαίνει αυτό: ιδέες, έννοιες, σχέδια, προβλήματα που έρχονται στο μυαλό των μαθητών/τριών, όταν σκέφτονται αυτές τις λέξεις. Υπογραμμίστε ότι η κοινωνική ένταξη είναι «μια διαδικασία με την οποία διασφαλίζεται ότι τα άτομα που απειλούνται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό αποκτούν τις απαραίτητες ευκαιρίες και τους απαραίτητους πόρους, ώστε να συμμετάσχουν πλήρως στον οικονομικό, τον κοινωνικό και τον πολιτιστικό βίο και να αποκτήσουν βιοτικό επίπεδο και ευημερία, που να θεωρούνται φυσιολογικά στην κοινωνία στην οποία ζουν». (...) «Διασφαλίζει ότι οι ευάλωτες ομάδες και τα ευάλωτα άτομα έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, που επηρεάζει τη ζωή τους καθώς και ότι έχουν πρόσβαση στα θεμελιώδη δικαιώματά τους» (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010). **15 λεπτά**
00:10 – 00:15	**Θα σταματούσατε;** • Προβάλλετε το βίντεο «Would you stop if you saw this little girl on the street? | UNICEF» (3:05 λεπτά) και ρωτήστε τι αισθάνονται με ό,τι είδαν. Το βίντεο είναι διαθέσιμο στο https://www.youtube.com/watch?v=MQcN5DtMT-0 **5 λεπτά**

00:15 - 00:50	**Συμμετοχική Συνέλευση** • Διαχωρίστε την τάξη σε 5 ομάδες. Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει έναν χαρακτήρα από αυτούς που περιγράφονται στο Παράρτημα 6. Σκεφτείτε ότι οι χαρακτήρες μπορούν να αλλάξουν σύμφωνα με τις προτιμήσεις σας. Για παράδειγμα, μπορείτε να επιλέξετε μια γυναίκα Δήμαρχο και ούτω καθεξής. • Δώστε σε κάθε ομάδα μια κάρτα με τον χαρακτήρα των ατόμων και παρουσιάστε την ακόλουθη κατάσταση: *«Ο Στέφανος, η Κατερίνα, ο Μάριος, η Μαρία και ο Πέτρος επιλέχθηκαν για να εκπροσωπήσουν τους συλλόγους τους/τις οντότητές τους σε μια συνεδρίαση του Δήμου σχετικά με τις κοινωνικές τοπικές πολιτικές. Ο/η Δήμαρχος της πόλης ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ για την προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης. Ζήτησε τη γνώμη του/της σχετικά με τα μέτρα που πιστεύουν ότι πρέπει να εφαρμοστούν/ενισχυθούν στον Δήμο προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες των πιο ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας καθώς και με το ποια χρήματα θα πρέπει να εστιάσουν σε κάθε ένα από αυτά τα μέτρα.»* • Ζητήστε από τις ομάδες να σκεφτούν τα μέτρα που θα πρότειναν για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης καθώς και πόσα χρήματα θα χρειάζονταν για την υλοποίηση αυτών των μέτρων (από τον προϋπολογισμό των 50 εκατομμυρίων). • Μια ομάδα παρουσιάζει τις ιδέες της και τα χρήματα που χρειάζονται. Πρώτα πρέπει να παρουσιαστούν, να δηλώσουν ποιες είναι, πού είναι εθελοντές/εργάζονται και να μιλήσουν για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν (κάθε ομάδα επιλέγει έναν εκπρόσωπο). • Ο διαμεσολαβητής/εκπαιδευτικός καταγράφει τις ιδέες στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου και αθροίζει όλα τα προτεινόμενα ποσά, ενεργώντας ως Δήμαρχος της πόλης. Εάν το ποσό υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ, ζητήστε από τις ομάδες να προσαρμόσουν τα μέτρα τους ώστε να μην ξεπερνούν τα 50 εκατομμύρια ευρώ. • Συντονίστε τη συζήτηση με τέτοιο τρόπο ώστε να προωθήσετε τη συνεργασία μεταξύ των ομάδων και να καταλήξετε σε ένα κοινό συμπέρασμα σχετικά με τα κύρια μέτρα και την κατανομή των χρημάτων. Για να ενισχύσετε την ατμόσφαιρα του debate και του παιχνιδιού ρόλων μπορείτε να τοποθετήσετε τα θρανία σε σχήμα Π, να χρησιμοποιήσετε ανάλογα σκηνικά αντικείμενα (μικρόφωνα, χαρτιά σημειώσεων, φακέλους κλπ) • **Αναστοχασμός:** Τι νιώσατε αναλαμβάνοντας ως ρόλο τον συγκεκριμένο χαρακτήρα; Υπάρχουν συνδέσεις με πραγματικές περιπτώσεις ανθρώπων που γνωρίζετε; • **35 λεπτά**
00:50 - 00:55	**Αμφισβητώντας τη κρίση** • Προβάλλετε το βίντεο «A Story about Social and Solidarity Economy by Challenging the Crisis» (4:40 λεπτά). Είναι διαθέσιμο εδώ https://www.youtube.com/watch?v=a6fTpAyqSpk και έχει υποτίτλους σε όλες τις γλώσσες. **5 λεπτά**
00:55 - 00:60	**Αναστοχασμός:** Γιατί είναι σημαντική η προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης; Τι κρατάτε από αυτή τη δραστηριότητα; **5 λεπτά** 💻 Μεταφορτώστε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) μερικές φωτογραφίες μαθητών/τριών να κάνουν διάλογο στη δραστηριότητα «Συμμετοχική Συνέλευση».

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Διαχωρίστε την τάξη σε δύο ομάδες και ζητήστε από τη μία ομάδα να ερευνήσει τι προγράμματα υπάρχουν σε τοπικό επίπεδο, που προωθούν την κοινωνική ένταξη και υποστήριξη** ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα από ναρκωτικά, αλκοόλ και προβλήματα ψυχικής υγείας και από την άλλη ομάδα να ερευνήσει τις δομές που παρέχουν υποστήριξη σε τοπικό επίπεδο για αυτές τις περιπτώσεις. Μετά τη συγκέντρωση των πληροφοριών, οι ομάδες μοιράζονται τα αποτελέσματα με όλη την τάξη. Προωθήστε την κριτική σκέψη, συζητώντας γύρω από αυτό το ερώτημα: λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες ανάγκες είναι επαρκή αυτά τα προγράμματα; Βοηθήστε την τάξη να εντοπίσουν δράσεις που μπορούν να αναλάβουν (εκστρατείες, επιστολές στους πολιτικούς, υπογραφή εκστρατειών, συμμετοχή σε κάποιο σύλλογο, κ.λπ.). Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να επιλέξουν ένα θέμα και μία ενέργεια (παράδειγμα: συγγραφή επιστολής προς τον/τη δήμαρχο της πόλης ζητώντας περισσότερη υποστήριξη για τους άστεγους) και να τα υλοποιήσουν στην κοινότητα.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Αντί για το προηγούμενο βίντεο που προτάθηκε προβάλλετε στα παιδιά μια ενθαρρυντική ιστορία με τίτλο «World Best Motivational Videos for Students» (3:03 λεπτά) η οποία θα τους εμπνεύσει. Στο βίντεο βλέπουμε πόσο σημαντικές είναι οι καθημερινές δράσεις αλλά επίσης, εάν η κοινωνία συμμετέχει σε συλλογικές οντότητες, η ατομική μας δύναμη αυξάνεται και μπορούν συμβούν αλλαγές σε μεγαλύτερη κλίμακα. Το βίντεο μπορείτε να το δείτε εδώ: https://www.youtube.com/watch?v=Tjnq5StX68g

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 3.3 «ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ»
- 4.1 «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ».

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

- Social Inclusion, Ευρωπαϊκή Ένωση – Διαθέσιμο στο http://ec.europa.eu/employment_social/esf/docs/sf_social_inclusion_en.pdf

1

Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΗΝ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΗΣ, ΠΟΥ ΚΑΤΑΦΕΡΕ ΝΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΘΕΙ, ΟΤΑΝ ΕΝΑΣ ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ, ΜΕ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ, ΤΟΝ ΒΟΗΘΗΣΕ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΤΟΞΙΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ. ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΣΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΠΟΥ ΤΟΝ ΒΟΗΘΗΣΕ

2

Η ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΗΤΑΝ ΑΛΚΟΟΛΙΚΗ ΓΙΑ 20 ΧΡΟΝΙΑ. ΖΟΥΣΕ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΣΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΛΑ, ΟΤΑΝ ΚΑΠΟΙΟΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΗΡΘΑΝ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΕΝΑΝ ΣΥΛΛΟΓΟ, Ο ΟΠΟΙΟΣ ΕΙΧΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΤΑΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ. ΤΩΡΑ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΟΤΑΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ.

3

Ο 80ΧΡΟΝΟΣ ΜΑΡΙΟΣ ΣΥΝΗΘΙΖΕ ΝΑ ΠΕΡΝΑΕΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ, ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ ΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΣΕ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΑ. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΡΧΙΣΑΝ ΑΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΝΤΑΙ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΜΑΖΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ. Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΗΘΑ ΤΩΡΑ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΑΣ, ΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.

4

Η ΜΑΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΚΑΙ, ΟΤΑΝ ΗΤΑΝ 8 ΕΤΩΝ, ΗΡΘΕ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΞΕΦΥΓΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΩΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΣΑΝ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ. Ο ΜΟΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ, ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΕΥΠΡΟΣΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΗΤΑΝ, ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ. ΑΥΤΑ ΕΠΕΤΡΕΨΑΝ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. Η ΜΑΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ Η ΙΔΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΠΟΥ ΒΟΗΘΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.

5

Ο ΠΕΤΡΟΣ ΕΠΑΣΧΕ ΑΠΟ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΖΟΥΣΕ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ 6 ΧΡΟΝΙΑ. ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΝ ΕΙΧΑΝ ΠΟΤΕ ΧΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΥΠΗΡΞΕ ΑΡΚΕΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΕΥΤΥΧΩΣ, ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΛΛΑΞΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΣΕ ΕΦΑΡΜΟΣΕ ΠΟΛΛΕΣ ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΡΚΕΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΟΥΝΤΩΝ. ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΥΤΑ ΤΟΝ ΒΟΗΘΗΣΑΝ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΔΟΥΛΕΙΑ. Ο ΠΕΤΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΑΚΤΙΒΙΣΤΗΣ ΣΕ ΕΝΑΝ ΕΘΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΕΙ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΓΡΑΨΕ (ΜΙΑ) ΙΣΤΟΡΙΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.1**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 2 λεπτά για εκτύπωση.
ΥΛΙΚΟ:	2-3 λευκά φύλλα χαρτί για κάθε μαθητή/τρια, κηρομπογιές, μολύβια, μαρκαδόροι. **Προετοιμασία:** 1 αντίγραφο της ημιτελούς ιστορίας «Η μεγάλη τραμπάλα του πλανήτη» (Παράρτημα 7) για κάθε ομάδα.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Μια αίθουσα (προαιρετικά για την δημιουργία καλύτερης ατμόσφαιρας, ένας άνετος χώρος με μαξιλάρια και μουσική)
ΣΤΟΧΟΙ:	• Εισαγωγή και προσέγγιση της έννοιας της βιωσιμότητας. • Συνειδητοποίηση του ρόλους μας σε έναν βιώσιμο πλανήτη. • Να φανταστούν και να εμπνευστούν έναν πιο βιώσιμο πλανήτη.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☐Κανονιστική ☐ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☑ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 2 – Μηδενική Πείνα ΣΤΟΧΟΣ 12 – Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα ΣΤΟΧΟΣ 14 – Ζωή στο Νερό ΣΤΟΧΟΣ 15 – Ζωή στη Στεριά ΣΤΟΧΟΣ 17 – Συνεργασία για τους Στόχους

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:	
00:00 – 00:05	• Εξηγείστε ότι θα αφηγηθείτε μια ιστορία. Αν χρησιμοποιήσετε έναν άνετο χώρο, ενθαρρύνετε τους μαθητές/τριες να καθίσουν αναπαυτικά σε ένα μαξιλάρι, να βάλουν μουσική, να σβήσουν τα φώτα και ζητήστε τους να κλείσουν τα μάτια τους. • Διαβάστε την ιστορία «Η μεγάλη τραμπάλα του πλανήτη» (Παράρτημα 7). • Επισημάνετε ότι η ιστορία δεν έχει τέλος και πρέπει να βρούμε ένα! **5 λεπτά**
00:05 – 00:10	• Δώστε σε κάθε μαθητή/τρια μερικές λευκές κόλλες χαρτί (ενδεχομένως ανακυκλωμένες), κηρομπογιές, μαρκαδόρους και ένα μολύβι. • Εξηγήστε ότι θα επαναλάβετε την ιστορία και αυτή τη φορά οι μαθητές/τριες μπορούν να κρατούν σημειώσεις ή να ζωγραφίζουν στα χαρτιά οτιδήποτε σκέφτονται, αισθάνονται ή οτιδήποτε τους εντυπωσίασε/άρεσε/προβλημάτισε, ενώ εσείς αφηγείστε την ιστορία. Όταν διαβάζετε, κάντε μερικές παύσεις για να δώσετε χρόνο στους μαθητές/τριες να γράψουν ή να ζωγραφίσουν. **5 λεπτά**
00:10 – 00:25	• Χωρίστε τους μαθητές/τριες σε ομάδες των τεσσάρων ή των πέντε ατόμων, ανάλογα με το μέγεθος της τάξης. • Ενθαρρύνετέ τους να μοιραστούν τις ιδέες, τις σκέψεις και τις ζωγραφιές τους στην ομάδα. • Ζητήστε τους να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν ένα κοινό τέλος για την ιστορία και να το καταγράψουν! **15 λεπτά**
00:25 – 00:35	• Κάθε ομάδα διαβάζει το τέλος της ιστορίας. **10 λεπτά**

00:35 – 00:60	**Αναστοχασμός** • Γιατί επιλέξατε αυτό το τέλος στην ιστορία; Ποιο τέλος φαίνεται περισσότερο βιώσιμο; Αξιολογήστε κάθε τέλος σε κλίμακα από 1-5. Μην ξεχάσετε να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας με ισχυρά επιχειρήματα! Τι ήταν αυτό που έκανε το κίνητρο του ανθρώπου να είναι ισχυρότερος από τα άλλα πλάσματα του Δάσους; Κάντε μια λίστα στον πίνακα και συνεχίστε τη συζήτηση. Δώστε μερικά παραδείγματα από την πραγματική ζωή σχετικά με τον τρόπο, με τον οποίο έχει διαταραχτεί η ισορροπία στη Γη (από κοινωνική, περιβαλλοντική, οικονομική σκοπιά) λόγω των προαναφερθέντων σας κινήτρων. Τι μπορούμε να κάνουμε για να διατηρήσουμε και να προωθήσουμε την ισορροπία/βιωσιμότητα; **25 λεπτά** Μεταφόρτωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) • Οι μαθητές/τριες μπορούν να ανεβάσουν στην πλατφόρμα το δικό τους τέλος της ιστορίας, ξεκινώντας από το περισσότερο βιώσιμο και καταλήγοντας στο λιγότερο βιώσιμο. • Φωτογραφήστε τις σημειώσεις που κρατήσατε στον πίνακα και ανεβάστε τις φωτογραφίες στην πλατφόρμα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Οι μαθητές/τριες δημιουργούν ένα comic ή εικονογραφημένο βιβλίο της ιστορίας «Η μεγάλη τραμπάλα του πλανήτη» με το δικό τους τέλος.**
- **Οι μαθητές/τριες μεταφέρουν την ιστορία σε ένα θεατρικό έργο.** Ακόμα καλύτερα, μπορούν να «ανεβάσουν» την ιστορία χωρίς το δικό τους τέλος και να ζητήσουν από το κοινό να βρει καινούριο τέλος (σύμφωνα με τις τεχνικές του Θεάτρου Φόρουμ).
- **Οι μαθητές/τριες αναζητούν εικόνες, άρθρα, βίντεο ή ταινίες μικρού μήκους όπου καταγράφεται αυτή η ανισορροπία στον πλανήτη.** Αναζητούν επίσης χαρακτηριστικά παραδείγματα κοινοτήτων που προωθούν την ισορροπία και τη βιωσιμότητα. Στη συνέχεια, συζητήστε γύρω από αυτά τα διαφορετικά μοντέλα ζωής και τις συνέπειες που έχουν στις ζωές των ανθρώπων μακροπρόθεσμα.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Δεν υπάρχει ανάγκη προσαρμογής για τους νεότερους μαθητές/τριες.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 1.1. «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ»
- 4.1 «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ».

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

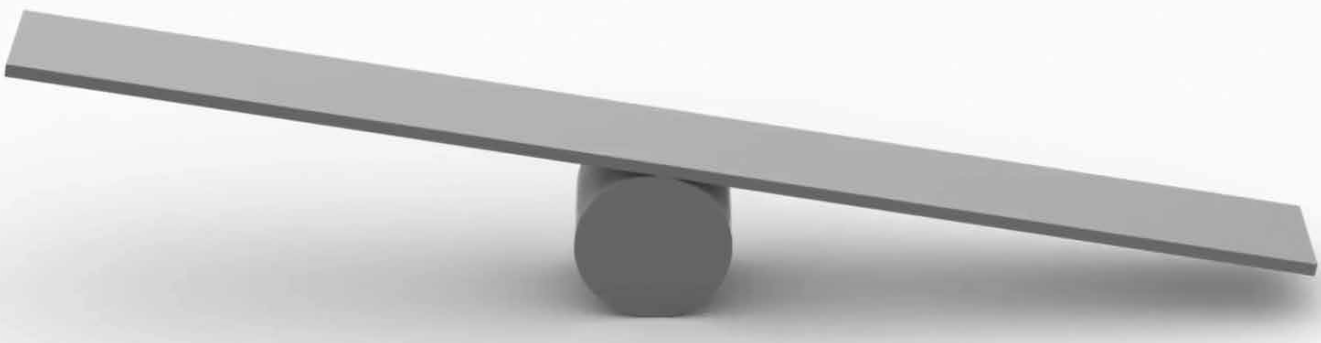
Ολόκληρη η δραστηριότητα και η ιστορία «Η μεγάλη τραμπάλα του πλανήτη» αποτελεί μέρος του βιβλίου «Ενεργός Πολίτης Μέσα κι Έξω από την Τάξη» από την ActionAid Hellas, συγγραφείς του οποίου είναι η Δέσποινα Καρδογέρου, τη Δήμητρα Ντιρογιάννη, τη Μαρίζα Τσαχάλη, από τις εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2016.
Ενδεικτικά για τις τεχνικές του Θεάτρου Φόρουμ: https://dramaresource.com/forum-theatre/ Games for Actors and Non Actors, Augusto Boal, Routledge, Λονδίνο και Νέα Υόρκη, 2002.

Η ιστορία

Η μεγάλη τραμπάλα του πλανήτη

Όταν ξεκίνησαν όλα, ήταν κάπως έτσι…Δίπλα από το δέντρο Λούνα υπήρχαν και ένα σωρό άλλα δέντρα, άλλα μικρά άλλα μεγάλα, άλλα φουντωτά, άλλα ψηλά και λυγερόκορμα, όλα όμως μαζί έφτιαχναν ένα μεγάλο δάσος. Μέσα στο δάσος, βέβαια, ζούσαν και ένα σωρό άλλα πλάσματα, άλλα κελαηδούσαν, άλλα θρόιζαν, άλλα καθώς κυλούσαν άφηναν έναν γαργαριστό ήχο και άλλα μιλούσαν όπως εμείς. Το αγαπημένο παιχνίδι όλων ήταν η τραμπάλα. Και επειδή δεν μπορούσαν να αποφασίσουν ποιος θα τραμπαλιστεί με ποιον, αποφάσισαν να φτιάξουν μια τραμπάλα που τους χωρούσε όλους. Έτσι, λοιπόν, μια μέρα θα μπορούσες να βρεις στην τραμπάλα μία κουκουβάγια, μια καστανιά, έναν άνθρωπο και ένα λουλούδι. Την άλλη ένα ρυάκι, με ένα γεράκι, μια πέτρα και ένα ελαφάκι. Όταν βαρέθηκαν πια να τραμπαλίζονται, επινόησαν έναν καινούργιο τρόπο για να παίξουν. Θα προσπαθούσαν να μείνουν πάνω στην τραμπάλα σε απόλυτη ισορροπία. Έτσι, ο ένας έδινε στον άλλον ό, τι πραγματικά χρειαζόταν, χωρίς κανείς να στερεί τίποτα από κανένα.. Η ευκολία με την οποία πετύχαιναν αυτήν την ισορροπία ήταν πραγματικά εντυπωσιακή και γι’ αυτό ξακουστή μέχρι τα πέρατα της γης.

Μια μέρα ένας Άνθρωπος σκέφτηκε πώς θα ήταν, αν βρισκόταν λίγο ψηλότερα από τους άλλους στην τραμπάλα. Την επομένη το δοκίμασε και του άρεσε. Τα υπόλοιπα πλάσματα το είδαν αλλά δεν είπαν τίποτα. Του ανθρώπου όμως του άρεσε πολύ και την επόμενη φορά που βρέθηκε στην τραμπάλα ανέβηκε ακόμα πιο ψηλά και έμεινε περισσότερη ώρα. Τα υπόλοιπα πλάσματα πάλι το είδαν, αλλά συνέχισαν να μη λένε τίποτα. Στη θέση αυτή μάλιστα ένιωσε τόσο ωραία, που άρχισε να ονειρεύεται πώς θα ήταν, αν έφτανε στην κορυφή και έμενε εκεί για πάντα. Και ναι, του άρεσε πολύ αυτή η ιδέα. Για να το πετύχει, λοιπόν, αυτό άρχισε να ανεβαίνει όλο και ποιο συχνά στην τραμπάλα και να παίρνει πολύ περισσότερα από αυτά που χρειαζόταν, χωρίς να δίνει. Έκοβε περισσότερα δέντρα (αν και δεν ήξερε τι να τα κάνει), ψάρευε περισσότερα ψάρια (αν και δεν μπορούσε να τα φάει όλα) και σκάλιζε τη γη με μανία για να του δώσει ό,τι είχε και δεν είχε μέσα της. Και οι μέρες περνούσαν και γίνονταν χρόνια και ποτέ κανείς δεν ξαναμίλησε για την ισορροπία της τραμπάλας. Κανείς ή μήπως…

ΕΝΟΤΗΤΑ 2	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.2**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 15 λεπτά για προετοιμασία, δηλαδή τη συλλογή απορριμμάτων και την εγγραφή δεδομένων σε ετικέτες (Παράρτημα 8). Εξετάστε τον πρόσθετο χρόνο προετοιμασίας, σε περίπτωση που θέλετε να προσθέσετε και άλλα δεδομένα για τις ετικέτες.
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, λευκή κόλλα χαρτί (ενδεχομένως ανακυκλωμένες), στυλό, μαρκαδόροι. **Προετοιμασία:** Σκουπίδια που θα διασκορπιστούν γύρω από το δωμάτιο (π.χ. πλαστικά μπουκάλια νερού, κουτιά αλουμινίου, πλαστικά ή άλλες συσκευασίες, πλαστικές σακούλες, γυάλινες φιάλες, σπασμένα πλαστικά παιχνίδια, πλαστικά κύπελλα, κ.λπ.). Ετικέτες με στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζουν πληροφορίες σχετικά με τη διάθεση αποβλήτων, οι οποίες πρέπει να τοποθετηθούν στα σκουπίδια (δείτε Παράρτημα 8). Τυπωμένο έργο τέχνης του Chris Jordan σε περίπτωση που δεν έχετε βιντεοπροβολέα: http://www.chrisjordan.com/
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Μια κλασική αίθουσα – δεν χρειάζεται ειδική διαρρύθμιση
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να μάθουν για τις ποσότητες των αποβλήτων και τη διαχείρισή τους σε όλο τον κόσμο. • Να προβληματιστούν σχετικά με τον αντίκτυπο της διαχείρισης αποβλήτων. • Να εκτιμήσουν τη σημασία των μεθόδων διαχείρισης βιώσιμων αποβλήτων.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☐ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☑ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία ΣΤΟΧΟΣ 6 – Καθαρό Νερό και Αποχέτευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 12 – Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα ΣΤΟΧΟΣ 17 – Συνεργασία για τους Στόχους

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:25	**Προετοιμασία πριν τη δραστηριότητα:** • Γράψτε κάθε στατιστική πληροφορία σε ένα κομμάτι χαρτί και κολλήστε το σε όλα τα σκουπίδια (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας χαρτοταινία). Διασκορπίστε τα σκουπίδια σε όλη την τάξη. Θέλετε να δημιουργήσετε μια αίσθηση ότι η τάξη είναι γεμάτη σκουπίδια, όπως σε έναν βρώμικο δρόμο. Προβάλλετε στον πίνακα ένα έργο τέχνης του Chris Jordan και περιμένετε τους μαθητές/τριες να μπουν στην τάξη. Ίσως θελήσετε να ξεκινήσετε με τα έργα τέχνης που απεικονίζουν μπουκάλια νερού, τα οποία είναι ένα από τα πιο κοινά απορρίμματα http://www.chrisjordan.com/gallery/rtn2/#water-bottles **Μήνυμα στο μπουκάλι:** • Ξεκινήστε το μάθημα όπως μια κανονική ημέρα. Οι μαθητές/τριες μπαίνουν στην τάξη και αρχίζετε το σημερινό μάθημα χωρίς να αναφέρετε τίποτα για τα σκουπίδια στο πάτωμα. • Πείτε στους μαθητές/τριες ότι θα ξεκινήσετε την ημέρα με ένα μάθημα τέχνης. Πείτε τους ότι είστε πολύ ενθουσιασμένος/η και εντυπωσιασμένος/η από το έργο του καλλιτέχνη Chris Jordan.

	• Ζητήστε τους να δουν την εικόνα στον πίνακα και να προσπαθήσουν να καταλάβουν τι απεικονίζει και πώς το έκανε. Μεγεθύνετε αργά προκειμένου να αποκαλύψετε τα σκουπίδια που χρησιμοποίησε ο καλλιτέχνης. Μόλις φανούν καθαρά, συζητήστε τι είδους μήνυμα θέλει να μεταφέρει. Η ακολουθία των δραστηριοτήτων ενδέχεται να αλλάξει ανάλογα με το πότε θα θέσουν οι μαθητές/τριες ερωτήσεις για τα σκουπίδια στο πάτωμα. • Όποτε οι μαθητές/τριες ρωτήσουν για τα σκουπίδια στο πάτωμα, απαντήστε: Γιατί εντυπωσιαστήκατε τόσο; Όλος ο πλανήτης είναι γεμάτος σκουπίδια, όπως εδώ. Απλώς δεν τα βλέπουμε. Εάν δεν με πιστεύετε, πάρτε μόνο ένα από τα σκουπίδια και διαβάστε την ετικέτα. Οι στατιστικές στο παράρτημα είναι ενδεικτικές. Μπορείτε να ερευνήσετε και να προσθέσετε ενδιαφέροντα γεγονότα από τη χώρα σας και ανάλογα με τα σκουπίδια που επιλέγετε να παρουσιάσετε. **25 λεπτά**
00:25 – 00:40	**Αναστοχασμός:** *Τι σας εντυπωσίασε περισσότερο από αυτό που διαβάσατε; Πόσα από τα απορρίμματα που υπάρχουνε εδώ χρησιμοποιείτε καθημερινά εσείς, η οικογένειά σας, ή στο σχολείο; Θα θέλατε να ζείτε σε ένα περιβάλλον γεμάτο σκουπίδια;* Υπάρχουν πολλά μέρη σε όλο τον κόσμο, όπου οι άνθρωποι ζουν κυριολεκτικά μαζί με σκουπίδια. Ξέρετε τι συμβαίνει με τα απόβλητά μας; **15 λεπτά**
00:40 – 00:60	• Συζητήστε με τους μαθητές/τριες τα εξής: Τα αντικείμενα που πετάμε στα σκουπίδια μεταφέρονται συχνά σε χώρο υγειονομικής ταφής, όπου παραμένουν άθικτα για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Άλλες φορές τα σκουπίδια καίγονται σε ειδικούς χώρους και ό,τι απομείνει αποστέλλεται σε χώρο υγειονομικής ταφής. Ορισμένα σκουπίδια ενδέχεται να μεταφερθούν σε μια εγκατάσταση ανακύκλωσης στη χώρα μας ή εκτός της ΕΕ. • Δώστε το παράδειγμα της Κίνας και παρακολουθήστε αυτό το βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=sfeHsl4F-TE. Τον Ιανουάριο του 2018, η Κίνα απαγόρευσε την εισαγωγή 24 τύπων αποβλήτων για ανακύκλωση από Ευρωπαϊκές χώρες. Αφορμή για συζήτηση: *Γιατί νομίζετε ότι η Κίνα έλαβε αυτή την απόφαση; Ποιος νομίζετε ότι είναι ο αντίκτυπος στα Ευρωπαϊκά Κράτη; Πώς θα ανακυκλώσουν τα απόβλητά τους; Τι είδους λύσεις διαχείρισης αποβλήτων θα προτείνατε για τη χώρα σας;* • Κάντε προτάσεις για κάθε μία από τις παρακάτω κατηγορίες: Προσωπικές επιλογές, Σχολική ζωή, Επιχειρήσεις και κατασκευές, Κυβερνήσεις. Υπογραμμίστε ότι, εκτός από την ανακύκλωση, ένα πρώτο βήμα που είναι πολύ σημαντικό είναι η μείωση των αποβλήτων. **20 λεπτά** 💻 Μεταφορτώστε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) μια φωτογραφία του σκηνικού της τάξης με τα απορρίμματα. 💻 Μοιραστείτε τις σημειώσεις από τις τελικές προτάσεις. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον διαδραστικό πίνακα να τις αποθηκεύσετε και να τις μεταφορτώσετε. Διαφορετικά, μπορείτε να κρατάτε σημειώσεις στον πίνακα (ή να ζητάτε από τους μαθητές/τριες να το κάνουν) και να μεταφορτώνετε φωτογραφίες στην πλατφόρμα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Παρακολουθήστε το «Trashed» από τον Jeremy Irons** https://www.youtube.com/watch?v=bKkRD9I8KII (Βρείτε την έκδοση είτε στα αγγλικά είτε στη γλώσσα σας, αν είναι διαθέσιμη)
- **Διερευνήστε το σύστημα διαχείρισης αποβλήτων της περιοχής σας ή της χώρας σας.** Πώς συλλέγονται τα σκουπίδια; Επισκεφθείτε μια μονάδα ανακύκλωσης. Πάρτε συνέντευξη από έναν συλλέκτη σκουπιδιών. Προσπαθήστε να βρείτε ποια ήδη σκουπιδιών, τα οποία απορρίπτονται περισσότερο, θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν.
- **Κοιτάξτε τις αναπτυσσόμενες χώρες.** Έχουν όλες ένα σύστημα διαχείρισης αποβλήτων; Εάν ναι, ποιο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων έχουν; Βρείτε μερικές ενδιαφέρουσες πληροφορίες εδώ: https://www.oxfamitalia.org/documento/waste-management-capacity-building-ekurhuleni-south-africa/
- **Πώς λειτουργεί το σύστημα διαχείρισης αποβλήτων σε καταυλισμούς προσφύγων;** Ρίξτε μια ματιά σε αυτή την τεχνική αναφορά https://policy-practice.oxfam.org.uk/publications/domestic-and-refugee-camp-waste-management-collection-and-disposal-126686 και παρακολουθήστε αυτό το βίντεο προκειμένου να δείτε πώς η διαχείριση αποβλήτων μπορεί να συνδεθεί με την δυνατότητα προσαρμογής https://www.youtube.com/watch?v=4rcWLy2MgDQ
- **Διερευνήστε πόσο χρονικό διάστημα απαιτείται για τη διάσπαση των διαφόρων σκουπιδιών.** Κάντε μια λίστα με δύο στήλες, 1 με τον χρόνο που νομίζετε και 1 με τον πραγματικό χρόνο που χρειάζεται για τη διάσπαση των εκάστοτε σκουπιδιών. Επιλέξτε αντικείμενα που συνήθως απορρίπτονται.
- **Οργανώστε μια ημέρα ένα πικνίκ χωρίς σκουπίδια ή πλαστικό.**
- **Χρησιμοποιήστε τα σκουπίδια από το έδαφος για να δημιουργήσετε ανακυκλωμένο έργο τέχνης.** Εμπνευστείτε από τον Mohamed Sulemain, έναν πρόσφυγα Saharawi https://www.youtube.com/watch?v=zVLUbj_F23k&feature=youtu.be
- **Οργανώστε μια ημέρα εκτός σχολείου, κατά την οποία θα προσφέρετε κοινοτικές υπηρεσίες.** Επιλέξτε μια περιοχή και συλλέξτε τα απορρίμματα καθαρίζοντας την περιοχή! Δικτυωθείτε με άλλους συλλόγους της περιοχής σας που εργάζονται σε αυτό. Μαζί είμαστε ισχυρότεροι!

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Εστιάστε σε μια συγκεκριμένη κατηγορία αποβλήτων, δηλαδή χαρτί ή πλαστικό, για όλη τη δραστηριότητα. Επικεντρωθείτε μόνο στις βιώσιμες λύσεις στην οικογενειακή και σχολική ζωή.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 4.2 «ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ»
- 4.3 «ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ» - Μπορείτε να απεικονίσετε το έργο τέχνης Τυφώνας «In Katrina's Wake: Portraits of Loss from an Unnatural Disaster (2005)» http://www.chrisjordan.com/gallery/katrina/#reddoor προκειμένου να μιλήσετε για καταστροφές που σχετίζονται με το νερό στον Δυτικό Κόσμο.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Η Τροφή και η Διατροφή στη Μεσόγειο: Θέματα Ιστορίας, Περιβάλλοντος, Υγείας και Πολιτισμού, Παιδαγωγικό Υλικό, Μιχαήλ Σκούλλος - Βασιλική Μαλωτίδη, Αθήνα 2007
Τα Απορρίμματα στη Ζωή μας, Παιδαγωγικό Υλικό, Μιχαήλ Σκούλλος - Δημήτρης Παπαδόπουλος, Αργυρώ Αλάμπεη και Βασιλική Μαλωτίδη, Βιβλίο Μαθητή, Αθήνα 2003

ΕΤΙΚΕΤΕΣ με στατιστικά

- Ένα εκατομμύριο πλαστικά μπουκάλια αγοράζονται κάθε λεπτό σε όλον τον κόσμο και αυτό το νούμερο θα αυξηθεί κατά 20% μέχρι το 2021.
- Η κατανάλωση μπύρας και αναψυκτικών στον κόσμο χρησιμοποιεί περίπου 200 δις δοχεία αλουμινίου κάθε χρόνο. Αυτό είναι 6.700 δοχεία το δευτερόλεπτο-αρκετά για να περικυκλώνουν τον πλανήτη κάθε 17 ώρες.
- Η διαχείριση ενός τόνου αποβλήτων τροφίμων μπορεί να σώσει 4.2 τόνους CO2 αντίστοιχα.
- Χρησιμοποιούμε 5 τρις πλαστικές σακούλες το χρόνο! Αυτό είναι 160.000 το δευτερόλεπτο. Πάνω από 700 το χρόνο για κάθε άνθρωπο στον πλανήτη.
- Το 50% των αποβλήτων των εταιριών αποτελείται από χαρτί.
- Το χαρτί αποτελεί το 25% αποβλήτων υγειονομικής ταφής και το 33% αστικών αποβλήτων.
- Καταναλώνουμε σχεδόν 560 εκατομμύρια τόνους προϊόντων που αποτελούνται από χαρτί κάθε χρόνο.
- Το 2015, 167 κιλά αποβλήτων από συσκευασίες παράχθηκαν από κάθε κάτοικο της ΕΕ (κυμαίνονται από 51,2 κιλά ανά κάτοικο Κροατίας και 222,2 κιλά ανά κάτοικο Γερμανίας).
- Από το 2006 μέχρι το 2015 το χαρτί και το χαρτόνι ήταν τα κύρια υλικά στα απόβλητα από συσκευασίες στην ΕΕ (34,8 εκατομμύρια τόνους το 2015), ακολουθώντας το πλαστικό και το γυαλί (15,9 και 15,8 εκατομμύρια τόνους).

ΕΝΟΤΗΤΑ 2	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.3**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 2 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας (προτζέκτορας), ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, λευκή κόλλα χαρτί (ενδεχομένως ανακυκλωμένες), στυλό, μαρκαδόροι. Ο Πίνακας «Όταν κινούμαστε» (Παράρτημα 9) και το Σχήμα της βιωσιμότητας (Παράρτημα 10) **Προετοιμασία:** Εκτύπωση καρτών 3 πρωταθλητριών πόλεων (Παράρτημα 11).
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να αναλογιστούν τι σημαίνει «βιώσιμη μεταφορά» • Να παρουσιάσουν ιδέες και προτάσεις σχετικά με την πόλη/κοινότητά τους και να προωθήσουν μια προσέγγιση χαμηλών εκπομπών άνθρακα σε τοπικό επίπεδο. • Να νιώσουν υπεύθυνοι για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις του δικού τους, ατομικού τρόπου ζωής.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☐ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτική σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 7 - Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια ΣΤΟΧΟΣ 9 - Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές ΣΤΟΧΟΣ 13 - Δράση για το Κλίμα ΣΤΟΧΟΣ 17 - Συνεργασία για τους Στόχους

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:20

Χαρτογράφηση των μεταφορών μας και των επιπτώσεών τους

- Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να σχεδιάσουν έναν πίνακα στα τετράδιά τους, σύμφωνα με τον πρότυπο πίνακα «Όταν κινούμαστε» (Παράρτημα 9). Ζητήστε τους να συμπληρώσουν τον πίνακα σύμφωνα με το πώς μετακινούνται οι ίδιοι και η οικογένειά τους μια συνηθισμένη ημέρα. Ενθαρρύνετέ τους να προσθέσουν μεταφορές, όχι μόνο από και προς το σχολείο, αλλά και σε άλλες καθημερινές τυπικές δραστηριότητες (εξωσχολικές δραστηριότητες, βόλτες, εκδρομές, γονείς που πηγαίνουν να εργαστούν, κ.λπ.).
- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την παρακάτω εφαρμογή, που υπολογίζει τις εκπομπές CO2 για κάθε κίνηση που κάνουν. Γνωρίζουν οι μαθητές/τριες τι είναι οι εκπομπές CO2; Προσπαθήστε να τους εξηγήσετε την έννοια. Διαφορετικά, δώστε τους την επεξήγηση (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον ορισμό https://study.com/academy/lesson/carbon-dioxide-lesson-for-kids-definition-facts.html). https://calculator.carbonfootprint.com/calculator.aspx.
- Ζητήστε από ορισμένους μαθητές/τριες να μοιραστούν με την τάξη μερικές από τις μετακινήσεις τους και να γράψουν όλους τους διαφορετικούς τρόπους, με τους οποίους μετακινούνται, στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου.
- Κάντε μια δημοσκόπηση σχετικά με το πώς οι περισσότεροι μαθητές/τριες έρχονται συνήθως στο σχολείο (πόσοι με αυτοκίνητο/με τα πόδια/λεωφορείο/ποδήλατο ή πατίνι, κ.λπ.). Γράψτε στον πίνακα τα αποτελέσματα της δημοσκόπησης.
- Τώρα ρωτήστε τους μαθητές/τριες: Ποιο από τα μέσα μεταφοράς, που έχουμε καταγράψει στον πίνακα, πιστεύετε ότι είναι το πιο βιώσιμο; (μεταβατική ερώτηση)

20 λεπτά

00:20 – 00:50	**Προσεγγίζοντας τον όρο «βιώσιμη μεταφορά»** • Γράψτε στον πίνακα τη φράση «βιώσιμη μεταφορά» και ζητήστε από τους μαθητές/τριες να κάνουν έναν καταιγισμό ιδεών (brainstorming) σχετικά με την έννοια. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το Σχέδιο της βιωσιμότητας (οικονομία, κοινωνία, πλανήτης) στο Παράρτημα 10 προκειμένου να ενθαρρύνετε τους μαθητές/τριες να παρουσιάσουν ιδέες γύρω από αυτούς τους τομείς. • Χωρίστε τους μαθητές/τριες σε 3 ομάδες και δώστε μία κάρτα **«Οι πρωταθλήτριες πόλεις»** σε κάθε ομάδα (Παράρτημα 11). Εξηγήστε ότι σε κάθε κάρτα υπάρχει μια πόλη που είναι πρωταθλήτρια στον τομέα των «βιώσιμων μεταφορών», σύμφωνα με τον Δείκτη Κινητικότητας 2017 https://www.arcadis.com/assets/images/sustainable-cities-mobility-index_spreads.pdf • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να διαβάσουν την κάρτα των πόλεων σε ομάδες και μετά να συμπληρώσουν τον αρχικό καταιγισμό με όλες τις νέες ιδέες που προέκυψαν μετά τη μελέτη των καλύτερων πρακτικών άλλων πόλεων. • Με ποιο τρόπο συμβάλλει η βιώσιμη μεταφορά στον Στόχο 11; Αναλογιστείτε το και γράψτε τις σκέψεις σας στον πίνακα ή σε χαρτί. • Μπορείτε επίσης να επανέλθετε σε όλους τους τρόπους μεταφοράς, που χρησιμοποιούν οι μαθητές/τριες και οι οικογένειές τους και να δημιουργήσετε μια ιεραρχία ξεκινώντας από τον λιγότερο στον περισσότερο «βιώσιμο» τρόπο μεταφοράς, εξηγώντας τους λόγους. **30 λεπτά**
00:50 – 00:60	**Αναστοχασμός:** • *Γιατί είναι σημαντικό να μειωθούν οι εκπομπές CO2; Πόσο βιώσιμος πιστεύετε ότι είναι ο τρόπος που κινούμαστε στην κοινότητα/πόλη/χώρα μας; Ποιες από τις πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες ή που προτάθηκαν από εσάς θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην κοινότητά μας;* **10 λεπτά** 💻 Μεταφορτώστε στην πλατφόρμα (upload) μια φωτογραφία ενώ οι μαθητές/τριες υλοποιούν τη δραστηριότητα «Η πρωταθλήτρια πόλη». 💻 Μοιραστείτε τις απαντήσεις από τον προβληματισμό «Πώς συμβάλλει η βιώσιμη μεταφορά στον Στόχο 11;». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον διαδραστικό πίνακα, να τις αποθηκεύσετε και να τις μεταφορτώσετε. Διαφορετικά, μπορείτε να κρατάτε σημειώσεις στον πίνακα (ή να ζητάτε από τους μαθητές/τριες να το κάνουν) και να μεταφορτώνετε φωτογραφίες στην πλατφόρμα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Κάντε μια εκστρατεία «Πάω στο σχολείο με τα πόδια!»** ή οποιαδήποτε άλλη εκστρατεία «με τα πόδια» ή «με ποδήλατο» ανάλογα με τα ευρήματά σας.
- **Κάντε μια έρευνα σε όλο το σχολείο σας για το πώς οι μαθητές/τριες και οι οικογένειές τους κινούνται** στην καθημερινή τους ζωή. Δημιουργήστε μια αφίσα για την προώθηση των περισσότερο βιώσιμων τρόπων μεταφοράς.
- **Κάνω την πόλη μου πρωταθλήτρια!** Γράψτε μια επιστολή στις τοπικές σας αρχές και προτείνετε σε αυτές να σχεδιάσουν μια στρατηγική για περισσότερο «βιώσιμες μεταφορές» στην πόλη σας.
- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να σκεφτούν τις αναπτυσσόμενες χώρες.** Πιστεύετε ότι παράγουν την ίδια ποσότητα C02; Πώς κινούνται; Τι διαφέρει από τη χώρα σας; Με ποια χώρα έχει η χώρα σας το ίδιο αποτύπωμα άνθρακα;

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Επιλέξτε λιγότερες στήλες από τον πίνακα «Όταν κινούμαστε ...». Διερευνήστε μια κατηγορία κάθε φορά.
Κάντε σύντομες περιλήψεις για τις 2 πρωταθλήτριες πόλεις.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

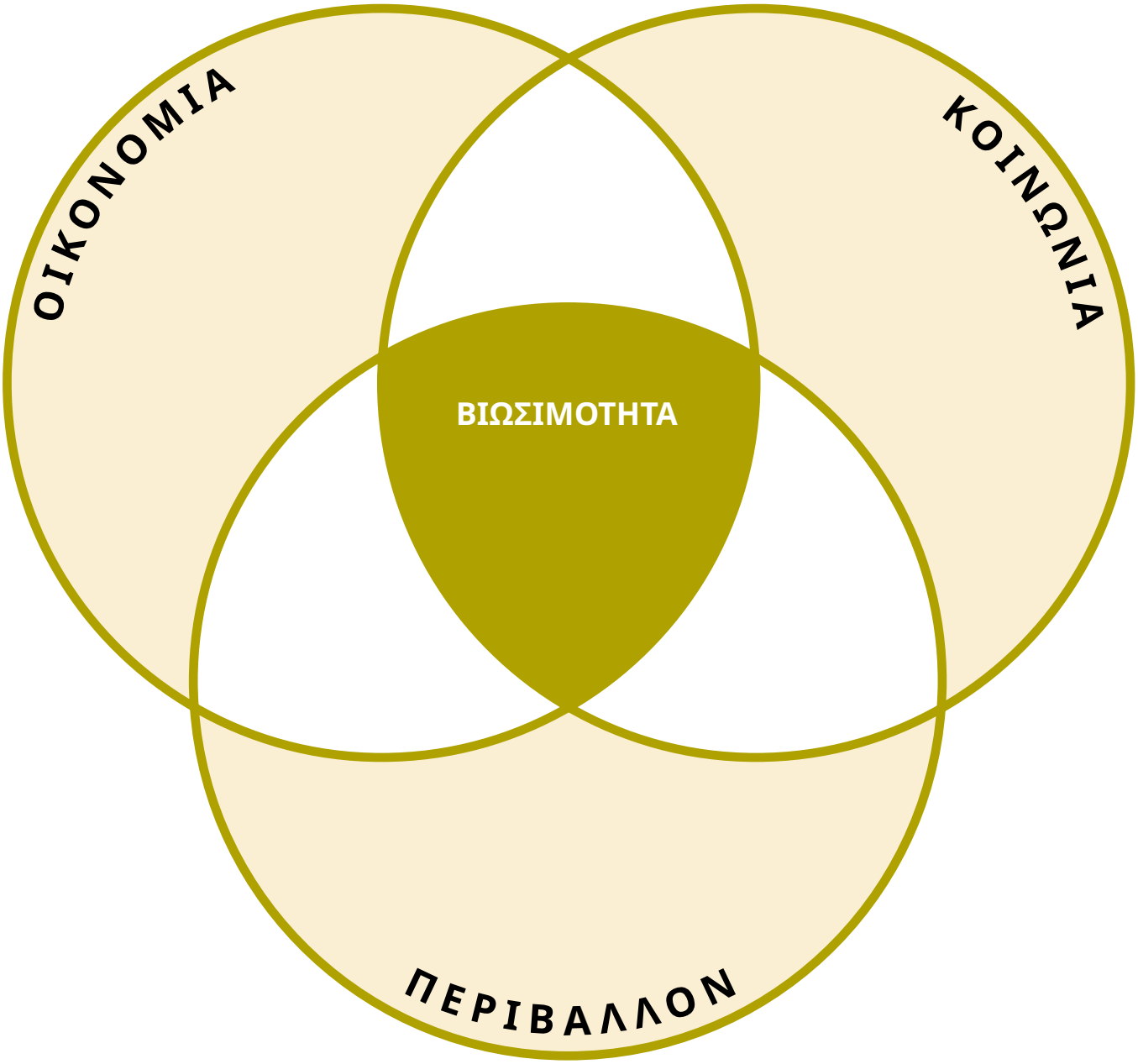
- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 1.2 «ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ»
- 4.1 «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ»
- 4.2 «ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Δείτε όλους τους συνδέσμους ανωτέρω.

Διαδρομή	**Μέσο κυκλοφορίας**	**Απόσταση (σε μέτρα)**	**Κατανάλωση ενέργειας (θερμίδες, ρεύμα, πετρέλαιο, κλπ)**	**Αριθμός ανθρώπων που μετακινήθηκαν σε αυτή τη διαδρομή**	**Εκπομπές CO2**
Πχ. Σπίτι-Σχολείο	Πόδια	1000μ.	Περίπου 50 θερμίδες	1	0

ΟΙ 3 ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΧΟΝΓΚΚΟΝΓΚ
(1ο για τους ανθρώπους)

Photo: https://commons.wikimedia.org/

Το Χονγκ Κονγκ είναι μία από τις πιο πυκνοκατοικημένες πόλεις του πλανήτη. Ωστόσο, αντιμετωπίζει μοναδικές προκλήσεις όσον αφορά την παροχή ενός αποτελεσματικού συστήματος μεταφοράς για την κάλυψη των αναγκών των 7,3 εκατομμυρίων ανθρώπων.
Το σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών του Χονγκ Κονγκ επιβλέπει καθημερινά περίπου 12,6 εκατομμύρια μετακινήσεις επιβατών και ο σιδηροδρομικός σταθμός μαζικής διέλευσης (Mass Transit Railway/MTR) αναγνωρίζεται ως ένας από τους πιο αποτελεσματικούς στον κόσμο.
Οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι σχετικά φθηνές σε σύγκριση με άλλες πόλεις του κόσμου και θεωρούνται άριστες! Υπάρχουν τρένα, τραμ, λεωφορεία και ταξί για να διαλέξετε, και το κάθε μέσο είναι καθαρό, αποτελεσματικό, γρήγορο και, το σημαντικότερο, στην ώρα του.
Ο σιδηροδρομικός σταθμός μαζικής διέλευσης (Mass Transit Railway/MTR) αποτελείται από τρία διαφορετικά συστήματα τρένων. Πρόκειται για το υπόγειο (μετρό), το υπέργειο και έναν «ελαφρύ» σιδηρόδρομο. Το σύστημα καλύπτει όλες τις μεγάλες συνοικίες του Χονγκ Κονγκ και είναι σίγουρα ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους να μετακινηθείτε.

Λεωφορείο και μικρά λεωφορεία: Τα δρομολόγια των λεωφορείων καλύπτουν σχεδόν όλο το Χονγκ Κονγκ. Ελαφρώς φθηνότερα από τον MTR, τα λεωφορεία του Χονγκ Κονγκ αποτελούν έναν πολύ καλό τρόπο για να μετακινηθεί κάνεις γύρω από την πόλη – και να απολαύσει, επίσης, μια καταπληκτική θέα.
Ενδιαφέροντα στοιχεία
- Λιγότερο από το ένα πέμπτο των ανθρώπων στο Χονγκ Κονγκ έχουν αυτοκίνητο.
- Σε σύγκριση με τις ευρωπαϊκές πόλεις, η κυκλοφορία με ποδήλατο είναι σπάνια. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο κλίμα και την τοπογραφία του Χονγκ Κονγκ. Ωστόσο, η πόλη δεν έχει κάνει πολλά για να ενθαρρύνει την ποδηλασία.

ΖΥΡΙΧΗ
(1η για το κέρδος)

Photo: https://commons.wikimedia.org/

https://en.reset.org/blog/zurich-transportation-going-sustainable-way-10212014

Η Ζυρίχη είναι η μεγαλύτερη πόλη στην Ελβετία, προσφέροντας στέγη σε 415.000 ανθρώπους, σημαντικά περισσότερους από τη Βέρνη, την επίσημη πρωτεύουσα. Ο αριθμός των κατοίκων υπερβαίνει τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται στη Ζυρίχη (450.000) και τον πληθυσμό της μητροπολιτικής περιοχής της Ζυρίχης (πάνω από ένα εκατομμύριο).
Ενδιαφέρονται στοιχεία
- Διατηρήθηκαν ελάχιστοι χώροι στάθμευσης στην πόλη από το 1996, όταν η πόλη κάλυψε τους χώρους αυτούς για να χρησιμοποιούνται από ανθρώπους και όχι από αυτοκίνητα.
- Η περιοριστική πολιτική στάθμευσης στο κέντρο της πόλης επιτεύχθηκε, επίσης, μέσω άμεσου δημοψηφίσματος και περιορίζεται πλέον σε 1 θέση στάθμευσης ανά 1.200 τετραγωνικά μέτρα.
- Κορυφαία επίπεδα χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς στην Ευρώπη, χαμηλού κόστους υποδομή μεταφορών και περιορισμένη χρήση των αυτοκινήτων, ακόμη και εν μέσω υψηλής ευμάρειας.
- α) εξυπηρέτηση σε κατοικημένες περιοχές μέσω λεωφορείων ζώνης, β) υψηλή συχνότητα αναχωρήσεων, γ) κάλυψη καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, δ) εκτεταμένη γεωγραφική κάλυψη, ε) ταξιδιωτικές κάρτες ολοκληρωμένης δημόσιας συγκοινωνίας, στ) στοχοθευμένοι μειωμένοι ναύλοι, ζ) έρευνα για τις ανάγκες των πολιτών και η) εκτεταμένη επικοινωνία με τους πολίτες με τη χρήση ενός ευρέος φάσματος μέσων, συμπεριλαμβανομένου του άμεσου μάρκετινγκ.

Ενώ τα τραμ, τα λεωφορεία, τα αστικά λεωφορεία, ακόμη και τα πλοία και τα τρόλεϊ αποτελούν ήδη ένα πυκνό και αποτελεσματικό δίκτυο δημόσιων συγκοινωνιών, υπάρχει ακόμα περιθώριο για περαιτέρω ανάπτυξη. Σχεδιάζονται περισσότερες γραμμές τραμ και τρένων και ολόκληρο το δίκτυο του Verkehrsbetriebe Zürich θα επεκταθεί με την κατασκευή πρόσθετων γραμμών.
Άλλα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας του συστήματος περιλαμβάνουν την αντικατάσταση των ντιζελοκίνητων λεωφορείων με τρόλεϊ και την υποστήριξη νοικοκυριών χωρίς αυτοκίνητα.
Το σύστημα ήταν τόσο αποτελεσματικό με αποτέλεσμα να υπόκειται ακόμα και σε κριτική για την εύνοια των πεζών και της δημόσιας διέλευσης. Η θετική πλευρά είναι ότι μπόρεσε να κρατήσει την ιδιοκτησία του αυτοκινήτου στην πόλη κάτω από το 50 %, κάτι το οποίο είναι σίγουρα αξιοσημείωτο.

ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ
(1η για τον πλανήτη)

Photo: https://www.flickr.com/photos/xingxiyang/

Χάρη στη θέση της στο σταυροδρόμι πολλών ευρωπαϊκών εμπορικών οδών, η Φρανκφούρτη είναι ένα διεθνές χρηματοπιστωτικό και εμπορικό κέντρο και φιλοξενεί πολλά σημαντικά ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των μετακινουμένων είναι σημαντικός: περίπου 360.000 άνθρωποι έρχονται στη Φρανκφούρτη για εργασία, αυξάνοντας τον πληθυσμό της πόλης σε σχεδόν 1 εκατομμύριο.
Σχεδόν το ήμισυ της επιφάνειας της Φρανκφούρτης είναι «πράσινο», σύμφωνα με το Τμήμα Περιβάλλοντος της πόλης, το οποίο σημειώνει ότι το 52% της περιοχής της πόλης έχει δεσμευτεί για αναψυχή και αντιστάθμιση της κλιματικής αλλαγής. Αποτελείται από πάρκα, δασικές εκτάσεις, αγροτικές εκτάσεις, περιοχές οπωροκαλλιέργειας, λειμώνες, οικόπεδα και κήπους, λωρίδες πράσινου παραπλεύρως του δρόμου και υδάτινα σώματα.
Τα τελευταία 25 χρόνια, η πόλη δημιούργησε τη δική της υπηρεσία ενέργειας και είναι ιδρυτικό μέλος του Alliance Climate European Cities, δεσμευόμενη να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 10% ετησίως, πράγμα που σημαίνει ότι θα φτάσει σε μείωση εκπομπών κατά 50% μέχρι το 2030.
Ο Δήμος σκοπεύει όλη η ενέργεια που καταναλώνεται να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές μέχρι το 2050, κάτι το οποίο σημαίνει μείωση των εκπομπών κατά 95%.
Ένα δίκτυο με υψηλότερη συχνότητα αναπτύσσεται για τις δημόσιες συγκοινωνίες, με την επέκταση σε υπάρχουσες σιδηροδρομικές γραμμές και με τη δημιουργία νέων γραμμών που σχεδιάζονται. Οι κυκλικοί σιδηρόδρομοι και οι εφαπτόμενες γραμμές θα δημιουργηθούν με την ελπίδα της αποκέντρωσης της κυκλοφορίας και οι σταθμοί θα διευρυνθούν για να επεκταθούν σε τακτικές αστικές συγκοινωνίες και υπεραστικές μεταφορές. Επιπλέον, η πόλη στοχεύει στη μείωση της οδικής κυκλοφορίας περιορίζοντας τον αριθμό των νέων χώρων στάθμευσης που δημιουργούνται στο κέντρο της πόλης και εφαρμόζοντας ένα σύστημα στάθμευσης που ευνοεί τους κατοίκους έναντι των μετακινουμένων. Η πόλη ακολουθεί, επίσης, μια στρατηγική για την ηλεκτρική μετακίνηση, η οποία δεν υποστηρίζει ηλεκτρικά αυτοκίνητα και ποδήλατα. Περισσότεροι σταθμοί φόρτισης κατασκευάζονται και για τα δύο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3	**ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΩΣ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.1**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 5 λεπτά για εκτύπωση.
ΥΛΙΚΟ:	Πίνακας, χαρτί, στυλό, κολλητική ταινία, blu tack, Παραρτήματα 13 και 14. **Προετοιμασία:** Εκτύπωση και κοπή χαρτιού με τις διαφορετικές λέξεις που θα σχεδιαστούν (δραστηριότητα «Cultionary»), έτσι ώστε να μοιάζουν με μικρές κάρτες, εκτύπωση ατομικής και ομαδικής εκδοχής της δραστηριότητας «Eurorail» (Παράρτημα 12).
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (με δυνατότητα να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Εισαγωγή στο θέμα αντανακλώντας τους διαφορετικούς πολιτισμούς και τις μειονότητες καθώς και τις αντιλήψεις μας για αυτές. • Συνεργασία με εκπροσώπηση μειονοτικών ομάδων και διαχείριση διαφορετικών αξιών και στερεοτύπων των μαθητών/τριών. • Κατανόηση της λειτουργίας των στερεοτύπων και ανάδειξη του αντίκτυπού τους σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☐ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☐ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☐ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 5 – Ισότητα των Φύλων ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί
Περιγραφή των δραστηριοτήτων:	
00:00 – 00:20	**Δραστηριότητα «Cultionary»** • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να σχηματίσουν ομάδες από 4 έως 6 άτομα. • Πείτε στους μαθητές/τριες να πάρουν μια λευκή κόλλα χαρτί ο καθένας και ένα μολύβι και να τοποθετηθούν με την ομάδα τους στην αίθουσα, έτσι ώστε οι ομάδες να είναι ελαφρώς απομονωμένες η μία από την άλλη. • Δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ καρτών με τις λέξεις από την παρακάτω λίστα προκειμένου να μαντέψουν και εξηγήστε ότι μπορούν να διαβάσουν τις κάρτες μόνο μία φορά και μόνο όταν ο εκπαιδευτικός/συντονιστής πει στις ομάδες ότι μπορούν να ξεκινήσουν. Μπορείτε να δώσετε κάποιες κοινές λέξεις στις διαφορετικές ομάδες. Στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες θα μπορούν να συγκρίνουν την διαφορετική ερμηνεία μιας ίδιας λέξης. • Κανόνες: Πείτε στους μαθητές/τριες να επιλέξουν έναν πρώτο εκπρόσωπο, ο οποίος θα ζωγραφίσει τη λέξη, ενώ τα άλλα μέλη της ομάδας προσπαθούν να την μαντέψουν. Μπορούν μόνο να σχεδιάζουν εικόνες. Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αριθμοί ή λέξεις. Δεν επιτρέπεται να μιλούν, παρά μόνο για να επιβεβαιωθεί η σωστή απάντηση. Η υπόλοιπη ομάδα μπορεί να πει μόνο τις εικασίες της. Δεν επιτρέπεται να κάνει ερωτήσεις. Είναι σημαντικό να αφήσουμε την ομάδα να συντονίσει μόνη της αυτή τη δραστηριότητα και να μην κρίνουμε τι σχεδιάζει. Αυτή η προσέγγιση θα είναι χρήσιμη στο πλαίσιο του αναστοχασμού.

- Όταν η ομάδα έχει μαντέψει σωστά τη λέξη, ζητήστε της να επιλέξει ένα άλλο μέλος για να σχεδιάσει. Το νέο μέλος, που θα σχεδιάσει, κοιτά την επόμενη κάρτα. Οι μαθητές/τριες, οι οποίοι θεωρούν τους εαυτούς τους αδύναμους στη ζωγραφική, μπορεί να πιστεύουν ότι αυτό θα είναι δύσκολο γι' αυτούς. Βεβαιώστε τους ότι δεν αναζητάτε έργα τέχνης και ενθαρρύνετε τον καθένα να δοκιμάσει να σχεδιάσει. Η απλότητα είναι το κλειδί: κρατήστε το απλό!
- Ζητήστε από το άτομο που σχεδιάζει μετά από κάθε γύρο να γράψει στη ζωγραφιά, είτε είναι ολοκληρωμένη είτε όχι, ποια ήταν η λέξη που έπρεπε να ζωγραφίσει.
- Ζητήστε από τις ομάδες στο τέλος του παιχνιδιού να κρεμάσουν στον τοίχο τις ζωγραφιές τους, έτσι ώστε οι διαφορετικές ερμηνείες και εικόνες των λέξεων να μπορούν να συγκριθούν και να συζητηθούν. Συζητήστε γιατί αποφάσισαν να σχεδιάσουν μια συγκεκριμένη λέξη ακριβώς με αυτόν τον τρόπο.

Παράδειγμα λέξεων (Η λίστα των λέξεων μπορεί να προσαρμοστεί σύμφωνα με το εθνικό/τοπικό πλαίσιο):

- Ρατσισμός
- Διαφορετικότητα
- Εκπαίδευση
- Διάκριση
- Αντισημιτισμός
- Μετανάστης
- Σύγκρουση
- Ευρωπαίος
- Έλληνας
- Περιβάλλον
- Βιωσιμότητα
- Ισότητα
- Αγρότης
- Φτώχεια
- Μουσουλμάνος (άνδρας)
- Μουσουλμάνα (γυναίκα)
- Ομοφυλόφιλος
- Πολιτισμός
- Ειρήνη
- Δικαιοσύνη
- Ποικιλομορφία
- Άτομο θετικό στον ιό HIV
- Ρομά
- Ιάπωνας
- Ρώσος
- Αφρικάνος
- Αμερικάνος
- Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- Τουρίστας
- Ξένος
- Αλληλεγγύη
- Πρόσφυγας
- Τυφλός
- Αγάπη
- Άραβας
- Μολδαβός
- Νοικοκυρά/νοικοκύρης

- Αυτή η δραστηριότητα είναι πιθανό να εγείρει τα πιο άμεσα και γενικευμένα στερεότυπα που έχουμε για άλλους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών ή των μειονοτήτων. Είναι πολύ δημιουργική και αρκετά διασκεδαστική. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι η δραστηριότητα δεν σταματά στα σχέδια, αλλά προάγει τον προβληματισμό σχετικά με τους κινδύνους των στερεοτύπων και, ειδικότερα, από το που αντλούμε τις εικόνες μας (αντανακλώντας τα στερεότυπά μας). Ο καθένας χρειάζεται στερεότυπα προκειμένου να μπορεί να σχετίζεται με το περιβάλλον και τους ανθρώπους γύρω μας. Όλοι μας έχουμε και φέρουμε στερεότυπα, κάτι το οποίο δεν είναι μόνο αναπόφευκτο αλλά και απαραίτητο. Ως εκ τούτου, πρέπει να αποφεύγονται τυχόν κρίσεις σχετικά με τα στερεότυπα των μαθητών/τριών. Αυτό που

	γνωρίζουμε ότι τα στερεότυπα είναι ακριβώς αυτά: εικόνες και εικασίες που συχνά έχουν ελάχιστη σχέση με την πραγματικότητα. Η γνώση των στερεοτύπων και των κινδύνων, που απορρέουν από αυτά, είναι ο καλύτερος τρόπος για την παρεμπόδιση της προκατάληψης που οδηγεί σε διακρίσεις. Λάβετε υπόψη ότι η αποδόμηση των στερεοτύπων μπορεί να αποτελέσει από μόνη της ένα μάθημα και πρέπει να αντιμετωπιστεί με προσοχή προκειμένου, όπως αναφέρθηκε ήδη, να αποφευχθεί η ενίσχυση στερεοτύπων. **20 λεπτά**
00:20 – 00:50	**Δραστηριότητα «Eurorail à la carte»** • Δώστε ένα αντίγραφο του φύλλου δραστηριοτήτων σε κάθε συμμετέχοντα (Παράρτημα 12, ατομική φόρμα). • Περιγράψτε ή διαβάστε το σενάριο και πείτε στους μαθητές/τριες να διαβάσουν τις λέξεις/ περιγραφές των ανθρώπων. • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να επιλέξουν, ο καθένας ξεχωριστά, τις 3 πρώτες επιλογές τους από τους ανθρώπους που θα προτιμούσαν να μοιραστούν τη σκηνή και τις 3 επιλογές εκείνων που θα ήθελαν λιγότερο να μείνουν μαζί. Δώστε τους 7 λεπτά για να το κάνουν. • Έπειτα δημιουργήστε ομάδες 4-5 ατόμων και δώστε τους την ομαδική φόρμα (δείτε Παράρτημα 12, φόρμα ομάδας). • Ζητήστε τους να συζητήσουν για τις επιλογές τους και να αναλύσουν τους λόγους που οδήγησαν στις αποφάσεις τους. Στη συνέχεια, ζητήστε από τους μαθητές/τριες να προσπαθήσουν να καταλήξουν σε συναίνεση σχετικά με μια κοινή λίστα των 3 προτιμώμενων και των 3 λιγότερο προτιμώμενων συγκατοίκων. Δώστε τους 12 λεπτά για αυτό το μέρος της δραστηριότητας. • Στην Ολομέλεια κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της. Συζητήστε τους κύριους παράγοντες που καθόρισαν τις αποφάσεις τους αρχικά ως άτομα και μετά ως ομάδα. Προωθήστε τον προβληματισμό σχετικά με τις ακόλουθες ερωτήσεις, προσαρμοσμένες σύμφωνα με τις επιλογές της ομάδας: Φύλο/σεξουαλικό προσανατολισμό/θρησκεία/επάγγελμα/κατάσταση υγείας, ... Μπορούν να ορίσουν ένα άτομο; Είναι ένα άτομο «καλύτερο» ή «χειρότερο» ανάλογα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά; Επηρεάζει το υπόβαθρό μας (εμπειρίες, γνώσεις, καταγωγή κλπ) τις οπτικές μας για τους άλλους; Στόχος είναι να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες σχετικά με τις προκαταλήψεις που συνδέονται με τα στερεότυπα. **30 λεπτά**
00:50 – 00:60	**Αναστοχασμός:** *Τι νομίζετε για τις δραστηριότητες; Τι σας άρεσε περισσότερο; Πώς ζωγραφίσατε τις εικόνες; Και γιατί επιλέξατε ή όχι κάποιες λέξεις; Γιατί συζητάμε για τα στερεότυπα; Σκεφτείτε κυρίως την πόλη σας. Ποιες είναι οι συνέπειες των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων για την πολιτισμική ποικιλομορφία; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι έλλειψης πολιτισμικής ποικιλομορφίας μέσα σε μια πόλη;* Μετά από τον αναστοχασμό μπορείτε να δείξετε την Πυραμίδα του Μίσους, που απεικονίζει τη διαδικασία που οδηγεί από την εκπροσώπηση στη διάκριση (δείτε Παράρτημα 13) καθώς και το σχήμα Μηχανισμός Διάκρισης (δείτε Παράρτημα 14). **10 λεπτά** 💻 Μεταφόρτωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) 1. Εικόνες κάποιων επιλεγμένων λέξεων και εικόνων που παρουσιάζουν στερεότυπα και 2. Εικόνα των προβληματισμών που αναφέρθηκαν κατά τον αναστοχασμό.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Οι μαθητές/τριες μπορούν να συλλέξουν μερικά παραδείγματα μέσα στο περιβάλλον τους** (σχολείο, σύλλογος, πόλη τους, κ.λπ.) που ενισχύουν τα στερεότυπα (εικόνες, εφημερίδες, βίντεο, κ.λπ.). Προτείνετέ τους να ανεβάσουν στην πλατφόρμα τα επιλεγμένα παραδείγματα με ένα σχόλιο/θετικό μήνυμα προκειμένου να καταπολεμήσουν το στερεότυπο, που διαδίδουν τα μέσα ενημέρωσης. Ποιοι τείνουν περισσότερο να είναι τα θύματα αυτών των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων;
- **Μπορείτε να γράψετε μια επιστολή στα μέσα ενημέρωσης, υποδεικνύοντας ότι θα πρέπει να αποφεύγουν τη χρήση στερεοτύπων** ή θα μπορούσατε να ξαναγράψετε ένα άρθρο που θεωρείτε στερεοτυπικό, αφαιρώντας τα στερεότυπα: πώς σας φαίνεται; Στείλτε την/το στα μέσα ενημέρωσης!
- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να προσποιηθούν ότι είναι δημοσιογράφοι για εφημερίδες στη χώρα σας, που είναι γνωστές ότι δεν είναι και τόσο αντικειμενικές και χρησιμοποιούν στερεοτυπικό λόγο. Ζητήστε τους να γράψουν ένα σύντομο άρθρο με παρόμοιο στυλ, ούτως ώστε να ενθαρρύνουν τους αναγνώστες να αγαπούν τις μάγισσες ή να αντιπαθούν τις νεράιδες (για παράδειγμα!)**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Επιλέξτε ευκολότερες λέξεις για τη δραστηριότητα «cultionary».
Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε εικόνες αντί ονόματα για τη δραστηριότητα «Eurorail à la carte» και να μειώσετε τον αριθμό των χαρακτήρων.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 1.2 «ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ»
- 1.3 «ΑΝΗΚΩ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Οι δραστηριότητες αυτής της ενότητας έχουν προσαρμοστεί από το εκπαιδευτικό πακέτο «Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι» του Συμβουλίου της Ευρώπης. http://www.eycb.coe.int/edupack/

Παράρτημα 12

ΑΤΟΜΙΚΗ ΦΟΡΜΑ

Όνομα: .....

«Η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει δυστυχώς άσχημες συνέπειες σε πολλές πόλεις στον κόσμο. Η πόλη σας έχει πλημμυρίσει έπειτα από πραγματικά ισχυρές βροχές. Εσείς και οι περισσότεροι άνθρωποι της πόλης σας/του χωριού σας δεν μπορείτε να πάτε σπίτι. Ο δήμαρχος της πόλης αποφάσισε να δημιουργήσει ένα κέντρο υποδοχής στη γύρω περιοχή για τα θύματα της πλημμύρας. Ανακοίνωσε ότι οι κάτοικοι δε θα είναι σε θέση να πάνε στα σπίτια τους τους για τουλάχιστον 1 εβδομάδα! Η πόλη παρέχει αρκετές σκηνές αλλά θα πρέπει να τις μοιραστούν αρκετά άτομα. Πρέπει να επιλέξετε τα 3 άτομα, με τα οποία θέλετε να μείνετε στη σκηνή και τα 3 άτομα, με τα οποία δεν θέλετε να μείνετε.»

1. Ένας στρατιώτης
2. Ένας Ελβετός τραπεζίτης
3. Ένας Ιταλός DJ που φαίνεται αρκετά ευκατάστατος
4. Μια Αφρικανή γυναίκα που πουλά δερμάτινα προϊόντα
5. Ένας νεαρός καλλιτέχνης που είναι θετικός στον ιό HIV
6. Ένας άνδρας Ρομά
7. Ένας άνδρας που μόλις βγήκε από τη φυλακή
8. Ένας εθνικιστής που ταξιδεύει συχνά στη Ρωσία
9. Ένας Γερμανός ράπερ που ζει με έναν πολύ εναλλακτικό τρόπο ζωής
10. Ένας παίκτης ακορντεόν από την Αυστρία με προβλήματα όρασης
11. Ένας Ουκρανός μαθητής που δεν θέλει να πάει σπίτι
12. Μια μεσήλικα Ρουμάνα γυναίκα που δεν έχει βίζα και έχει στα χέρια της ένα παιδί 1 έτους
13. Ένα άτομο με ξυρισμένο κεφάλι από τη Σουηδία που φαινομενικά είναι υπό την επήρεια αλκοόλ
14. Μια Πολωνή ιερόδουλη που ζει στο Βερολίνο
15. Ένας Γάλλος αγρότης που μιλά μόνο γαλλικά και έχει ένα καλάθι γεμάτο τυρί

Έχετε 7 λεπτά :

Θα ήθελα να μείνω με:	Δεν θα ήθελα να μείνω με:

ΟΜΑΔΙΚΗ ΦΟΡΜΑ

Ονόματα: .....

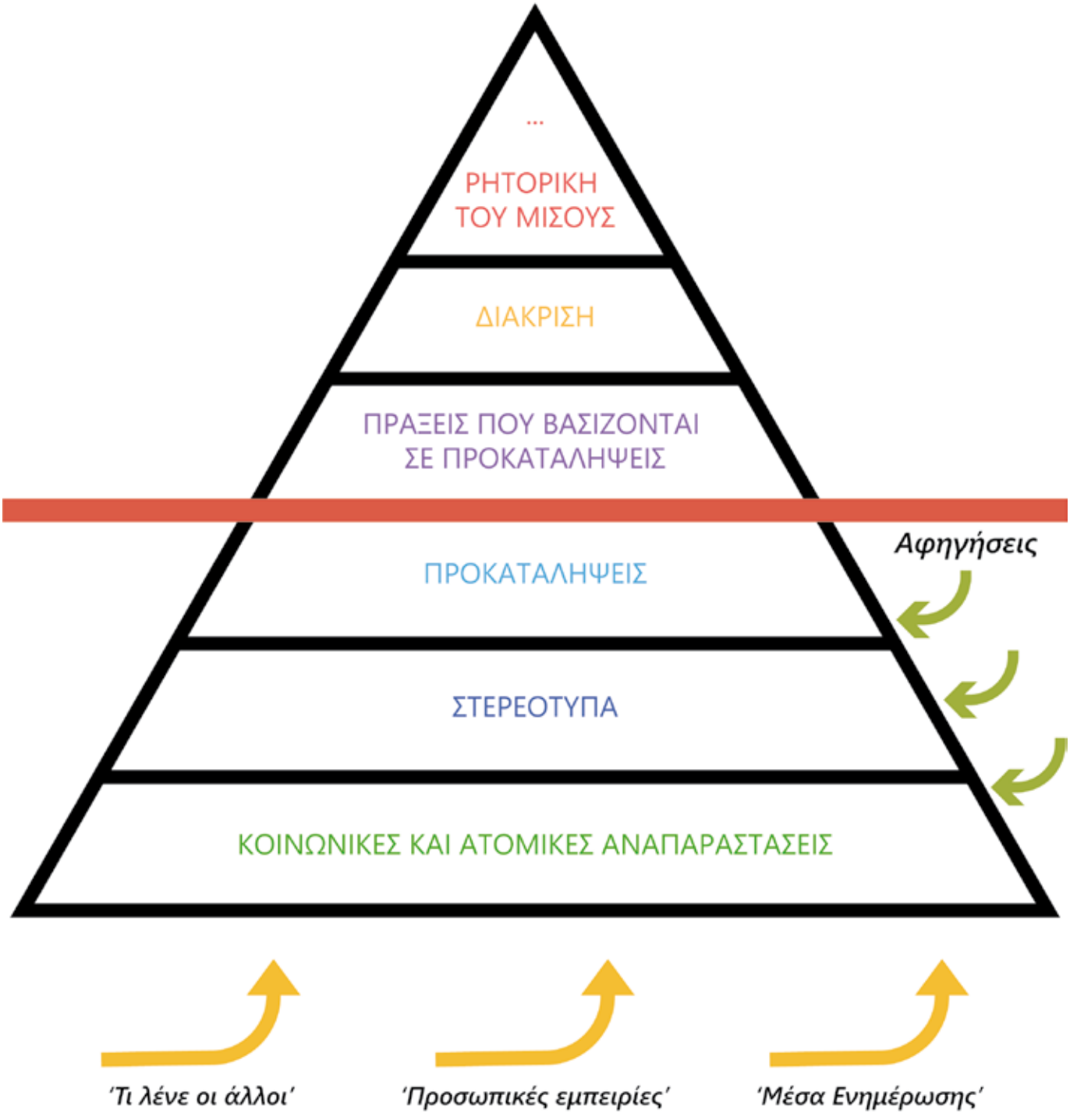
«Η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει δυστυχώς άσχημες συνέπειες σε πολλές πόλεις στον κόσμο. Η πόλη σας έχει πλημμυρίσει (προσαρμόστε το στο περιεχόμενό σας) έπειτα από πραγματικά σφοδρές βροχές. Εσείς και οι περισσότεροι άνθρωποι της πόλης σας/του χωριού σας δεν μπορείτε να πάτε σπίτι. Ο δήμαρχος της πόλης αποφάσισε να δημιουργήσει ένα κέντρο υποδοχής στην γύρω περιοχή για τα θύματα της πλημμύρας. Ανακοίνωσε ότι οι κάτοικοι δεν θα είναι σε θέση να πάνε στα σπίτια τους τους για τουλάχιστον 1 εβδομάδα! Η πόλη παρέχει αρκετές σκηνές αλλά θα πρέπει να τις μοιραστούν αρκετά άτομα. Πρέπει να επιλέξετε τα 3 άτομα, με τα οποία θέλετε να μείνετε στη σκηνή και τα 3 άτομα, με τα οποία δεν θέλετε να μείνετε.»

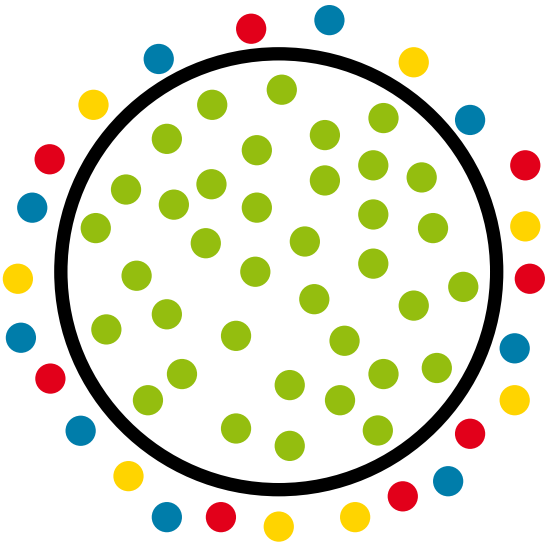
1. Ένας στρατιώτης
2. Ένας Ελβετός τραπεζίτης
3. Ένας Ιταλός DJ που φαίνεται αρκετά ευκατάστατος
4. Μια Αφρικανή γυναίκα που πουλά δερμάτινα προϊόντα
5. Ένας νεαρός καλλιτέχνης που είναι θετικός στον ιό HIV
6. Ένας άνδρας Ρομά
7. Ένας άνδρας που μόλις βγήκε από τη φυλακή
8. Ένας εθνικιστής που ταξιδεύει συχνά στη Ρωσία
9. Ένας Γερμανός ράπερ που ζει με έναν πολύ εναλλακτικό τρόπο ζωής
10. Ένας παίκτης ακορντεόν από την Αυστρία με προβλήματα όρασης
11. Ένας Ουκρανός μαθητής που δεν θέλει να πάει σπίτι
12. Μια μεσήλικα Ρουμάνα γυναίκα που δεν έχει βίζα και έχει στα χέρια της ένα παιδί 1 έτους
13. Ένα άτομο με ξυρισμένο κεφάλι από τη Σουηδία που φαινομενικά είναι υπό την επήρεια αλκοόλ
14. Μια Πολωνή ιερόδουλη που ζει στο Βερολίνο
15. Ένας Γάλλος αγρότης που μιλά μόνο γαλλικά και έχει ένα καλάθι γεμάτο τυρί

Έχετε 12 λεπτά:

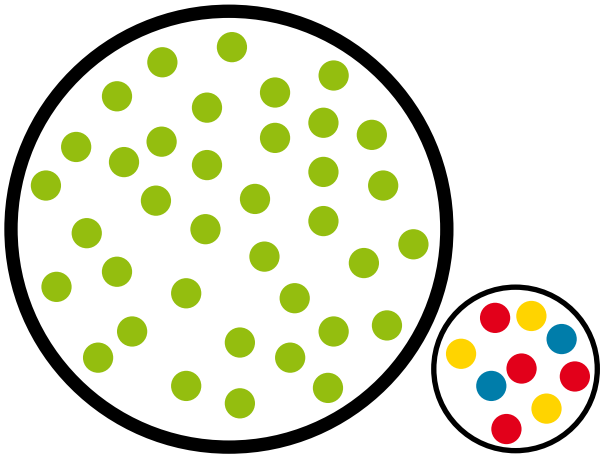
Θα ήθελα να μείνω με:	Δεν θα ήθελα να μείνω με:

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΟΥ ΜΙΣΟΥΣ

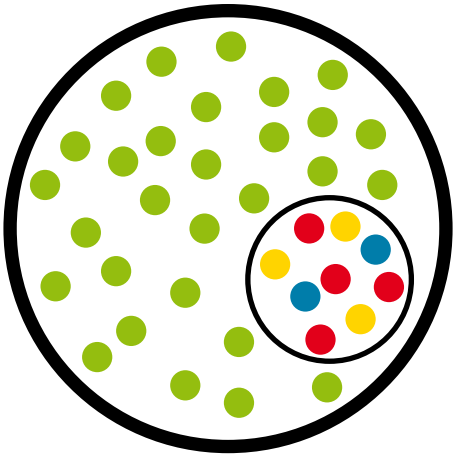

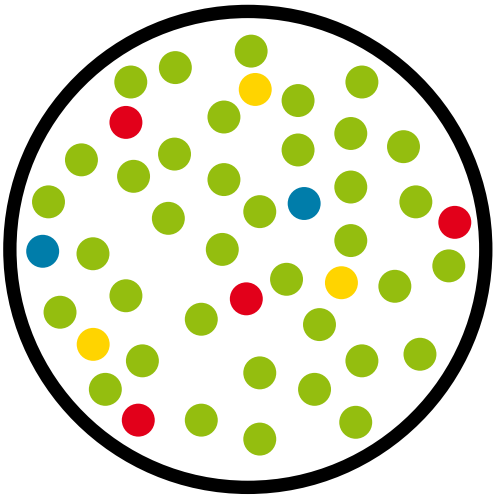
Αποκλεισμός

Διαχωρισμός

Ενσωμάτωση

Συμπερίληψη

ΕΝΟΤΗΤΑ 3	**ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.2**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 2 λεπτά για εκτύπωση.
ΥΛΙΚΟ:	Πίνακας, χαρτί (ενδεχομένως ανακυκλωμένο), στυλό, κάλπη και χαρτιά για ψηφοφορία (π.χ. χρωματιστά χαρτιά) **Προετοιμασία:** Εκτύπωση των καταστάσεων, που περιέχονται στο Παράρτημα 15 για τις ομάδες.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να εισαχθεί η σημασία της ελευθερίας της έκφρασης • Να κατανοηθούν τα πλεονεκτήματα της ιδιότητας του πολίτη • Να γίνει κατανοητή η σημασία της συνεργασίας και της κατανόησης της ταυτότητας και του πολιτισμού των «άλλων», ως τρόπος επίτευξης της βιωσιμότητας.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημικής σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☑ Επίλυσης προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:15	**«Το τοπικό συμβούλιο»** • Χωρίστε τους μαθητές/τριες σας σε ομάδες μεταξύ 4 και 11 ατόμων, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας σας. Καλό είναι η κάθε ομάδα να επεξεργαστεί 2 το πολύ καταστάσεις ώστε να υπάρξει χρόνος να παρουσιαστούν όλα τα επιχειρήματα (δείτε Παράρτημα 15). • Πείτε στις ομάδες ότι είναι μέρος ενός τοπικού συμβουλίου και θα πρέπει να συζητήσουν ορισμένα θέματα (1-2 διαφορετική κατάσταση ανά ομάδα), που εμφανίστηκαν σε μια πόλη/κοινότητα (δείτε τις καταστάσεις στο Παραρτήματα 15): Οι εκπαιδευτικοί/συντονιστές μπορούν να προσαρμόσουν τις διαφορετικές καταστάσεις στο τοπικό τους πλαίσιο και στο αντικείμενο διδασκαλίας τους. • Πείτε τους ότι θα έχουν χρόνο να προετοιμάσουν τα επιχειρήματά τους, μετά θα συζητήσουν με την άλλη υποομάδα για να έρθουν αντιμέτωποι με τις απόψεις της (debate) και, τέλος, η υπόλοιπη τάξη (άλλες ομάδες) θα εκπροσωπήσει τους πολίτες και θα ψηφίσει για τα πιο πειστικά επιχειρήματα. • Η κάθε ομάδα χωρίζεται σε 2 υποομάδες. Εξηγήστε σε κάθε ομάδα ότι θα υπερασπιστεί 2 διαφορετικές απόψεις/θέσεις και ότι θα πρέπει να αποφασίσει ποιος είναι από τη μία πλευρά και ποιος είναι από την άλλη πλευρά. Ο καθένας θα αναλάβει έναν ρόλο ανεξάρτητα από τις προσωπικές του ιδέες. • Δώστε σε κάθε υποομάδα 10 λεπτά για να προετοιμάσει τα επιχειρήματά της. **15 λεπτά**

00:15 – 00:45	• Συγκεντρώστε όλους τους μαθητές/τριες στην Ολομέλεια και πείτε τους ότι κάθε κατάσταση θα διαβαστεί και ότι κάθε υποομάδα αντιπροσώπων θα πρέπει να παρουσιάσει τα επιχειρήματά της μεταξύ τους πριν από την ψηφοφορία των πολιτών. (Οι πολίτες είναι μαθητές/τριες που εργάστηκαν σε μια άλλη κατάσταση από αυτήν που παρουσιάστηκε). • Ανάλογα με τον αριθμό των καταστάσεων που αναπτύσσονται στην τάξη σας, δώστε περίπου 10 λεπτά ανά κατάσταση. Δώστε 1 λεπτό στην κάθε υποομάδα για να εκφράσει την άποψή της, μία υποομάδα τη φορά. Δώστε χρόνο 2 λεπτών για την ψηφοφορία μετά από κάθε debate. Παρατηρήστε ποιος μιλάει εντός της ομάδας και ποιος όχι. • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες (υπόλοιπες ομάδες), που δεν δούλεψαν τη συγκεκριμένη κατάσταση να ψηφίσουν τα πιο πειστικά επιχειρήματα. • Όταν ολοκληρωθεί το debate για όλες τις καταστάσεις, μετρήστε τις ψήφους για κάθε περίπτωση και συζητήστε τα αποτελέσματα. **30 λεπτά** ☑ Αυτή η δραστηριότητα μπορεί επίσης να γίνει διαδικτυακά (online). Προσδιορίστε μια άλλη τάξη από τη χώρα σας που συμμετέχει στο πρόγραμμα ή από μια Ευρωπαϊκή χώρα εταίρο. Κάθε τάξη θα αντιπροσωπεύει μία από τις εμπλεκόμενες απόψεις και θα προετοιμάσει τα επιχειρήματά της. Οργανώστε μια συνάντηση ηλεκτρονικά (online) και προχωρήστε στο «τοπικό συμβούλιο». Κάθε τάξη θα ορίσει 2 αντιπροσώπους. Στη συνέχεια, ζητήστε από τις 2 τάξεις να γράψουν τα διαφορετικά επιχειρήματα και να τα μοιραστούν στην πλατφόρμα του προγράμματος προκειμένου να ζητήσουν από τους μαθητές/τριες από όλες τις χώρες του προγράμματος να ψηφίσουν για το επιχείρημα που θέλουν να υποστηρίξουν.
00:45 – 00:60	**Αναστοχασμός:** *Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα; Πόσο εύκολο ήταν να εκφράσετε μια άποψη; Με ποιους τρόπους το κάνατε; Συμμετείχαν όλοι οι εκπρόσωποι; Πώς νιώθετε όταν ακούγεται η φωνή σας; Ποια ζητήματα θίχτηκαν; Πώς εμφανίζονται οι 17 Στόχοι και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στις διάφορες συζητήσεις; Πόσο εύκολο ήταν να ψηφίσετε για κάθε ένα από τα διαφορετικά ενδιαφέροντα; Γιατί; Στην πραγματική ζωή μπορεί ο καθένας να υψώσει τη φωνή του μέσα στις πολιτικές δομές της πόλης; Πού; Ποιος μπορεί να εξαιρεθεί; Από τι; Πόσο σημαντικό είναι να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές φωνές εντός μιας κοινότητας;* **15 λεπτά** 💻 Μεταφόρτωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) 1. Εικόνες από στιγμές διαλόγων και ψηφοφορίας

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Οι μαθητές/τριες μπορούν να γράψουν μια περίληψη των επιχειρημάτων τους και να την δημοσιεύσουν στην πλατφόρμα.
- Μπορείτε επίσης να καλέσετε μαθητές/τριες να βοηθήσουν στις τοπικές διαβουλεύσεις σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Είναι δυνατόν να αντιμετωπίσετε μόνο μία κατάσταση με ολόκληρη την τάξη σας. Έτσι, οι ομάδες θα πρέπει να επιλέξουν αντιπροσώπους για το debate πριν από την ψηφοφορία.

Αντί για την εκπροσώπηση ενός «τοπικού συμβουλίου», διαιρέστε την αίθουσα σε δύο πλευρές: η μία είναι η «Συμφωνώ» και η άλλη «Διαφωνώ». Διαβάστε μερικές προτάσεις και ρωτήστε τους μαθητές/τριες σε ποια πλευρά της αίθουσας τοποθετούνται. Οι μαθητές/τριες μπορούν να διαλέγουν και ενδιάμεσες θέσεις αλλά και να αλλάζουν την άποψή τους οποιαδήποτε στιγμή του διαλόγου, εάν ακούν κάτι που τους οδηγεί στο να αλλάξουν γνώμη.
Παραδείγματα προτάσεων:

- - «Είναι πιο σημαντικό να έχετε μια στέγη πάνω από το κεφάλι σας, από το να μπορείτε να πείτε ό,τι θέλετε»
- - «Η προστασία των πολιτιστικών αγαθών δεν αποτελεί προτεραιότητα για μια πόλη»
- - «Τα άτομα με αναπηρία έχουν περισσότερα δικαιώματα από άλλα άτομα»

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 1.1 «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ»
- 2.1 «ΦΤΙΑΞΤΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ»

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: Οι εκπαιδευτικοί/συντονιστές μπορούν να προσαρμόσουν τις διαφορετικές καταστάσεις στο τοπικό τους πλαίσιο και στο αντικείμενο διδασκαλίας τους.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 1: Βρίσκεστε σε ένα μικρό νησί. Ένα από τα τελευταία αγάλματα βρίσκεται στην κορυφή ενός βράχου. Πρόκειται για μια ανεκτίμητη πολιτιστική κληρονομιά για τη φυλή Youkou. Ένας εκλεγμένος αξιωματούχος θέλει να το καταστήσει πολιτιστικό και τουριστικό μέρος προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρία, δημιουργώντας μια γέφυρα στην κορυφή του βράχου. Πράγματι τα σκαλοπάτια που δημιουργήθηκαν από την εθνοτική ομάδα κατά τη διάρκεια των ετών δεν επιτρέπουν την επίσκεψη αυτού του τόπου για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα.
Ο πληθυσμός είναι πολύ διχασμένος: δυνατότητα πρόσβασης σε άτομα με αναπηρία ή προστασία του πολιτιστικού αγαθού; Οι πολίτες θα πρέπει να ψηφίσουν. Θέλουν προηγουμένως να ακούσουν τα επιχειρήματά σας!

Ομάδα 1:
Υποστηρίζετε την κατασκευή της γέφυρας. Όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αυτό το μέρος.
Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να διατυπώσουν τη γνώμη τους υπέρ της άποψής σας.

Ομάδα 2:
Είστε αντίθετοι με την κατασκευή της γέφυρας. Θέλετε να κρατήσετε αυτό το μέρος ανέπαφο για να διατηρήσετε την κληρονομιά των Youkou προγόνων σας.
Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 2: Μια ανέλπιστη επιδότηση των 10.000 ευρώ εξασφαλίστηκε και θα διατεθεί σε έναν μόνο Σύλλογο στην πόλη σας. Ο Δήμαρχος βρίσκεται σε δίλημμα ανάμεσα σε 2 δομές που θα μπορούσαν να πάρουν την επιδότηση. Συγκεκριμένα ανάμεσα σε:
Έναν σύλλογο που ασχολείται με τα δικαιώματα των μεταναστών και θέλει να δημιουργήσει ένα κέντρο υποδοχής για μετανάστες στην πόλη.
Έναν σύλλογο που θέλει να δημιουργήσει στην πόλη σας μια εταιρείας που σέβεται 100% την ισότητα των φύλων.
Ο πληθυσμός είναι πολύ διχασμένος: το σχέδιο για τους μετανάστες ή για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών; Οι πολίτες θα πρέπει να ψηφίσουν. Θέλουν προηγουμένως να ακούσουν τα επιχειρήματά σας!

Ομάδα 1:
Είστε υπέρ του συλλόγου που θέλει να δημιουργήσει ένα κέντρο υποδοχής μεταναστών. Η αξιοπρέπεια του ανθρώπου είναι απαραίτητη. Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

Ομάδα 2:
Είστε υπέρ του συλλόγου που θέλει να δημιουργήσει μια εταιρεία που προάγει την ισότητα ανάμεσα στα 2 φύλα. Η ανεργία είναι υψηλή στην πόλη σας και η ισότητα των φύλων είναι απαραίτητη για το μέλλον. Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να διατυπώσουν τη γνώμη τους υπέρ της άποψης σας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 3: Η πόλη σας άλλαξε όλες τις πινακίδες της για να προωθήσει τα πολιτιστικά αγαθά και τα αξιοθέατα τουριστικού ενδιαφέροντος. Παρ' όλα αυτά οι πινακίδες γράφονται μόνο στη γλώσσα της πλειοψηφίας, που ονομάζεται Yakal. Πολλοί πολίτες της πόλης μιλούν άλλη γλώσσα, η οποία ονομάζεται Maliny. Είναι θυμωμένοι και διαμαρτύρονται επειδή θέλουν οι πινακίδες να είναι και στη γλώσσα τους.
Ο δήμαρχος είναι ανήσυχος καθώς οι πινακίδες έχουν ήδη πληρωθεί από τον δήμο. Η αλλαγή όλων των πινακίδων και η εκ νέου πληρωμή τους θα μπορούσε να βλάψει την οικονομική βιωσιμότητα της πόλης.
Ο πληθυσμός είναι διχασμένος: Αλλαγή όλων των πινακίδων ώστε να συμπεριληφθεί η γλώσσα Maliny ή διατήρηση των πινακίδων όπως είναι προκειμένου να μην τεθεί σε κίνδυνο η οικονομική σταθερότητα της πόλης. Οι πολίτες θα πρέπει να ψηφίσουν. Θέλουν προηγουμένως να ακούσουν τα επιχειρήματά σας!

Ομάδα 1:
Είστε υπέρ της τροποποίησης των πινακίδων. Είναι σημαντικό να εκπροσωπούνται όλες οι γλώσσες που μιλούνται στην πόλη σας. Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

Ομάδα 2:
Θέλετε να κρατήσετε τις πινακίδες όπως είναι. Δεν αξίζει να μπει σε κίνδυνο η οικονομική βιωσιμότητα της πόλης σας για ένα ζήτημα πινακίδων. Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 4: Ο Δήμος σας σχεδιάζει να δημιουργήσει ένα μουσείο αφιερωμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην περιοχή μιας προγονικής φυλής, της Yayas, μιας εκ των μειονοτικών ομάδων της περιοχής. Ο Δήμαρχος είναι πεπεισμένος ότι είναι καλή ιδέα να δημιουργηθεί ένας χώρος για την προώθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε ένα τέτοιο συμβολικό μέρος. Εξάλλου δεν υπάρχουν πολλοί άδειοι χώροι στην πόλη για να χτιστεί το μουσείο κάπου αλλού. Η μειονότητα των Yayas αισθάνεται πραγματικά προσβεβλημένη και θέλει η περιοχή της να παραμείνει όπως είναι τώρα, άδεια!
Ο πληθυσμός είναι διχασμένος: να οικοδομήσουμε το μουσείο ή να αφήσουμε τον χώρο πολιτισμικής κληρονομιάς άδειο; Οι πολίτες θα πρέπει να ψηφίσουν. Θέλουν προηγουμένως να ακούσουν τα επιχειρήματά σας!

Ομάδα 1:
Είστε υπέρ της κατασκευής του μουσείου. Είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν χώροι για τον πολιτισμό και την προώθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

Ομάδα 2:
Δεν είστε υπέρ του μουσείου. Είναι σημαντικό να προστατευθεί η πολιτιστική κληρονομιά της κοινότητας Yayas.
Ετοιμάζετε τα επιχειρήματα που θα παρουσιάσετε στους συμπολίτες σας στο επόμενο τοπικό συμβούλιο για να τους πείσετε να ψηφίσουν υπέρ της άποψης σας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3	**ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.3**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 2 λεπτά για εκτύπωση.
ΥΛΙΚΟ:	Πίνακας, χαρτί, στυλό, εικόνες (προαιρετικά), χαρτιά **Προετοιμασία:** Εκτύπωση ή κοπή ανακυκλωμένου χαρτιού σε σχήμα αστεριού.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να εισαχθεί η έννοια της πολιτιστικής πολυμορφίας και να δημιουργηθούν συνδέσεις μεταξύ των ομάδων. • Να συνδεθούν οι έννοιες ταυτότητα και πολιτιστική ποικιλομορφία. • Να ενισχυθεί η συνειδητοποίηση ότι η πολιτιστική ποικιλομορφία υπάρχει παντού γύρω μας μέσα από μια πόλη (μέσω τροφίμων, ρούχων, μουσικής, καταστημάτων, κ.λπ.) και ότι αυτή η ποικιλομορφία αποτελεί δύναμη που πρέπει να την προστατεύουμε.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☐ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☐ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτική σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 4 – Ποιοτική Εκπαίδευση ΣΤΟΧΟΣ 5 – Ισότητα των Φύλων ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 17 – Συνεργασία για τους Στόχους

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:30

«Ποιος/ποια είμαι εγώ;»

- Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να προσποιηθούν ότι είναι ξένοι και να συστηθούν μεταξύ τους.
- Πριν συστηθούν, ενθαρρύνετέ τους να σκεφτούν τι είναι ενδιαφέρον ή σημαντικό να γνωρίζουν για κάποιον, όταν τον συναντούν για πρώτη φορά. Μπορούν να σκεφτούν κάποιες γενικές κατηγορίες πληροφοριών. Για παράδειγμα, όνομα, ηλικία, φύλο, εθνικότητα, οικογενειακή κατάσταση, θρησκεία, ηλικία, γένος, εθνότητα, εργασία/σπουδές, μουσικές επιλογές, χόμπι, αθλήματα, πράγματα που του αρέσουν και πράγματα που αντιπαθεί κ.α.
- Μοιράστε από ένα χαρτί και ένα στυλό και εξηγήστε ότι το πρώτο βήμα είναι ο καθένας να σχεδιάσει την «ταυτότητά» του. Για να το κάνουν αυτό θα πρέπει να σκεφτούν τον εαυτό τους σαν αστέρι και να προσδιορίσουν εκείνες τις πτυχές της ταυτότητάς τους, που ακτινοβολούν στην κοινωνία που τα περιβάλλει. Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να εξετάσουν τις οκτώ σημαντικότερες πλευρές της ταυτότητάς τους και να σχεδιάσουν το προσωπικό τους αστέρι με 8 ακτίνες. Ο κάθε συμμετέχοντας κρατάει το αστέρι του ή το κολλάει στον τοίχο.
- Πείτε στους μαθητές/τριες να πάνε γύρω-γύρω στην αίθουσα, να δουν τα υπόλοιπα αστέρια και να τα συγκρίνουν με το δικό τους. Όταν βρουν κάποιον άλλο «αστέρι-ταυτότητα», με το οποίο μοιράζονται ακτίνες ή δέσμες, πρέπει να γράψουν το όνομά τους κοντά στην ακτίνα του άλλου αστεριού. (Για παράδειγμα, αν η Άννα και ο Μίλτος έχουν και οι 2 μια ακτίνα που λέει «ράπερ», η Άννα γράφει το όνομά της στη ακτίνα του Μίλτου, όπου είναι γραμμένη η λέξη «ράπερ» και η ίδια διαδικασία ισχύει και για τον Μίλτο). Είναι σημαντικό οι μαθητές/τριες να γράψουν το όνομά τους κοντά ακριβώς

	στην ακτίνα και όχι σε οποιοδήποτε σημείο του αστεριού. Μπορείτε να αφιερώσετε 15 λεπτά για αυτή τη δραστηριότητα. • Ζητήστε από τους μαθητές/τριες σε ολομέλεια να μιλήσουν για το πόσο μοναδικός είναι ο κάθε ένας από εμάς. Θα μπορούσατε να ρωτήσετε: Ποιες πτυχές της ταυτότητας μπορεί να είναι κοινές μεταξύ μας και ποιες είναι μοναδικές; Πόσο παρόμοια και πόσο διαφορετικά είναι τα άτομα στην ομάδα; Τα άτομα έχουν περισσότερα κοινά μεταξύ τους από ό, τι διαφορές; • Τέλος, κάντε μια ομαδική συζήτηση για τα στοιχεία της ταυτότητάς μας που επιλέγουμε κάποια στιγμή στη ζωή μας και εκείνα με τα οποία γεννιόμαστε. **30 λεπτά**
00:30 – 00:50	**«Ποικιλομορφία εντός της πόλης»** • Πείτε στους μαθητές/τριες ότι θα προβληματιστούμε σχετικά με τους διαφορετικούς τόπους και καταστάσεις, όπου παρατηρούμε ποικιλομορφία εντός μιας πόλης/κοινότητας στην καθημερινή μας ζωή. • Ζητήστε τους να χωριστούν σε μικρές ομάδες (3 ή 4 άτομα η κάθε μία) και να σκεφτούν λίγο την καθημερινότητά τους: τι τρώνε, τι ρούχα φορούν, τι μουσική ακούν, τα μέρη που πηγαίνουν όταν βγαίνουν, τη φύση που βλέπουν να τους περιβάλει, τις ταινίες που τους αρέσουν, κ.λπ. • Δώστε τους από ένα χαρτί, στο οποίο μπορούν να σχεδιάσουν και να γράψουν όλα εκείνα που αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία στην καθημερινή τους ζωή. Μπορούν να σχεδιάσουν χαρακτήρες, κτίρια, καταστήματα, τρόφιμα, ρούχα, λαχανικά, μουσική, λέξεις κ.λπ. • Κρεμάστε τις διάφορες ζωγραφιές στον τοίχο και δώστε χρόνο στους μαθητές/τριες να δουν και τις δημιουργίες των άλλων. **20 λεπτά**
00:50 – 00:60	**Αναστοχασμός:** *Αναστοχασμός: Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα; Ποια θεωρείτε ότι είναι τα πλεονεκτήματα της πολιτιστικής ποικιλομορφίας; Πού βρίσκεται η πολιτιστική ποικιλομορφία στην πόλη σας; Είχατε σκεφτεί για αυτό νωρίτερα; Τι είδους δράσεις θα μπορούσαν να βελτιώσουν την εκπροσώπηση και την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών κοινοτήτων;* **10 λεπτά** 💻 Μεταφορτώστε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload) τις ζωγραφιές της δραστηριότητας «Ποικιλομορφία εντός της πόλης». 💻 Μπορείτε να προχωρήσετε και να ζητήσετε από τους μαθητές/τριες να σχεδιάσουν την πόλη και έναν ή περισσότερους κατοίκους της σε μια εφαρμογή ή ένα συγκεκριμένο λογισμικό. Στη συνέχεια, μπορούν να στείλουν τη δημιουργία τους σε άλλους μαθητές/τριες μέσω της πλατφόρμας

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να τραβήξουν φωτογραφίες στην πόλη τους με τα σύμβολα της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.** Δώστε τους έναν χώρο σε ένα μελλοντικό μάθημα, ούτως ώστε να μοιραστούν τις φωτογραφίες τους.
- **Μπορούν να δημιουργήσουν ένα φωτομοντάζ,** το οποίο οι μαθητές/τριες μπορούν να μοιραστούν στην πλατφόρμα με άλλους Ευρωπαίους μαθητές/τριες.
- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να φανταστούν/δημιουργήσουν μια δράση προκειμένου να προωθήσουν τον διάλογο και τις συνδέσεις μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμών στην πόλη τους.**
- **Οι μαθητές/τριες μπορούν να τοποθετήσουν τον χαρακτήρα τους στον χάρτη της «Γης της Βιωσιμότητας»,** στον οποίο εργάστηκαν στην πρώτη δραστηριότητα.
- **Σε περίπτωση που γνωρίζετε συλλόγους που φιλοξενούν πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο, μπορείτε να τους προσκαλέσετε** στο σχολείο και να κάνετε αυτή τη δραστηριότητα μαζί.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Για την κατασκευή του αστεριού δώστε την ευκαιρία στους μαθητές/τριες να σχεδιάσουν ή ακόμα και να επιλέξουν εικόνες μεταξύ μιας επιλογής που θα έχετε ήδη κάνει εσείς. Έτσι ίσως να τους δώσετε έμπνευση. Επιπλέον, μπορείτε να μειώσετε τις ακτίνες του αστεριού: από 8 σε 6.
Προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο προβληματισμός σχετικά με την πολιτιστική ποικιλομορφία στην πόλη, μοιράστε μια ζωγραφιά που ήδη άρχισε να δίνει έμπνευση στους μαθητές/τριες (Παράδειγμα στο Παράρτημα 16).

Αυτή η ενότητα μπορεί να διαρκέσει λίγο περισσότερο από 1 ώρα.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ Στόχο 11»
- 1.3 «ΑΝΗΚΩ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Η δραστηριότητα «Ποιος/ποια είμαι εγώ» προσαρμόστηκε από το ©Compass: http://www.eycb.coe.int/compass/en/contents.html

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4	**ΑΣΦΑΛΕΙΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.1**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 10 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας ,ηχεία ή διαδραστικός πίνακας. **Προετοιμασία:** Έγχρωμη εκτύπωση Παραρτήματος 16 και Παραρτήματος 17 με την δραστηριότητα «Διαμάντι 9» και χαρακτήρες για τις ομάδες.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Τραπέζια και καρέκλες (που μπορούν να μετακινηθούν), χώρος για εργασία σε ομάδες.
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την ασφαλή και επαρκή στέγαση σε ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. • Να προβληματιστούν σχετικά με τις βασικές απαιτήσεις και τις διαφορετικές ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών ανθρώπων και τα ανθρώπινα δικαιώματα που συνδέονται με αυτό. • Να λάβουν μέτρα για την καλύτερη κατανόηση των τοπικών αναγκών και των λύσεων που προτείνονται από τις τοπικές αρχές.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☐ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 1 – Μηδενική Φτώχεια ΣΤΟΧΟΣ 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία ΣΤΟΧΟΣ 5 – Ισότητα των Φύλων ΣΤΟΧΟΣ 6 – Καθαρό Νερό και Αποχέτευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:40

Τι σημαίνει «σπίτι» για εμένα;

- Ρωτήστε τους μαθητές/τριες ποιο είναι το πρώτο πράγμα που έρχεται στο μυαλό τους, όταν σκέφτονται τη λέξη «σπίτι». Σημειώστε όλες τις λέξεις, που θα αναφερθούν, στον πίνακα (καταιγισμός ιδεών). Εναλλακτικά, γράψτε σε ένα χαρτί του μέτρου τη λέξη «σπίτι» και δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα Post-it ώστε να γράψει τις ιδέες του.
  5 λεπτά
- Συγκεντρώστε τις λέξεις και συζητήστε με τους μαθητές/τριες τις διαφορετικές διαστάσεις που έχουν καλύψει (από τη συναισθηματική και την προσωπική πλευρά). Συμπεριλαμβάνεται η ασφάλεια σε αυτό; Εξηγήστε ότι το Διεθνές Δίκαιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αναγνωρίζει το δικαίωμα όλων σε ένα κατάλληλο βιοτικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς στέγασης. Παρά την καίρια θέση αυτού του δικαιώματος στο παγκόσμιο νομικό σύστημα, πάνω από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι δεν στεγάζονται επαρκώς. Εκατομμύρια σε όλο τον κόσμο ζουν σε απειλητικές για τη ζωή ή την υγεία καταστάσεις, σε πυκνοκατοικημένες παραγκουπόλεις και ανεπίσημους οικισμούς, ή σε άλλες συνθήκες, οι οποίες δεν υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η επαρκής στέγαση αναγνωρίστηκε ως μέρος του δικαιώματος για επαρκές βιοτικό επίπεδο στην Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου το 1948 και στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα το 1966.
  5 λεπτά

Ασφάλεια στέγασης σε όλο τον κόσμο

- Διαχωρίστε την τάξη σε 3 ομάδες (ή περισσότερες από 3, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας). Κάθε ομάδα λαμβάνει 3 εικόνες σχετικά με την κατάσταση Α, Β ή Γ. Όλες οι εικόνες αναφέρονται μόνο σε 3 περιπτώσεις: Α) τη φωτιά στον Πύργο Grenfell στο Λονδίνο, Β) τον σεισμό στο νησί Ίσκια (Ischia) της Ιταλίας, Γ) τις πυρκαγιές στην πόλη Shanti των Φιλιππίνων (δείτε Παράρτημα 16). Σε περίπτωση που έχετε μια μεγάλη τάξη, επαναλάβετε τις εικόνες, έτσι ώστε να υπάρχουν διαφορετικές ομάδες που να εργάζονται στις ίδιες περιπτώσεις.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να κοιτάξει τις εικόνες (μόνο τις εικόνες χωρίς την περιγραφή). Γνωρίζουν τα συγκεκριμένα συμβάντα από τις ειδήσεις στην τηλεόραση, την εφημερίδα, το Διαδίκτυο;
- Στη συνέχεια, κάθε ομάδα θα πρέπει να απαντήσει στις ακόλουθες ερωτήσεις. Κάντε μία ερώτηση κάθε 3 λεπτά και βεβαιωθείτε ότι έχουν χρόνο να καταγράψουν την απάντηση:
  1. Τι βλέπετε στην εικόνα;
  2. Πού νομίζετε ότι συνέβη αυτό το ατύχημα;
  3. Πότε νομίζετε ότι συνέβη;
  4. Ποιοι πιστεύετε ότι ήταν οι άνθρωποι που ενεπλάκησαν;
  5. Γιατί νομίζετε ότι συνέβη αυτό;
- Έφτασαν κάποιοι μαθητές/τριες κοντά στο τι πραγματικά συνέβη; Ποια ήταν τα κοινά στοιχεία; Ποιες απαντήσεις ήταν διαφορετικές; Τώρα διαβάστε τις ιστορίες των 3 εικόνων (δείτε Παράρτημα 16).

30 λεπτά

00:40 – 00:60

Δραστηριότητα «Διαμάντι 9»: ανάγκες στέγασης και δικαιώματα

- Αλλάξτε τις ομάδες και δημιουργήστε τώρα 6 διαφορετικές. Κάθε ομάδα παίρνει 1 κάρτα με ένα διαφορετικό χαρακτήρα και έναν φάκελο που περιέχει και 9 κάρτες με τις βασικές απαιτήσεις (μία σε κάθε κάρτα) που πρέπει να έχει ένα ασφαλές και επαρκές σπίτι. Επίσης παίρνουν και την περιγραφή της κατάστασης των ακόλουθων χαρακτήρων: 1. οικογένεια μεταναστών, 2. νεοαφιχθέντες πρόσφυγες, 3. νέος που φοιτά στο πανεπιστήμιο, 4. ένα μεγάλο σε ηλικία άτομο, 5. μια νέα ανύπαντρη μητέρα και 6. ένα νεαρό αγόρι με αναπηρία (δείτε Παράρτημα 17). Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε λιγότερες ομάδες και να χρησιμοποιήσετε λιγότερους χαρακτήρες, αλλά λάβετε υπόψη ότι αυτό θα περιορίσει την ποικιλομορφία.
- Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι μαθητές/τριες κατανοούν το νόημα των καρτών.
- Εξηγήστε ότι κάθε ομάδα θα πρέπει να ιεραρχήσει τις ανάγκες τοποθετώντας την πιο σημαντική στην κορυφή του διαμαντιού (1) λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του χαρακτήρα τους. Στη συνέχεια πρέπει να ομαδοποιήσουν τις υπόλοιπες σε φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας ακολουθώντας το σχήμα ενός διαμαντιού. Οι κάρτες απαριθμούν 9 δικαιώματα. Υπάρχει μία επιπλέον κενή κάρτα προκειμένου οι μαθητές/τριες να σημειώσουν κάποια ανάγκη που δεν αναφέρεται. Εάν οι μαθητές αποφασίσουν να γράψουν κάποια δική τους ανάγκη, μια από τις υπόλοιπες θα πρέπει να απορριφθεί. Οι μαθητές/τριες πρέπει να συζητήσουν προσεκτικά πού τοποθετούν κάθε κάρτα στη δραστηριότητα «Διαμάντι 9» της ομάδας τους και να είναι έτοιμοι να αλλάξουν γνώμη καθώς και να παραμείνουν σε αυτό που αρχικά υποστήριξαν. Επιπλέον, κάθε κάρτα εμπεριέχει ένα ανθρώπινο δικαίωμα: μπορείτε είτε να τους ζητήσετε να μαντέψουν ποιο ανθρώπινο δικαίωμα αναφέρεται στην κάρτα είτε μπορείτε να διαβάσετε τις κάρτες με την εξήγηση που περιέχεται στο Παράρτημα 2
  Ακολουθεί το σχήμα του διαμαντιού (μπορείτε να το σχεδιάσετε στον πίνακα)

  1
  2 2
  3 3 3
  4 4
  5

15 λεπτά

- **Αναστοχασμός:**
  Ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί με την τάξη τον χαρακτήρα της και το «σχήμα» του διαμαντιού της. Διαφέρουν τα διαμάντια τους; Υπάρχει κάποια από τις ανάγκες που βρισκόταν στην ίδια θέση για όλους; Τι κοινό έχουν όλοι οι «χαρακτήρες»; Προσέθεσαν κάποια ανάγκη; Ποια και για ποιο λόγο; Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό: πώς νομίζετε ότι νιώθει ο χαρακτήρας σας; Τώρα, είναι σε θέση να δουν πόσο σύνθετη έννοια είναι η «ασφάλεια στέγασης». Επιπροσθέτως, τονίστε ότι η Επιτροπή Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών έχει υπογραμμίσει ότι το δικαίωμα σε επαρκή στέγαση δεν πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Αντίθετα, πρέπει να θεωρηθεί ως το δικαίωμα να ζούμε κάπου με ασφάλεια, ειρήνη και αξιοπρέπεια. Επιπλέον, δεδομένου ότι είδαμε περιπτώσεις ευάλωτων ατόμων, θα πρέπει να επισημανθεί ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην ισότιμη και άνευ διακρίσεων πρόσβαση σε ασφαλή στέγαση. Τέλος, υπενθυμίζουμε ότι το δικαίωμα για επαρκή στέγαση είναι ευρύτερο από το δικαίωμα ιδιοκτησίας καθώς αφορά δικαιώματα που δεν σχετίζονται με την ιδιοκτησία, και αποσκοπεί να εξασφαλίσει ότι όλοι έχουν ένα ασφαλές και προστατευμένο μέρος, ούτως ώστε να ζουν ειρηνικά και αξιοπρεπώς, συμπεριλαμβανομένων των μη ιδιοκτητών του ακινήτου.
  5 λεπτά

💻 Μεταφορτώστε στην εληκτρονική πλατφόρμα (upload) μια φωτογραφία των διαφόρων εκδοχών της δραστηριότητας «Διαμάντι 9» που σχετίζονται με τους διαφορετικούς χαρακτήρες.

💻 Κρατήστε σημειώσεις σχετικά με τον αναστοχασμό και μοιραστείτε τις στην πλατφόρμα. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον διαδραστικό πίνακα, να τις αποθηκεύσετε και να τις μεταφορτώσετε. Διαφορετικά, μπορείτε να κρατάτε σημειώσεις στον πίνακα (ή να ζητάτε από τους μαθητές/τριες να το κάνουν) και να μεταφορτώνετε φωτογραφίες στην πλατφόρμα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να σκεφτούν τι θα ήθελαν να κάνουν στο μέλλον.** Μπορεί να θέλουν να πάνε στο Πανεπιστήμιο ή να μετακομίσουν σε μια μεγαλύτερη πόλη για να μείνουν εκεί. Τι χρειάζονται για να βεβαιωθούν ότι μπορούν πραγματικά να το κάνουν; Για παράδειγμα, το Πανεπιστήμιο μιας κοντινής πόλης προσφέρει διαμονή; Ποιες είναι οι απαιτήσεις;
- **Ζητήστε από τους μαθητές να παρατηρήσουν τι συμβαίνει στην πόλη ή το χωριό τους:** Υπάρχουν άστεγοι; Πού βρίσκονται; Πού κοιμούνται; Πού τρώνε; Πού κάνουν μπάνιο; Υπάρχουν άδεια σπίτια; Είναι κάποια από αυτά προς ενοικίαση; Πόσο είναι το ενοίκιο; Πόσο είναι το μέσο ημερομίσθιο;
- **Ποια είναι η ευθύνη των τοπικών αρχών για την εξασφάλιση ασφαλούς στέγασης; Προσκαλέστε έναν ειδικό ή ένα μέλος του Δήμου στην τάξη σας και ζητήστε του να εξηγήσει το σχέδιο ασφαλούς και επαρκούς στέγασης. Πώς προστατεύουν τους ευάλωτους πολίτες;** Υπενθυμίστε ότι το δικαίωμα στη στέγαση καλύπτει τα μέτρα που απαιτούνται για την πρόληψη της έλλειψης στέγασης, την απαγόρευση των εξαναγκαστικών εξώσεων, την αντιμετώπιση των διακρίσεων, την εστίαση στις πιο ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες και τη διασφάλιση επαρκούς στέγασης για όλους. Τα μέτρα αυτά μπορούν να απαιτήσουν παρεμβάσεις από την κυβέρνηση σε διάφορα επίπεδα: νομοθετικές, διοικητικές, πολιτικές προτεραιότητες ή προτεραιότητες δαπανών.
- **Εξερευνήστε τις συνέπειες: εάν δεν έχετε ένα ασφαλές σπίτι, ποιος μπορεί να είναι ο αντίκτυπος στη ζωή σας; Χρησιμοποιήστε τη μέθοδο της «αλυσίδας». Δηλαδή:** Το διαμέρισμά μου δεν έχει σωστή θέρμανση. Κρυώνω πολύ συχνά. Χρειάζομαι πολύ συχνά φάρμακα. Η κατάσταση της υγείας μου μπορεί να γίνει άσχημη. Μπορεί να χρειαστεί να νοσηλευτώ. Θα μπορούσα να περάσω πολύ χρόνο στο νοσοκομείο και να χάσω το σχολείο. Μπορεί να χάσω τη σχολική χρονιά και να πρέπει να την επαναλάβω τον επόμενο χρόνο.
- **Εξερευνήστε τον τρόπο, με τον οποίο το δικαίωμα σε επαρκή στέγαση ισχύει για συγκεκριμένες ομάδες, όπως** γυναίκες, παιδιά, κατοίκους παραγκουπόλεων, άστεγους, άτομα με αναπηρίες, πρόσφυγες και μετανάστες,. Ρίξε μια ματιά: «The Right to Adequate Housing» – UN HABITAT – Αρ. Ενημερωτικού Δελτίου 21/Αναθ. 1, **http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FS21_rev_1_Housing_en.pdf**
- Μάθετε περισσότερα για τους ανθρώπους που ζούσαν στους Πύργους Grenfell: **https://www.theguardian.com/uk-news/ng-interactive/2018/may/14/lives-of-grenfell-tower-victims-fire?INTCMP=grenfell-thrasher**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Τα κείμενα για την «Ασφάλεια Στέγασης σε όλο τον κόσμο» μπορεί να είναι σύνθετα για τους νεότερους μαθητές/τριες. Μπορείτε είτε να τα απλουστεύσετε ελαφρώς είτε να δώσετε απο πριν στους μαθητές/τριες την εξήγηση των πιο σύνθετων όρων.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 1.2 «ΔΡΩ ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ»
- 1.3 «ΑΝΗΚΩ»
- 2.1 «ΦΤΙΑΞΤΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ»
- 2.3 «ΒΙΩΣΙΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Η δραστηριότητα «Διαμάντι 9» είναι εμπνευσμένη από το έργο «Future Youth School Forum» http://fys-forums.eu/en/, ειδικά από τις «Δραστηριότητες για ολόκληρη τη σχολική τάξη». Μπορείτε να βρείτε τη δραστηριότητα «Διαμάντι 9» για την Ισότητα των Φύλων (Στόχος 5) εδώ http://fys-forums.eu/en/fys-toolkit/forum-curriculum/367-whole-school-classroom-activities και τους Ανθρώπους που Αναγκάζονται να Διαφύγουν (Στόχος 10) http://fys-forums.eu/en/fys-toolkit/forum-curriculum-people-force-flee/167-whole-school-classroom-activities. Οι πόροι είναι διαθέσιμοι σε αγγλικά, ιταλικά, ελληνικά, πολωνικά και λιθουανικά.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1 ΠΥΡΓΟΣ GRENFELL, ΛΟΝΔΙΝΟ

Ο Πύργος Grenfell ήταν μια πολυκατοικία 24 ορόφων στο Βόρειο Κένσινγκτον στο Λονδίνο της Αγγλίας. Ολοκληρώθηκε το 1974 ως μέρος της πρώτης φάσης της περιοχής Lancaster West Estate. Οι όροφοι των κτιρίων αποτελούνταν από 127 διαμερίσματα και 227 υπνοδωμάτια. Το 2015-2016 υποβλήθηκε σε ανακαίνιση, κατά τη διάρκεια της οποίας έλαβε νέα παράθυρα και νέα επένδυση με θερμομόνωση.

Μια πυρκαγιά στις 14 Ιουνίου 2017 προκάλεσε σοβαρές ζημιές στο κτίριο και ο αριθμός των νεκρών επιβεβαιώθηκε ότι ήταν τελικά 71. Η πυρκαγιά ξεκίνησε από ψυγειοκαταψύκτη της εταιρείας Hotpoint, αλλά η αστυνομία δήλωσε ότι δεν ξεκίνησε σκόπιμα. Τα πλάνα έχουν δείξει ότι η φωτιά εξαπλώνεται εξωτερικά από τη μία πλευρά του κτιρίου, προτού περικυκλώσει ολόκληρο το μπλοκ.

Η επένδυση - εγκατεστημένη στον Πύργο Grenfell σε πρόσφατη ανακαίνιση - έχει εξεταστεί, με τους ειδικούς να λένε ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένα πιο πυράντοχο υλικό. Τόσο η επένδυση όσο και η μόνωση στο εξωτερικό του κτιρίου απέτυχαν όλες τις προκαταρκτικές δοκιμές από την αστυνομία. Τα δείγματα μόνωσης κάηκαν πιο γρήγορα από τα πλακίδια επένδυσης. Τα έγγραφα που ελήφθησαν από το BBC δείχνουν ότι η επένδυση που τοποθετήθηκε κατά την ανακατασκευή του κτιρίου άλλαξε για μια φθηνότερη έκδοση. Δείχνουν ότι η αρχικά προτεινόμενη επένδυση ψευδαργύρου αντικαταστάθηκε με έναν τύπο αλουμινίου, ο οποίος ήταν λιγότερο ανθεκτικός στη φωτιά, εξοικονομώντας σχεδόν 300.000 £. Η επένδυση μπορεί να δημιουργήσει κοιλότητες, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να προκαλέσουν φαινόμενα καμινάδας (chimney effect), δημιουργώντας φλόγες μέχρι την κοιλότητα σε περίπτωση που δεν υπάρχουν φράγματα πυρκαγιάς. Το Τμήμα Κοινοτήτων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης (DCLG) δήλωσε ότι τα σύνθετα πάνελ αλουμινίου με πυρήνα πολυαιθυλενίου δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως επένδυση σε κτίρια άνω των 18 μέτρων.

Επιπλέον, μετά το ατύχημα, διεξήχθησαν δοκιμές σε πόρτες από διαμερίσματα στο Δυτικό Λονδίνο και έδειξαν ότι οι πόρτες θα μπορούσαν να συγκρατήσουν μια πυρκαγιά για 15 λεπτά, παρά το γεγονός ότι σχεδιάστηκαν για να αντέχουν μισή ώρα.

Το κείμενο προσαρμόστηκε το 2017 από το
http://www.bbc.com/news/uk-england-london-40272168
http://www.dailymail.co.uk/news/article-5504137/Grenfell-Tower-door-hold-fire-15-minutes.html
Φωτογραφίες από
http://www.bbc.com/news/uk-england-london-40272168
http://www.repubblica.it/esteri/2017/06/17/foto/incendio_londra_grenfell_tower_pompieri_-168362436/1/#9

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2 ΝΗΣΙ ΙΣΚΙΑ (ISCHIA), ΙΤΑΛΙΑ

Στις 21 Αυγούστου το Ίσκια (Ischia), ένα μικρό ιταλικό ηφαιστειακό νησί που βρίσκεται στην Τυρρηνική Θάλασσα (το βόρειο άκρο του κόλπου της Νάπολης, 30 χλμ. από την πόλη της Νάπολης) «χτυπήθηκε» από σεισμό μεγέθους 4,1 Ρίχτερ. Το νησί θεωρείται ότι έχει ένα ιδιαίτερα εύθραυστο έδαφος για τη δική του φύση. Μπορούμε όμως να κατηγορήσουμε το έδαφος για τις ζημιές; Στην πραγματικότητα παρά το μέτριο μέγεθος, πολλά κτίρια και μια εκκλησία κατέρρευσαν, ενώ δύο γυναίκες πέθαναν.

Την ημέρα μετά τους σεισμούς ειδικοί έθεσαν ένα σημαντικό ζήτημα: κατασκευάζονται σπίτια χαμηλής ποιότητας, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στους ισχύοντες νόμους. Οι ειδικοί, οι πολιτικοί και η κοινή γνώμη άρχισαν να μιλούν για την πρόληψη και το δικαίωμα των πολιτών να γνωρίζουν την κατάσταση ασφαλείας του σπιτιού, όπου ζουν ή εργάζονται. Οι κυβερνήσεις κλήθηκαν να λάβουν μέτρα πρόληψης. Η κατάχρηση, η έλλειψη σεβασμού για τους πολεοδομικούς νόμους και η έλλειψη σεισμικών δοκιμών αναγνωρίστηκαν ως μερικές από τις κύριες αιτίες μιας τέτοιας καταστροφής. Όπως επεσήμανε ο Sandro Simoncini, Καθηγητής Αστικού Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στο Πανεπιστήμιο La Sapienza στη Ρώμη, κατασκευάστηκαν σπίτια σε απαγορευμένες περιοχές και συχνά χρησιμοποιήθηκαν υλικά χαμηλής ποιότητας και μη αντισεισμικά υλικά. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται κερδοσκοπία επί των ακινήτων.

Υπάρχει τεράστια ανάγκη οι πολίτες να κατανοήσουν ότι οι νόμοι και οι κανόνες πρέπει να γίνονται σεβαστοί για τη δική τους ασφάλεια. Η Ιταλία δαπανά περισσότερα από 3 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για την αποκατάσταση ζημιών από σεισμούς και έχει 10 εκατομμύρια σπίτια στις λεγόμενες σεισμικές ζώνες 1 και 2 (υψηλή προτεραιότητα) που χρειάζονται έργα στον τομέα της ασφάλειας.

Το κείμενο προσαρμόστηκε από το
http://www.repubblica.it/cronaca/2017/08/22/news/terremoto_ischia_morire_per_scossa_di_bassa_magnitudo-173587827/?refresh_ce
Φωτογραφίες από
http://www.lettera43.it/it/articoli/cronaca/2017/08/21/terremoto-scossa-di-magnitudo-40-a-ischia/213098/
http://www.repubblica.it/cronaca/2017/08/22/news/terremoto_ischia_morire_per_scossa_di_bassa_magnitudo-173587827/?refresh_ce

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3 ΠΟΛΗ SHANTI, ΜΑΝΙΛΑ (ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ)

Στις 26 Απριλίου 2010 μια τεράστια πυρκαγιά, που σάρωσε μια παραγκούπολη έξω από την πρωτεύουσα των Φιλιππίνων, άφησε περίπου 7.000 ανθρώπους άστεγους και κατέστρεψε τουλάχιστον 300 σπίτια. Οι πυροσβέστες στη Μανίλα αντιμετώπιζαν τις έντονες πυρκαγιές που κατέστρεψαν σπίτια στο έδαφος της πόλης του Κουεζόν. Λόγω των ισχυρών ανέμων και των πολύ υψηλών θερμοκρασιών, η φωτιά εξαπλώθηκε γρήγορα σε όλες τις φτωχογειτονιές. Τουλάχιστον 2 άτομα τραυματίστηκαν στη φωτιά που ξεκίνησε γύρω στις 3 μ.μ. (τοπική ώρα) και διήρκεισε ως αργά το βράδυ. Το υγρό πετρέλαιο, το οποίο πωλείται σε διάφορα καταστήματα στην παραγκούπολη, πυροδότησε περαιτέρω τις φλόγες. Οι πυροσβέστες αγωνίστηκαν να διεισδύσουν σε σοκάκια, τα οποία ήταν φραγμένα από ανθρώπους που προσπαθούσαν να σώσουν τα υπάρχοντά τους και να σβήσουν οι ίδιοι τις φλόγες. Οι κάτοικοι έκλαιγαν καθώς παρακολουθούσαν το φλεγόμενο σπίτι τους. Ένας ιδιοκτήτης σπιτιού, ο Glen Sardon, είπε: «Δεν καταφέραμε να σώσουμε τίποτα εκτός από ρούχα». Ο δήμαρχος της πόλης, Quezon Feliciano Belmonte, δήλωσε ότι το κολέγιο De Los Santos χρησιμοποιείται ως προσωρινό κέντρο εκκένωσης για τους κατοίκους που έχουν πληγεί. Οι παραγκουπόλεις στην πρωτεύουσα των Φιλιππίνων είναι ευάλωτες στις πυρκαγιές, επειδή τα σπίτια, συχνά κατασκευασμένα από υπολειμματικό ξύλο, είναι χτισμένα σε κοντινές αποστάσεις μεταξύ τους, μερικές φορές ακόμη και το ένα πάνω στο άλλο.

Το κείμενο προσαρμόστηκε και οι φωτογραφίες ελήφθησαν από το
http://www.dailymail.co.uk/news/article-1268741/Thousands-homeless-sweeps-Philippine-slum.html

Μια σημείωση για τους κατοίκους των παραγκουπόλεων που ελήφθη από το «The Right to Adequate Housing» – UN HABITAT – Αρ. Ενημερωτικού Δελτίου 21/Αναθ. 1, http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FS21_rev_1_Housing_en.pdf: *Οι παραγκουπόλεις καταστρέφονται από την έλλειψη ανθεκτικής στέγης, τον ανεπαρκή χώρο διαβίωσης, την έλλειψη καθαρού νερού, την ανεπαρκή εξυγίανση, κ.λπ. Λόγω της ανεπίσημης φύσης των οικισμών τους, οι κάτοικοι των παραγκουπόλεων συχνά στερούνται ασφάλειας στέγασης, γεγονός που τις καθιστά ευάλωτες στις εξαναγκαστικές εξώσεις, στις απειλές και σε άλλες μορφές παρενόχλησης. Το UN-Habitat αναφέρει ότι περίπου 2 εκατομμύρια άνθρωποι, οι περισσότεροι από τους οποίους κατοικούν σε παραγκουπόλεις, υφίστανται αναγκαστική έξωση κάθε χρόνο. Οι συνέπειες των αναγκαστικών εξώσεων σε κατοίκους παραγκουπόλεων είναι συχνά καταστροφικές, αφήνοντάς τους άστεγους και ωθώντας τους βαθύτερα στη φτώχεια. Οι Αρχές - εθνικές ή τοπικές - συχνά διστάζουν να επεκτείνουν τις βασικές υπηρεσίες στις παραγκουπόλεις ακριβώς επειδή είναι ανεπίσημες. Συνεπώς, οι κάτοικοι των παραγκουπόλεων έχουν σπάνια πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό, επαρκή αποχέτευση ή ηλεκτρικό ρεύμα και η συλλογή απορριμμάτων είναι περιορισμένη ή ανύπαρκτη. Καθώς οι παραγκουπόλεις δεν συνδέονται με τα συστήματα διοχέτευσης νερού, οι κάτοικοι των παραγκουπόλεων καταλήγουν συχνά να πληρώνουν 5 έως 10 φορές περισσότερο για το νερό από τους κατοίκους αστικών περιοχών υψηλότερου εισοδήματος.*

ΔΙΑΜΑΝΤΙ 9 (ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ)

Διαμονή στο κέντρο της πόλης	Αρκετός χώρος για κάθε μέλος της οικογένειας/ του διαμερίσματος	Ένα ασφαλές κτίριο
Πόσιμο νερό, ενέργεια για μαγείρεμα, θέρμανση, φως	Μια λειτουργική τουαλέτα και επαρκής αποχέτευση	Ένα φθηνό ενοίκιο
Μια ασφαλή γειτονιά που προσφέρει υπηρεσίες και ευκαιρίες	Συμβόλαιο ιδιοκτησίας/ενοικίου	Μη ύπαρξη αρχιτεκτονικών εμποδίων

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ (ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 1
Μια οικογένεια μεταναστών

Είστε μια οικογένεια μεταναστών που αποτελείται από 7 άτομα: τη μαμά, τον μπαμπά και 5 παιδιά τους (ηλικίας 14, 12, 9, 5 και 1 έτους). Στην οικογένεια ο μπαμπάς είναι ο μόνος που εργάζεται αυτή τη στιγμή. Η μαμά πρέπει να ψάξει για καινούργια δουλειά επειδή απολύθηκε, όταν έμεινε έγκυος στο μικρότερό τους παιδί.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 2
Ένας νεοαφιχθείς πρόσφυγας από τη Νιγηρία

Είσαι μια κοπέλα 23 ετών που μόλις έφτασες από τη Νιγηρία. Ζήτησες το άσυλο στη χώρα στην οποία ζεις, και έχεις λάβει το καθεστώς του πρόσφυγα επειδή υπήρξες θύμα εμπορίας ανθρώπων. Χρειάζεσαι να μείνεις σε κάποιο ασφαλές και φθηνό μέρος, δεδομένου ότι κάνεις αυτήν την περίοδο μια έμμισθη πρακτική ως κομμώτρια (hair stylist).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 3
Ένας/μια νέος/α φοιτητής/ φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο

Ξεκινάς το πρώτο έτος του Πανεπιστημίου στην πρωτεύουσα της χώρας σου. Δεν έχεις σταθερό εισόδημα (εργάζεσαι κατά καιρούς μόνο ως σερβιτόρος/σερβιτόρα τα σαββατοκύριακα) και μπορείς να βασίζεσαι στους γονείς σου μόνο για τα μισά έξοδα ενοικίου.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 4
Ένα μεγάλο σε ηλικία άτομο

Είστε ένα άτομο 80 χρονών που μετακομίζει από την ύπαιθρο επειδή δεν μπορείτε να οδηγείτε πια το αυτοκίνητό σας και χρειάζεστε περισσότερες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες γύρω σας. Μπορείτε να βασιστείτε απλώς στη δική σας σύνταξη, η οποία είναι ελάχιστη.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 5
Νεαρή ανύπαντρη μητέρα

Είσαι μια νεαρή ανύπαντρη μητέρα, που ψάχνει για δουλειά και χρειάζεσαι παιδικό σταθμό για το 3χρονο παιδί σου.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ 6
Ένα άτομο με αναπηρία

Είσαι ένας νεαρός 25 χρονών σε αναπηρικό αμαξίδιο. Έχεις μια δουλειά που αγαπάς πραγματικά σ' έναν τοπικό σύλλογο, λίγο έξω από το κέντρο της πόλης, και έχεις έναν μέσο μισθό. Θέλεις να ανεξαρτητοποιηθείς από την οικογένειά σου και πρέπει να βρεις ένα μικρό στούντιο ή διαμέρισμα.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ (ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ)

Διαμονή στο κέντρο της πόλης	Ο καθένας έχει το δικαίωμα να επιλέξει την κατοικία του, να καθορίσει το πού θα ζήσει και να έχει ελευθερία των κινήσεών του.
Πόσιμο νερό, ενέργεια για μαγείρεμα, θέρμανση, ηλεκτρικό, μια λειτουργική τουαλέτα και επαρκής αποχέτευση	Η στέγαση δεν είναι επαρκής, εάν οι κάτοικοι δεν έχουν ασφαλές πόσιμο νερό, επαρκή αποχέτευση, ενέργεια για μαγείρεμα, θέρμανση, φωτισμό, αποθήκευση τροφίμων ή διάθεση απορριμμάτων (διαθεσιμότητα υπηρεσιών, υλικών και υποδομών).
Ένα φθηνό ενοίκιο	Η στέγαση δεν είναι επαρκής, εάν το κόστος της απειλεί ή υπονομεύει την πρόσβαση των ενοικιαστών στα ανθρώπινα δικαιώματά τους.
Αρκετός χώρος για κάθε μέλος της οικογένειας του διαμερίσματος. Ένα ασφαλές κτίριο	Η στέγαση δεν είναι επαρκής εάν δεν εγγυάται φυσική ασφάλεια ή επαρκή χώρο, καθώς και προστασία από το κρύο, την υγρασία, τη θερμότητα, τη βροχή, τον άνεμο ή άλλες απειλές για την υγεία.
Μη ύπαρξη αρχιτεκτονικών εμποδίων	Η στέγαση δεν είναι επαρκής, εάν οι ειδικές ανάγκες των ΑΜΕΑ δεν λαμβάνονται υπόψη (προσβασιμότητα).
Ασφαλής γειτονιά που προσφέρει υπηρεσίες και ευκαιρίες	Η στέγαση δεν είναι επαρκής εάν είναι αποκομμένη από ευκαιρίες απασχόλησης, υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, σχολεία, κέντρα παιδικής μέριμνας και άλλες κοινωνικές εγκαταστάσεις ή εάν βρίσκεται σε μολυσμένες ή επικίνδυνες περιοχές (τοποθεσία).
Συμβόλαιο ιδιοκτησίας/ενοικίου	Το δικαίωμα στην ιδιοκτησία / στέγαση δεν είναι επαρκές εάν οι κάτοικοι δεν έχουν ασφάλεια στέγασης που εγγυάται νομική προστασία από εξαναγκαστικές εξώσεις, παρενόχληση και άλλες απειλές.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΡΚΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα δικαιώματα του ανθρώπου είναι αλληλένδετα, αδιαίρετα και αλληλοσχετιζόμενα. Με άλλα λόγια, η παραβίαση του δικαιώματος για επαρκή στέγαση δύναται να επηρεάσει την απόλαυση ευρέος φάσματος άλλων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αντίστροφα.

Η πρόσβαση σε επαρκή στέγαση μπορεί να αποτελέσει προϋπόθεση για την απόλαυση διαφόρων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων της εργασίας, της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης, της ψηφοφορίας, της ιδιωτικής ζωής ή της εκπαίδευσης. Η πιθανότητα να κερδίζει κανείς τα προς το ζην μπορεί να εξασθενίσει σοβαρά όταν ένα άτομο έχει μετεγκατασταθεί μετά από μια εξαναγκαστική έξωση σε έναν τόπο απομακρυσμένο από ευκαιρίες απασχόλησης. Χωρίς απόδειξη κατοικίας, οι άστεγοι ενδέχεται να μην μπορούν να ψηφίζουν, να απολαμβάνουν κοινωνικές υπηρεσίες ή να λαμβάνουν υγειονομική περίθαλψη. Τα σχολεία ενδέχεται να αρνηθούν να εγγράψουν τα παιδιά των παραγκουπόλεων επειδή οι οικισμοί τους δεν έχουν επίσημο καθεστώς. Η ανεπαρκής στέγαση μπορεί να έχει επιπτώσεις στο δικαίωμα στην υγεία. Για παράδειγμα, εάν οι οικίες και οι οικισμοί έχουν περιορισμένο ή καθόλου ασφαλές πόσιμο νερό και αποχέτευση, οι κάτοικοί τους μπορεί να αρρωστήσουν σοβαρά.

Οι εξαναγκαστικές εξώσεις μπορούν να έχουν συνέπειες στην πρόσβαση σε πολλά ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος στην εκπαίδευση και του δικαιώματος προσωπικής ασφάλειας. Οι εξαναγκαστικές εξώσεις συχνά έχουν ως αποτέλεσμα την παύση ή την πλήρη διακοπή της σχολικής εκπαίδευσης των παιδιών. Το τραύμα που παρατηρείται μετά από μια εξαναγκαστική έξωση μπορεί επίσης να βλάψει την ικανότητα του παιδιού να παρακολουθήσει μαθήματα. Κατά τη διάρκεια των εξαναγκαστικών εξώσεων, οι άνθρωποι συχνά παρενοχλούνται ή κακοποιούνται και περιστασιακά υποβάλλονται σε απάνθρωπη μεταχείριση ή σκοτώνονται. Οι γυναίκες και τα κορίτσια είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στη βία, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια έξωση.

Ταυτόχρονα, το δικαίωμα για επαρκή στέγαση μπορεί να επηρεαστεί από το βαθμό, στον οποίο είναι εγγυημένα άλλα ανθρώπινα δικαιώματα. Η πρόσβαση στη στέγαση είναι περισσότερο σε κίνδυνο για όσους στερούνται του δικαιώματος στην εκπαίδευση, την εργασία ή την κοινωνική ασφάλιση. Η βελτίωση των συνθηκών στέγασης και η προστασία από τις εξαναγκαστικές εξώσεις συχνά εξαρτώνται από τις απαιτήσεις των εμπλεκομένων. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται τα δικαιώματα της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι ή του συνεταιρίζεσθαι, μειώνεται σημαντικά η δυνατότητα των ατόμων και των κοινοτήτων να υποστηρίζουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εργάζονται για την προστασία του δικαιώματος των ατόμων και των κοινοτήτων για επαρκή στέγαση έχουν υποστεί βία, αυθαίρετη σύλληψη και αυθαίρετη και παρατεταμένη κράτηση.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΟΥΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Το δικαίωμα της επαρκούς στέγασης είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα που αναγνωρίζεται στο Διεθνές Δίκαιο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως μέρος του δικαιώματος για επαρκές βιοτικό επίπεδο.

Μία από τις πρώτες αναφορές σε αυτό είναι στο άρθρο 25 (1) της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, το οποίο θεωρείται γενικά το κεντρικό μέσο για την προστασία του δικαιώματος στην επαρκή στέγαση, αναφέρεται στο δικαίωμα όλων σε ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο για τον καθένα ξεχωριστά και την οικογένειά του, συμπεριλαμβανομένων του επαρκούς φαγητού, ρουχισμού και στέγασης, καθώς και τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης (άρθρο 11).

Όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή έχει υιοθετήσει γενικές παρατηρήσεις σχετικά με το δικαίωμα σε επαρκή στέγαση και θέματα στέγασης που παρέχουν έγκυρη καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του Συμφώνου και ιδίως τις γενικές παρατηρήσεις των αρ. 4, 7 και 16. Άλλες διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν ασχοληθεί με το δικαίωμα της επαρκούς στέγασης με διάφορους τρόπους. Ορισμένες έχουν γενική ισχύ, ενώ άλλες καλύπτουν τα ανθρώπινα δικαιώματα συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι γυναίκες, τα παιδιά, οι αυτόχθονες πληθυσμοί, οι διακινούμενοι εργαζόμενοι και τα μέλη των οικογενειών τους ή τα άτομα με αναπηρίες.

Άλλες διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα που αναγνωρίζουν το δικαίωμα στην επαρκή στέγαση
- Η Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (άρθρο 21)
- Η Σύμβαση του 1962 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αρ. 117 σχετικά με τους Βασικούς Στόχους και τα Πρότυπα Κοινωνικής Πολιτικής (άρθρο 5 (2))
- Η Διεθνής Σύμβαση του 1965 για την Κατάργηση κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων (άρθρα 5 (ε) (iii))
- Το Διεθνές Σύμφωνο του 1966 για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (άρθρο 17)
- Η Σύμβαση του 1979 για την Κατάργηση κάθε Μορφής Διακρίσεως κατά των Γυναικών (άρθρα 14 (2) και 15 (2))
- Η Σύμβαση του 1989 για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρα 16 (1) και 27 (3))
- Η Σύμβαση του 1989 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αρ. 169 σχετικά με τους Αυτόχθονες Πληθυσμούς και τις Φυλές σε Ανεξάρτητες Χώρες (άρθρα 14, 16 και 17)
- Η Διεθνής Σύμβαση του 1990 για την Προστασία των Δικαιωμάτων Όλων των Διακινούμενων Εργαζομένων και των Μελών των Οικογενειών τους (άρθρο 43 (1) (δ))
- Η Σύμβαση του 2006 για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (άρθρα 9 και 28)

Εάν θέλετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το «How the right to adequate housing apply to specific groups», παρακαλούμε μεταβείτε στη σελίδα 16, που αντλήθηκε από το «The Right to Adequate Housing» – UN HABITAT – Αρ. Ενημερωτικού Δελτίου 21/Αναθ. 1, http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FS21_rev_1_Housing_en.pdf

ΕΝΟΤΗΤΑ 4	**ΑΣΦΑΛΕΙΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.2**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 15 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση και κοπή) Παραρτήματος 18.
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία ή διαδραστικός πίνακας. **Προετοιμασία:** Εκτύπωση Παραρτήματος 18 και Παραρτήματος 19.
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Καρέκλες και τραπέζια (που μπορούν να μετακινηθούν) (πιθανώς ένας μεγάλος κενός χώρος για το δεύτερο μέρος της ενότητας)
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να μάθουν για τη ρύπανση του αέρα παγκοσμίως. • Να προβληματιστούν για τις διάφορες επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία, στην ιδιοκτησία, στα οικοσυστήματα και στην οικονομία. • Να κατανοήσουν τον ρόλο του κάθε πολίτη καθώς και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων.
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☐ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψης ☐ Αυτεπίγνωσης ☑ Επίλυση προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία ΣΤΟΧΟΣ 9 – Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα ΣΤΟΧΟΣ 15 – Ζωή στη Στεριά

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:20	**Ένα κουίζ για τη ρύπανση του αέρα** • Χωρίστε την τάξη σε ομάδες 5-6 μαθητών/τριών και δώστε σε κάθε ομάδα το φύλλο εργασίας «ΚΟΥΙΖ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ» (Παράρτημα 18). • Κάθε ομάδα πρέπει να βρει τις σωστές απαντήσεις του κουίζ. Εκείνοι που βρουν τις περισσότερες σωστές απαντήσεις είναι οι νικητές: πρόκειται για διαγωνισμό! Είναι πάντα μια καλή ιδέα να έχετε ένα βραβείο ή μια αντα-μοιβή για τους νικητές. Βρείτε το καλύτερο για τους μαθητές/τριε σας! • Κατά τον έλεγχο των απαντήσεων περάστε από την κάθε ομάδα και δώστε απαντήσεις και δεδομένα. • Μόλις ολοκληρώσετε όλες τις απαντήσεις, ρωτήστε τους μαθητές/τριες: υπάρχει κάτι, στο οποίο θα θέλατε να έχετε περισσότερες πληροφορίες; Εάν ναι, γράψτε το στον πίνακα (δείτε ιδέες για παρακολούθηση και δράσεις) **20 λεπτά**
00:20 – 00:40	**Βρες το ζευγάρι σου στην τάξη** • Βεβαιωθείτε ότι έχετε προετοιμάσει το υλικό από το Παράρτημα 19, κόβοντας το φύλλο και δημιουργώντας ξεχωριστές κάρτες. Ανακατέψτε τα θέματα/έν-νοιες με τις εξηγήσεις/ορισμούς, ούτως ώστε όλοι να βρουν το ζευγάρι τους κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας. Ίσως να χρειαστεί να επαναλά-βετε μερικές από τις λέξεις και τις επεξηγήσεις, ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών/τριων της τάξης σας. Αυτή η δραστηριότητα προβλέπει δύο δια-φορετικές εκδοχές ζευγαριών. Επιλέγετε εσείς όποια θεωρείτε ότι είναι πιο κατάλληλη για την ηλικία και το επίπεδο προετοιμασίας των μαθητών/τριων σας (και οι δύο περιέχονται στο Παράρτημα 3). Απαιτεί επίσης χώρο για να μετακινηθούν οι μαθητές/τριες, οπότε βεβαιωθείτε ότι τον έχετε εξασφαλίσει. • Μοιράστε από μια κάρτα (είτε με τον ορισμό είτε με την επεξήγηση) σε κάθε μαθητή/τρια και ζητήστε τους να περπατήσουν στο χώρο και να προσπαθήσουν να βρουν το ζευγάρι τους.

	• Αφού βρουν το ζευγάρι τους, πρέπει να διαβάσουν το περιεχόμενο και να υπογραμμίσουν λέξεις ή ιδέες που δεν κατανοούν. • Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε ζευγάρι να διαβάσει δυνατά την έννοια και την επεξήγηση. Σε περίπτωση που περισσότερα από ένα ζευγάρια έχουν το ίδιο θέμα, ζητήστε από ένα ζευγάρι να διαβάσει το θέμα και το άλλο για να διαβάσει την επεξήγηση. Επισημάνετε ότι η ρύπανση του αέρα έχει διαφορετικές διαστάσεις: την υγεία, την ιδιοκτησία, το οικοσύστημα, ακόμη και την οικονομία. **20 λεπτά**
00:40 – 00:60	**Αναστοχασμός:** Ρωτήστε τους μαθητές/τριες: *Τι μάθατε; Πιστεύατε ότι η ρύπανση του αέρα ήταν ένα φαινόμενο με παγκόσμιες διαστάσεις; Τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας για να μειώσει τη ρύπανση του αέρα; Ποιος είναι ο ρόλος των υπευθύνων λήψης αποφάσεων για τη διάσωση 7 εκατομμυρίων ανθρώπινων ζωών ετησίως;* **10 λεπτά** 💻 Μεταφορτώστε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (upload): Τραβήξτε μια φωτογραφία των μαθητών/τριων κατά τη διάρκεια που προσπαθούν να βρουν το ζευγάρι τους στη δραστηριότητα «Βρείτε το ζευγάρι σας στην αίθουσα» 💻 Κρατήστε σημειώσεις σχετικά με την αναστοχασμό και μοιραστείτε τις στην πλατφόρμα. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον διαδραστικό πίνακα, να τις αποθηκεύσετε και να τις μεταφορτώσετε. Διαφορετικά, μπορείτε να κρατάτε σημειώσεις στον πίνακα (ή να ζητάτε από τους μαθητές/τριες να το κάνουν) και να μεταφορτώνετε φωτογραφίες στην πλατφόρμα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Μετά τη δραστηριότητα «Κουίζ για τη ρύπανση του αέρα», οι μαθητές/τριες μπορούν να κάνουν μια έρευνα με την ομάδα τους προκειμένου να καλύψουν τυχόν απορίες ή κενά που εξακολουθούν να έχουν.** Μπορούν να ακολουθήσουν τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχονται, ούτως ώστε να έχουν μια ακριβή έρευνα (δείτε Παράρτημα 21). Παροτρύνετε έπειτα τους μαθητές να ετοιμάζουν μια παρουσίαση των ευρημάτων τους και σε ένα επόμενο μάθημα να την εκθέσουν / παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους.
- **Ζητήστε τους να σκεφτούν μια δραστηριότητα για την ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα.** Μια ιδέα θα μπορούσε να είναι η δημιουργία ένος είδους «μπισκότου της τύχης» (Fortune Cookie) με συμβουλές για το πώς μπορεί να περιοριστεί η ρύπανση του αέρα και να ζητήσετε από τους μαθητές/τριες από όλου του σχολείου, κατά τη διάρκεια του καθημερινού διαλείμματος, να επιλέγουν ένα.
- **Κοιτάξτε τον χάρτη εδώ και βρείτε την πόλη σας** http://maps.who.int/airpollution/. Ποια είναι τα αποτελέσματα; Ποιες είναι οι λιγότερο μολυσμένες περιοχές; Γιατί;
- **Εξερευνήστε τις συνέπειες της ρύπανσης του αέρα.**
- **Σύνοδος COP 21 και έξοδος των ΗΠΑ: ποιες είναι οι συνέπειες;**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Για τη δραστηριότητα «Βρείτε το ζευγάρι σας στην αίθουσα», οι νεότεροι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις αντίστοιχες κάρτες από το Παράρτημα 3.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 2.2 «ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ»
- 2.3 «ΒΙΩΣΙΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Όλα τα δεδομένα από το Κουίζ για τη Ρύπανση του Αέρα λαμβάνονται από το http://www.who.int/phe/publications/air-pollution-global-assessment/en/ (2018)

Η δραστηριότητα «Βρείτε το ζευγάρι σας στην αίθουσα» είναι εμπνευσμένη από τον ακόλουθο σύνδεσμο, ενώ τα στοιχεία για τους μεγαλύτερους σε ηλικία μαθητές/τριες έχουν ληφθεί επίσης από το http://cleanairasia.org/wp-content/uploads/portal/files/Air_pollution_Teaching_Toolkit_0.pdf

ΚΟΥΙΖ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ (ΦΥΛΛΟ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ)

Βρείτε τη σωστή απάντηση. Μπορεί να υπάρχει πάνω από 1 σωστή απάντηση

1) Όταν μιλάμε για ρύπανση του αέρα, σε τι αναφερόμαστε;
α) ρύπανση σε εσωτερικούς χώρους
β) ρύπανση σε εξωτερικούς χώρους
γ) ρύπανση σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους

2) Πόσοι άνθρωποι επηρεάζονται από τη ρύπανση του αέρα;
α) 9/10
β) 7/10
γ) 5/10

3) Πόσοι άνθρωποι πεθαίνουν παγκοσμίως κάθε χρόνο λόγω ρύπανσης του αέρα;
α) 7 εκατομμύρια άνθρωποι
β) 10 εκατομμύρια άνθρωποι
γ) 3 εκατομμύρια άνθρωποι

4) Ποια είναι τα βασικά θύματα της ρύπανσης του αέρα;
α) όλοι
β) παιδιά και γυναίκες σε όλο τον κόσμο
γ) παιδιά και γυναίκες που ζουν σε αναπτυσσόμενες χώρες

5) Τα τελευταία 6 χρόνια (2011-2017), η ρύπανση του αέρα σε παγκόσμιο επίπεδο:
α) έχει αυξηθεί
β) έχει μειωθεί
γ) έχει παραμείνει η ίδια

6) Που αποδεικνύεται ότι υπάρχει μια ελαφρώς μειωμένη συγκέντρωση στη ρύπανση του αέρα; (2 σωστές απαντήσεις)
α) στην Ευρώπη
β) στη Νοτιοανατολική Ασία
γ) στην Αμερική

7) Πού κατέγραψε ο ΠΟΥ τα υψηλότερα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης;
α) στην Αμερική
β) στην Ευρώπη
γ) στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και στη Νοτιοανατολική Ασία

8) Πού εντοπίζεται το χαμηλότερο επίπεδο ατμοσφαιρικής ρύπανσης;
α) σε χώρες υψηλού εισοδήματος
β) σε χώρες χαμηλού εισοδήματος
γ) το εισόδημα δεν σχετίζεται με τα επίπεδα ρύπανσης του αέρα

9) Είναι εύκολο να βρεθούν στοιχεία για τη ρύπανση του αέρα;
α) Ναι. Κάθε χώρα παρέχει ακριβή στοιχεία για τη ρύπανση του αέρα κάθε χρόνο
β) Καθόλου. Υπάρχουν ελλείποντα στοιχεία σχετικά με τη ρύπανση του αέρα από πολλές χώρες, ιδίως από τις χώρες του Νότου
γ) Οι χώρες δεν είναι υποχρεωμένες να ελέγχουν τα επίπεδα της ρύπανσης του αέρα, επομένως τα στοιχεία δεν είναι σημαντικά

ΚΟΥΙΖ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ (ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ)

1) Όταν μιλάμε για ρύπανση του αέρα, σε τι αναφερόμαστε;
α) ρύπανση σε εσωτερικούς χώρους
β) ρύπανση σε εξωτερικούς χώρους
γ) ρύπανση σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους
Απάντηση: Η ρύπανση του αέρα μπορεί να συμβεί οπουδήποτε. Εμφανίζεται όταν το περιβάλλον μολύνεται από οποιονδήποτε χημικό, φυσικό ή βιολογικό παράγοντα που τροποποιεί τα φυσικά χαρακτηριστικά της ατμόσφαιρας. Οι σόμπες στο σπίτι, τα μηχανοκίνητα οχήματα, οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις και οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν κοινές πηγές ρύπανσης του αέρα.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

2) Πόσοι άνθρωποι επηρεάζονται από τη ρύπανση του αέρα;
α) 9/10
β) 7/10
γ) 5/10
Απάντηση: 9 στους 10 ανθρώπους αναπνέουν αέρα που περιέχει υψηλά επίπεδα ρύπων (το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού).
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

3) Πόσοι άνθρωποι πεθαίνουν παγκοσμίως κάθε χρόνο λόγω ρύπανσης του αέρα;
α) 7 εκατομμύρια άνθρωποι
β) 10 εκατομμύρια άνθρωποι
γ) 3 εκατομμύρια άνθρωποι
Απάντηση: Οι πιο πρόσφατες εκτιμήσεις αποκαλύπτουν έναν ανησυχητικό αριθμό θανάτων 7 εκατομμυρίων ανθρώπων που προκαλούνται κάθε χρόνο από την ατμοσφαιρική (εξωτερική) και οικιακή ρύπανση του αέρα.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018

4) Ποια είναι τα βασικά θύματα της ρύπανσης του αέρα;
α) όλοι
β) παιδιά και γυναίκες σε όλο τον κόσμο
γ) παιδιά και γυναίκες που ζουν σε αναπτυσσόμενες χώρες
Απάντηση: «Η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί όλους μας, αλλά οι φτωχότεροι και οι πλέον περιθωριοποιημένοι άνθρωποι φέρουν το βάρος της επιβάρυνσης», λέει ο Δρ. Tedros Adhanom Ghebreyesus, Γενικός Διευθυντής του ΠΟΥ. «Είναι απαράδεκτο ότι πάνω από 3 δισεκατομμύρια άνθρωποι – οι περισσότεροι από τους οποίους είναι γυναίκες και παιδιά – εξακολουθούν να αναπνέουν θανάσιμα καπνό κάθε μέρα από τη χρήση ρυπογόνων σομπών και καυσίμων στα σπίτια τους.»
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

5) Τα τελευταία 6 χρόνια (2011-2017), η ρύπανση του αέρα σε παγκόσμιο επίπεδο:
α) έχει αυξηθεί
β) έχει μειωθεί
γ) έχει παραμείνει η ίδια
Απάντηση: Τα τελευταία 6 χρόνια, τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης παρέμειναν υψηλά και σχεδόν σταθερά.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

6) Που αποδεικνύεται ότι υπάρχει μια ελαφρώς μειωμένη συγκέντρωση στη ρύπανση του αέρα; (2 σωστές απαντήσεις)
α) στην Ευρώπη
β) στη Νοτιοανατολική Ασία
γ) στην Αμερική
Απάντηση: Τα τελευταία 6 χρόνια, τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης παρέμειναν υψηλά και σχεδόν σταθερά, με μειωμένες συγκεντρώσεις σε κάποιο μέρος της Ευρώπης και στην Αμερική.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

ΚΟΥΙΖ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ (ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ)

7) Πού κατέγραψε ο ΠΟΥ τα υψηλότερα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης;
α) στην Αμερική
β) στην Ευρώπη
γ) στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και στη Νοτιοανατολική Ασία
Απάντηση: Τα υψηλότερα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και στη Νοτιοανατολική Ασία, με ετήσια μέσα επίπεδα που συχνά υπερβαίνουν τα πενταπλάσια όρια του ΠΟΥ, ακολουθούμενα από πόλεις με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα στην Αφρική και τον Δυτικό Ειρηνικό.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

8) Πού εντοπίζεται το χαμηλότερο επίπεδο ατμοσφαιρικής ρύπανσης;
α) σε χώρες υψηλού εισοδήματος
β) σε χώρες χαμηλού εισοδήματος
γ) το εισόδημα δεν σχετίζεται με τα επίπεδα ρύπανσης του αέρα
Απάντηση: Γενικά, τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι τα χαμηλότερα στις χώρες υψηλού εισοδήματος, ιδιαίτερα στην Ευρώπη, την Αμερική και τον Δυτικό Ειρηνικό.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

9) Είναι εύκολο να βρεθούν στοιχεία για τη ρύπανση του αέρα;
α) Ναι. Κάθε χώρα παρέχει ακριβή στοιχεία για τη ρύπανση του αέρα κάθε χρόνο
β) Καθόλου. Υπάρχουν ελλείποντα στοιχεία σχετικά με τη ρύπανση του αέρα από πολλές χώρες, ιδίως από τις χώρες του Νότου
γ) Οι χώρες δεν είναι υποχρεωμένες να ελέγχουν τα επίπεδα της ρύπανσης του αέρα, επομένως τα στοιχεία δεν είναι σημαντικά
Απάντηση: Η Αφρική και ορισμένες χώρες του Δυτικού Ειρηνικού έχουν σοβαρή έλλειψη δεδομένων σχετικά με τη ρύπανση του αέρα. Για την Αφρική, η βάση δεδομένων περιέχει τώρα μετρήσεις ατμοσφαιρικής ρύπνασης για περισσότερες από δύο φορές περισσότερες πόλεις σε σχέση με προηγούμενες εκδόσεις, ωστόσο υπάρχουν στοιχεία μόνο για 8 από τις 47 χώρες της ηπείρου. Η Ευρώπη είναι η ήπειρος που αναφέρει δεδομένα για τον μεγαλύτερο αριθμό χωρών.
Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden disease, 2018.

ΖΕΥΓΗ (ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ)

1	**ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΕΡΑΣ**	Είναι ο εξωτερικός ατμοσφαιρικός αέρας, στον οποίο ζουν και αναπνέουν άνθρωποι και άλλοι οργανισμοί. Το περιεχόμενο και η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα επηρεάζονται άμεσα από τις καθημερινές δραστηριότητες των ανθρώπων.
2	**ΜΟΝΟΞΕΙΔΙΟ ΤΟΥ ΆΝΘΡΑΚΑ**	Είναι ένα άχρωμο, άοσμο, άκρως δηλητηριώδες αέριο με μοριακό τύπο CO που σχηματίζεται από την ατελή καύση άνθρακα ή ανθρακούχου υλικού, όπως η βενζίνη.
3	**ΘΕΡΜΙΚΗ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ**	Στη μετεωρολογία πρόκειται για μια κατάσταση, όπου ένα στρώμα θερμού αέρα (ένα στρώμα αναστροφής) βρίσκεται πάνω από ένα στρώμα ψυχρού αέρα.
4	**ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ**	Οι δασικές πυρκαγιές, οι ηφαιστειακές εκρήξεις, η διάβρωση του αέρα, η διασπορά γύρεως, η εξάτμιση των οργανικών ενώσεων και η φυσική ραδιενέργεια είναι κάποια από τα φυσικά αίτια της ρύπανσης του αέρα.
5	**ΠΤΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ (VOCs)**	Είναι ενώσεις που έχουν υψηλή τάση ατμών και χαμηλή υδατοδιαλυτότητα. Οι πτητικές οργανικές ενώσεις (VOCs) συχνά αποτελούν συστατικά των καυσίμων πετρελαίου, των υδραυλικών υγρών, των αραιωτικών χρωμάτων και των μέσων στεγνού καθαρισμού. Οι πτητικές οργανικές ενώσεις είναι κοινές μολυσματικές ουσίες των υπόγειων υδάτων.
6	**ΣΩΜΑΤΙΔΙΟ**	Είναι το υλικό που αιωρείται στον αέρα με τη μορφή λεπτών στερεών σωματιδίων ή υγρών σταγονιδίων, ειδικά όταν θεωρείται ως ατμοσφαιρικός ρύπος.
7	**ΡΥΠΟΣ**	Είναι μια ουσία, στοιχείο ή ένωση που μπορεί να βλάψει τον άνθρωπο ή άλλες μορφές ζωής, εάν απελευθερωθεί στο περιβάλλον.
8	**ΚΑΥΣΗ**	Είναι μια χημική αλλαγή, ιδιαίτερα η οξείδωση, συνοδευόμενη από την παραγωγή θερμότητας και φωτός.
9	**ΒΕΝΖΟΛΙΟ**	Πρόκειται για έναν άχρωμο, εύφλεκτο, υγρό αρωματικό υδρογονάνθρακα, με μοριακό τύπο C6H6, που παράγεται από πετρέλαιο και χρησιμοποιείται σε ή για την κατασκευή ευρείας ποικιλίας χημικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των DDT, απορρυπαντικών, εντομοκτόνων και καυσίμων κινητήρων.
10	**ΟΞΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΑΖΩΤΟΥ**	Οποιοδήποτε από τα διάφορα οξείδια του αζώτου που σχηματίζονται από τη δράση του νιτρικού οξέος σε οξειδώσιμα υλικά. Υπάρχουν στις εξατμίσεις αυτοκινήτων.
11	**ΦΩΤΟΧΗΜΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ**	Πρόκειται για μια χημική αντίδραση που επηρεάζεται ή προκαλείται από το φως, ιδιαίτερα το υπεριώδες φως, όπως στην χλωρίωση του βενζολίου για την παραγωγή εξαχλωριούχου βενζολίου.
12	**ΑΜΙΑΝΤΟΣ**	Οποιαδήποτε από τις δύο άκαυστες, χημικώς ανθεκτικές, ινώδεις μεταλλικές μορφές ακάθαρτου πυριτικού μαγνησίου, οι οποίες χρησιμοποιούνται για πυροπροστασία, ηλεκτρική μόνωση, δομικά υλικά, επενδύσεις πέδησης και χημικά φίλτρα.
13	**ΜΟΛΥΒΔΟΣ**	Ένα από τα στοιχεία. Ένα βαρύ, εύκαμπτο, ανελαστικό μέταλλο με λαμπερό, μπλε χρώμα, που μαυρίζει όμως εύκολα.
14	**ΌΖΟΝ**	Είναι μια ασταθής, αλλοτροπική μορφή δηλητηριώδους οξυγόνου, με χημικό τύπο O3, που σχηματίζεται φυσικά στη στιβάδα του όζοντος από ατμοσφαιρικό οξυγόνο με ηλεκτρική εκκένωση ή έκθεση σε υπεριώδη ακτινοβολία και επίσης παράγεται στις κατώτερες στιβάδες της ατμόσφαιρας με τη φωτοχημική αντίδραση συγκεκριμένων ρύπων.
15	**ΟΞΥΓΟΝΟ**	Πρόκειται για ένα άχρωμο, άγευστο, άοσμο, αέριο στοιχείο που εμφανίζεται σε ελεύθερη κατάσταση στην ατμόσφαιρα, από το οποίο σχηματίζεται περίπου ένα ποσοστό κατά βάρος και περίπου ένα ποσοστό κατ' όγκο, και είναι ελαφρώς βαρύτερο από το άζωτο.

ΖΕΥΓΗ (ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ)

ΧΡΩΜΑΤΑ – Όταν βάφετε ένα δωμάτιο, να είστε απολύτως βέβαιοι ότι το δωμάτιο είναι σωστά εκτεθειμένο στον εξωτερικό αέρα (αερίζεται) τόσο όταν βάφετε όσο και όταν το δωμάτιο στεγνώνει. Κρατήστε τα παράθυρα ανοιχτά προκειμένου να επιτρέψετε την κυκλοφορία καθαρού αέρα σε όλο το δωμάτιο και χρησιμοποιήστε ανεμιστήρες εξαερισμού προκειμένου να μεταφέρετε αέρα από το δωμάτιο προς τα έξω. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα πολύ μικρά παιδιά. Η έκθεση σε υψηλά επίπεδα μολύβδου μπορεί να επηρεάσει ακόμα και την ανάπτυξη ενός παιδιού.	Τα περισσότερα χρώματα εκπέμπουν αναθυμιάσεις, που εξατμίζονται στον αέρα προκαλώντας ποικίλα συμπτώματα από πονοκέφαλο έως δυσκολία στην αναπνοή. Τα πιο συνηθισμένα άμεσα συμπτώματα από τις αναθυμιάσεις χρωμάτων περιλαμβάνουν ερεθισμό των ματιών και του λαιμού, πονοκέφαλο, ζάλη και δυσκολία στην αναπνοή. Η πιο μακροχρόνια έκθεση σε αναθυμιάσεις χρωμάτων μπορεί να οδηγήσει σε νευρολογικά προβλήματα (όπως χρόνιες κεφαλαλγίες) και χρόνια αναπνευστικά προβλήματα (όπως το άσθμα). Για να αποφύγετε να αρρωστήσετε από αναθυμιάσεις χρωμάτων πρώτα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι επιλέξατε ένα χρώμα που δεν περιέχει καθόλου μόλυβδο ή υδράργυρο. Ο μόλυβδος απομακρύνθηκε από το χρώμα (βαφή) στα τέλη της δεκαετίας του 1970, αλλά ο υδράργυρος απομακρύνθηκε πολύ πρόσφατα. Διαβάστε τις ετικέτες των χρωμάτων (βαφών) προτού πραγματοποιήσετε οποιαδήποτε αγορά.
ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ - Τα χημικά λιπάσματα κατασκευάζονται από συνθετικό υλικό που έχει ίση κατανομή τριών βασικών θρεπτικών ουσιών: φωσφόρο, άζωτο, κάλιο. Αρκετά χημικά λιπάσματα έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε οξύ. Παραδείγματα αυτών είναι το θειικό αμμώνιο, το φωσφορικό αμμώνιο, το νιτρικό αμμώνιο, η ουρία, το χλωριούχο αμμώνιο και τα συναφή. Μία σχετικά μικρή ποσότητα του αζώτου, η οποία περιέχεται στα λιπάσματα που χρησιμοποιούνται στο έδαφος, είναι στην πραγματικότητα αφομοιωμένη στα φυτά. Πολλά εκχέονται σε περιβάλλοντα υδάτινα σώματα ή εισέρχονται στα υπόγεια ύδατα. Αυτό έχει προσθέσει σημαντικές ποσότητες νιτρικών αλάτων στο νερό, το οποίο καταναλώνεται από το κοινό.	Ορισμένες ιατρικές μελέτες έχουν δείξει ότι συγκεκριμένες διαταραχές του ουροποιητικού και του νεφρικού συστήματος είναι αποτέλεσμα υπερβολικών νιτρικών σε πόσιμο νερό. Επιπλέον, θεωρείται ότι είναι ιδιαίτερα επιβλαβές για τα μωρά και μπορεί ακόμη και να είναι δυνητικά καρκινογόνο. Τα νιτρικά που περιέχονται στα λιπάσματα δεν θεωρούνται επιβλαβή σε αυτά. Ωστόσο, ορισμένα βακτήρια στο έδαφος μετατρέπουν τα νιτρικά ιόντα σε ιόντα νιτρωδών. Έρευνες έχουν δείξει ότι όταν καταναλώνονται ιόντα νιτρωδών, αυτά μπορούν να εισέλθουν στην κυκλοφορία του αίματος. Εκεί συνδέονται με την αιμοσφαιρίνη, μια πρωτεΐνη που είναι υπεύθυνη για την αποθήκευση του οξυγόνου. Όταν ένα νιτρώδες ιόν συνδέεται με αιμοσφαιρίνη, χάνει την ικανότητά του να αποθηκεύει οξυγόνο, επιφέροντας σοβαρά προβλήματα υγείας.
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ - Τα περισσότερα νοικοκυριά του Νεπάλ εξακολουθούν να χρησιμοποιούν ανοιχτά τζάκια στα σπίτια τους για μαγείρεμα, θέρμανση και φωτισμό. Έτσι, οι αναπνευστικές ασθένειες και οι ασθένειες των οφθαλμών είναι ευρέως διαδεδομένες, ιδιαίτερα μεταξύ γυναικών και παιδιών, καθώς το ξύλο που χρησιμοποιείται στην κουζίνα καίγεται, αναδύοντας πολλούς μαύρους καπνούς. Τα μέσα ημερήσια επίπεδα έκθεσης σε συγκεκριμένες ουσίες είναι σημαντικά υψηλότερα από τα διεθνή μέγιστα επιτρεπόμενα επίπεδα έκθεσης.	Ένα μέσο νοικοκυριό στη Humla χρησιμοποιεί καυσόξυλα 20-40 kg ημερησίως για το μαγείρεμα, τη θέρμανση και τον φωτισμό. Στη μαγειρική χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα μεγάλες ποσότητες καυσόξυλων, όπως το παραδοσιακό γεύμα το «dal bhat» (ρύζι, φακές και λαχανικά), το οποίο πρέπει να μαγειρεύεται το ένα μετά το άλλο. Τέλος, η τεράστια κατανάλωση καυσόξυλων σε υπαίθρια τζάκια πρέπει, επίσης, να αναφερθεί ως ο βασικός λόγος για την αποψίλωση των δασών στις αγροτικές περιοχές του Νεπάλ. Η χρήση αποτελεσματικών βελτιωμένων κουζινών μαγειρέματος και βιοαερίου που παράγεται από κοπριά ζώων είναι μερικές πιθανές λύσεις για την καταπολέμηση αυτού του προβλήματος.
ΚΑΥΣΗ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ - Η καύση σκουπιδιών δημιουργεί ρύπανση που είναι επικίνδυνη για την ανθρώπινη υγεία και μολύνει τον αέρα, το νερό και το έδαφος. Οι μικρές πυρκαγιές σημαίνουν μεγάλο πρόβλημα. Παράγουν πολλούς καπνούς, καθώς και μια ποικιλία από τοξικές ουσίες - ακόμη και για την καύση φαινομενικά αβλαβών υλικών, όπως το χαρτί.	Τα σκουπίδια έχουν αλλάξει. Τα σημερινά οικιακά σκουπίδια περιέχουν πολλά πλαστικά και χαρτί που έχει υπαχθεί σε χημική επεξεργασία, επιχρίσματα και μελάνες. Καπνός. Οι ρύποι από καύση σκουπιδιών στο περιβάλλον απελευθερώνονται κυρίως στον αέρα και κοντά στο επίπεδο του εδάφους, όπου μπορούν να εισπνέονται εύκολα - χωρίς έλεγχο της ρύπανσης! Η στάχτη που παραμένει περιέχει συγκεντρωμένες ποσότητες αυτών των τοξικών υλικών που μπορούν να απομακρυνθούν ή να εισχωρήσουν στο έδαφος και στα υπόγεια ύδατα. Οι πρακτικές μείωσης της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και της οικιακής κομποστοποίησης των αποβλήτων είναι οι καλύτεροι τρόποι επίλυσης του προβλήματος της διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

ΖΕΥΓΗ (ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ)

ΜΟΛΥΝΣΗ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΕΣ	Η ρύθμιση της ροής μεταχειρισμένων αυτοκινήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες αποτελεί ένα κρίσιμο κομμάτι του παζλ, που έχει όμως σε μεγάλο βαθμό αγνοηθεί, για τις μεταφορές και την ανάπτυξη. Εάν αφεθεί ανεξέλεγκτο, θα μπορούσε να δει τις πλούσιες οικονομίες «να εξάγουν ρύπανση» σε αναπτυσσόμενες, λένε οι ειδικοί των αστικών μεταφορών. Ενώ τα ηλεκτρικά, μηχανοκίνητα και συνδεδεμένα αυτοκίνητα δημιουργούν έναν θόρυβο (buzz) στον αναπτυξιακό τομέα, οι φτωχοί άνθρωποι στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι πολύ πιο πιθανό να κατέχουν μεταχειρισμένο αυτοκίνητο με φυσικό αέριο από ότι ηλεκτρικό. Πολλά από αυτά τα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα εκπέμπουν υψηλά επίπεδα ρύπανσης, τα οποία οδηγούν σε αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον που συνδέονται με την αλλαγή του κλίματος, καθώς και σε αναπνευστικά προβλήματα που προκαλούνται από την εισπνοή της ρύπανσης και των σωματιδίων. Τα παλαιότερα αυτοκίνητα είναι επίσης πιο πιθανό να μην πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας και να προκαλέσουν ατυχήματα. Επιπλέον, η προμήθεια ανταλλακτικών μπορεί να αποτελέσει πρόκληση, όπως και η διάλυση ή η ανακύκλωση αυτών των παλαιότερων αυτοκινήτων, ώστε να μην συνεχίσουν να επιφέρουν μόλυνση μετά την απομάκρυνσή τους από τους δρόμους.
ΜΟΛΥΝΣΗ ΑΠΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ	Ο αναπτυσσόμενος μεταποιητικός τομέας της Κίνας δημιούργησε μία από τις μεγαλύτερες ιστορικές αυξήσεις στην παραγωγική ικανότητα παραγωγής ενέργειας – αλλά αυτό έχει επέλθει με ένα τεράστιο κόστος. Σύμφωνα με ανάλυση από τη μελέτη Διεθνούς Επιβάρυνσης από Ασθένειες (Global Burden of Disease), η ρύπανση του αέρα στην Κίνα συνέβαλε σε 1,2 εκατομμύρια πρόωρους θανάτους το 2010, αντιπροσωπεύοντας απώλεια 25 εκατομμυρίων ετών υγιούς ζωής. Πρέπει να βρούμε ένα μέσο για τη συνέχιση της επέκτασης της χώρας, μειώνοντας παράλληλα τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Αυτό σημαίνει την επένδυση σε ένα δίκτυο παραγωγής ενέργειας που μπορεί να αντικαταστήσει τον άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της πυρηνικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, καθώς και τη σταδιακή κατάργηση των γεννητριών χαμηλής απόδοσης. Η πρόοδος πρέπει να μετρηθεί από κάτι διαφορετικό από το ΑΕΠ, το οποίο δεν περιλαμβάνει τις περιβαλλοντικές συνθήκες ή την ποιότητα ζωής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4	**ΑΣΦΑΛΕΙΑ**
ΤΙΤΛΟΣ:	**ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.3**
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ:	11-18 ετών
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	60 λεπτά για εφαρμογή. 2 λεπτά για προετοιμασία (εκτύπωση).
ΥΛΙΚΟ:	Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία ή διαδραστικός πίνακας, ψαλίδι. **Προετοιμασία:** Εκτύπωση Παράρτημα 20, πίνακας
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ:	Καρέκλες και τραπέζια (που μπορούν να μετακινηθούν) (πιθανώς ένας μεγάλος κενός χώρος για το δεύτερο μέρος της δραστηριότητας)
ΣΤΟΧΟΙ:	• Να μάθουν για τις καταστροφές που σχετίζονται με το νερό παγκοσμίως (αιτίες και τα ίδια τα φαινόμενα). • Να προβληματιστούν σχετικά με τον αντίκτυπο των εν λόγω καταστροφών στις ζωές των πολιτών. • Να κατανοήσουν το ρόλο και την ευθύνη των υπευθύνων λήψης αποφάσεων και να αναλάβουν συγκεκριμένες ενέργειες ζητώντας για λύση
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ:	☑ Συστημική σκέψη ☑ Προνοητική ☑ Κανονιστική ☑ Στρατηγική ☑ Συνεργασία ☑ Κριτικής σκέψη ☑ Αυτεπίγνωση ☑ Επίλυσης προβλημάτων
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ:	ΣΤΟΧΟΣ 11 – Μηδενική Φτώχεια ΣΤΟΧΟΣ 3 – Καλή Υγεία και Ευημερία ΣΤΟΧΟΣ 6 – Καθαρό Νερό και Αποχέτευση ΣΤΟΧΟΣ 10 – Λιγότερες Ανισότητες ΣΤΟΧΟΣ 13 – Δράση για το Κλίμα

Περιγραφή των δραστηριοτήτων:

00:00 – 00:15

Όταν το νερό είναι η αιτία

- Γράψτε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα και ρωτήστε τους μαθητές/τριες σας: τι κοινό έχουν όλες αυτές οι λέξεις; Οι απαντήσεις τους θα δώσουν αφορμή για την έναρξη της συζήτησης. Πιθανόν να μη γνωρίζουν μερικές από τις λέξεις. Προσπαθήστε ωστόσο να λάβετε τις απαντήσεις από αυτούς, πριν να δώσετε την επεξήγηση.
  - Θύελλα
  - Πλημμύρα
  - Τυφώνες
  - Τσουνάμι
  - Ξηρασία
  - Κυκλώνας
  - Χολέρα
  - Ελονοσία

Όταν συμβαίνει μια καταστροφή, συνήθως εκδηλώνεται μέσω του νερού. Οι πλημμύρες, οι κατολισθήσεις, τα τσουνάμι, οι καταιγίδες, τα κύματα καύσωνα, τα κύματα ψύχους, οι ξηρασίες και οι υδατογενείς επιδημίες γίνονται όλο και πιο συχνές και πιο έντονες.

Οι επιπτώσεις και το κόστος αυτών των φαινομένων επιδεινώνονται από παράγοντες, όπως η μη προγραμματισμένη αστικοποίηση και η υποβάθμιση των υπηρεσιών του οικοσυστήματος. Η μείωση του κινδύνου και η βελτίωση της ανθεκτικότητας των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης θα είναι μείζονος σημασίας για τη διατήρηση της πρόσβασης στο νερό, σε ένα κλιματικά αβέβαιο μέλλον.

00:15 – 00:50	**Ώρα για ερωτήσεις! Από το τοπικό στο παγκόσμιο** • Παρακολουθήστε το βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=d7TazNhkq4M • Ρωτήστε τους μαθητές/τριες: Τι συμβαίνει στο βίντεο; Πώς νομίζετε ότι νιώθουν οι άνθρωποι; Τι χρειάζονται οι άνθρωποι σε αυτές τις περιπτώσεις; Έχει συμβεί κάτι παρόμοιο στη χώρα σας; • Τώρα χωρίστε τους μαθητές/τριες σε ομάδες το πολύ των 5 ατόμων, δώστε σε κάθε ομάδα το σενάριο από το βίντεο, που θα βρείτε στην on line πλατφόρμα του προγράμματος walktheglobalwalk.eu «Ώρα για ερωτήσεις: από το τοπικό στο παγκόσμιο» (Παράρτημα 22). Πρέπει να συζητήσουν και να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις. • Στην Ολομέλεια οι μαθητές/τριες μοιράζονται τις απόψεις τους. • Αφού ακούσετε τους προβληματισμούς κάθε ομάδας, επικεντρωθείτε στις λύσεις σε προσωπικό, συλλογικό και παγκόσμιο επίπεδο. Τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας στην καθημερινότητά του για την καταπολέμηση των καταστροφών που σχετίζονται με το νερό; Θυμηθείτε να ασχοληθείτε με τις πρωταρχικές αιτίες! Ποιες λύσεις θα μπορούσαν να δώσουν οι τοπικές αρχές; Και οι κυβερνήσεις; Ορισμένες ιδέες: Να εισαχθούν καλύτερα συστήματα προειδοποίησης για τις πλημμύρες, να τροποποιηθούν τα σπίτια και οι επιχειρήσεις για να τους βοηθήσετε να αντέξουν τις πλημμύρες, να κατασκευαστούν κτίρια πάνω από τα επίπεδα των πλημμυρών, να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή, να αυξηθούν οι δαπάνες για την άμυνα κατά των πλημμυρών, να προστατευτούν οι υγροβιότοποι και να εισαχθεί η φύτευση δέντρων με στρατηγικό σχεδιασμό, να επανέλθουν τα ποτάμια στις φυσικές τους ροές, να εισαχθούν χώροι αποθήκευσης νερού, να βελτιωθούν οι συνθήκες του εδάφους, να τεθούν περισσότερα αντιπλημμυρικά φράγματα. **35 λεπτά**
00:50 – 00:60	**Στείλτε ένα μήνυμα στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.** Η σωστή λήψη αποφάσεων στη σωστή στιγμή μπορεί να σώσει ζωές. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων πρέπει να ακούν τα αιτήματα των πολιτών για την ασφάλειά τους σε περίπτωση καταστροφικών φαινομένων. Ωστόσο, γνωρίζουμε ότι οι ευάλωτοι άνθρωποι θα υποφέρουν πάντα περισσότερο καθώς και θα κινδυνεύουν περισσότερο από τις φυσικές καταστροφές. Τι θα θέλατε να πείτε στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων στην Ινδία, για παράδειγμα, και σε όλο τον κόσμο; 💻 Μεταφορτώστε στην ηλεκτρονίκη πλατφόρμα (upload): Τραβήξτε μια φωτογραφία των μαθητών/τριών να υλοποιούν τη δραστηριότητά τους «Ώρα για ερωτήσεις: από το τοπικό στο παγκόσμιο» και μοιραστείτε την στην πλατφόρμα. 💻 Μοιραστείτε στην πλατφόρμα τουλάχιστον 3 μηνύματα από μαθητές/τριες σε φορείς λήψης αποφάσεων.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Τι συμβαίνει όταν οι κοινότητες αντιμετωπίζουν το αντίθετο πρόβλημα;** Το Κέιπ Τάουν έχει μεγάλο πρόβλημα λειψυδρίας https://news.nationalgeographic.com/2018/02/cape-town-running-out-of-water-drought-taps-shutoff-other-cities/
- **Σκεφτείτε πώς μπορεί να αποθηκευτεί και να καθαριστεί το νερό της βροχής.** Γνωρίστε τη λύση του Off Grid Box https://www.offgridbox.com/ για πόσιμο νερό και καθαρή ενέργεια στις αναπτυσσόμενες χώρες
- **Ενισχύστε την ευαισθητοποίηση στο σχολείο σας σχετικά με τον τρόπο, με τον οποίο οι χώρες του κόσμου υποφέρουν από καταστροφές και ξηρασία.** Θα μπορούσατε να συλλέξετε φωτογραφίες και να δημιουργήσετε μια σχολική έκθεση!
- https://www.independent.co.uk/news/uk/10-measures-that-must-be-taken-to-prevent-more-flooding-in-the-future-a6788866.html

ΣΥΝΔΕΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- 1. «ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ 11»
- 2.2 «ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΗΓΕΣ

Η δραστηριότητα «Ώρα για ερωτήσεις: από το τοπικό στο παγκόσμιο» έχει προσαρμοστεί από το έργο «Future Youth School Forum» http://fys-forums.eu/en/, ιδίως από τα «Εργαστήρια». Μπορείτε να βρείτε τη δραστηριότητα «Ώρα για ερωτήσεις: από το τοπικό στο παγκόσμιο» για την Ισότητα των Φύλων (Στόχος 5) εδώ http://fys-forums.eu/en/fys-toolkit/forum-curriculum/374-gender-inequality-workshop-1-6 και τους Ανθρώπους που Αναγκάζονται να Διαφύγουν (Στόχος 10) εδώ http://fys-forums.eu/en/fys-toolkit/forum-curriculum-people-force-flee/131-people-forced-to-flee-workshop-1-6. Οι πηγές είναι διαθέσιμοι σε αγγλικά, ιταλικά, ελληνικά, πολωνικά και λιθουανικά.

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:ΑΠΟ ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ

- Πώς επηρεάζει τους ανθρώπους στην περιοχή σας αυτό το θέμα;
- Πώς επηρεάζει τους ανθρώπους στον κόσμο;
- Επηρεάζει με διαφορετικό τρόπο τους άνδρες και τις γυναίκες;
- Επηρεάζει περισσότερο τους πλούσιους ή τους φτωχούς ανθρώπους;
- Πώς επηρεάζει το φυσικό περιβάλλον;
- Ποιες είναι οι αιτίες αυτού του ζητήματος;
- Οι αιτίες είναι οι ίδιες για τους ανθρώπους σε όλον τον κόσμο;
- Ποιες είναι οι λύσεις σε αυτό το ζήτημα;
- Οι λύσεις είναι οι ίδιες για τους ανθρώπους σε όλον τον κόσμο;
- Όταν κάτι συμβαίνει σε ένα μέρος του κόσμου, επηρεάζει και ανθρώπους σε άλλους τόπους;
- Γιατί αποτελεί παγκόσμιο ζήτημα;

ΕΡΩΤΗΜΑ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ 4:

Έχοντας πραγματοποιήσει κάποιες ή όλες τις δραστηριότητες και τις πηγές στην τάξη, τι αντίκτυπο νομίζετε ότι είχαν:

- Σε εσάς ως εκπαιδευτικό (γνώση, δεξιότητες, εμπιστοσύνη, αξίες)
- Στους μαθητές/τριες σας (γνώση, δεξιότητες, εμπιστοσύνη, αξίες)

ΕΡΩΤΗΜΑ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ 5:

Ποια περαιτέρω υποστήριξη και καθοδήγηση χρειάζεστε για να προωθήσετε την Εκπαίδευση για τον Ενεργό Πολίτη στη διδασκαλία σας;

WALK THE GLOBAL WALK

Το **Walk the Global Walk** ξεκινάει το δρόμο του για τα επόμενα τρία χρόνια (2018 – 2021)!

Το 3ετές πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνδέει 11 Ευρωπαϊκές χώρες: Ιταλία, Γαλλία, Κροατία, Κύπρο, Ηνωμένο Βασίλειο (Ουαλία και Σκωτία), Πορτογαλία, Ελλάδα, Ρουμανία, Βουλγαρία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη και Αλβανία. Στην Ελλάδα το πρόγραμμα συντονίζεται από την ActionAid και τον Δήμο Φυλής, ενώ διεθνής συντονιστής του προγράμματος είναι η Περιφέρεια Τοσκάνης και η Oxfam Ιταλίας.
Το πρόγραμμα στοχεύει στο να παρέχει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να συμπεριλάβουν θεματικές και μεθοδολογίες της Εκπαίδευσης για τον Ενεργό Πολίτη (Global Citizenship Education) στο αναλυτικό πρόγραμμα και να ενισχυθεί η συνεργασία με τις τοπικές αρχές σε θέματα που αφορούν τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals).
Οι κύριες θεματικές του προγράμματος θα είναι:

- Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (ΣΤΟΧΟΣ 11)
- Δράση για το Κλίμα (ΣΤΟΧΟΣ 13)
- Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί (ΣΤΟΧΟΣ 16)

Το πρόγραμμα Walk the Global Walk παρέχει στους δασκάλους πολύτιμες ευκαιρίες συνεργασίας πάνω σε παγκόσμια ζητήματα που σχετίζονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Εισάγει μοντέλα ενεργού συμμετοχής και ηγεσίας των νέων, ενώ δημιουργεί έναν συνεχή διάλογο γύρω από την ενεργή πολιτειότητα σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Εκπαίδευση εκπαιδευτικών μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, που βασίζονται στην Εκπαίδευση για τον Ενεργό Πολίτη.
- Υποστήριξη των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.
- Εργαστήρια για μαθητές/τριες σχετικά με την ηγεσία και την ιδιότητα του ενεργού πολίτη.
- Δημιουργία επιμέρους ομάδων «νέων ηγετών» από μαθητές/τριες στα σχολεία με στόχο την ευαισθητοποίηση των συμμαθητών/τριών τους.
- Διοργάνωση δράσεων για την Εβδομάδας Δράσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Εβδομάδα SDG).
- Συμμετοχή των μαθητών/τριών στο Global Walk (Παγκόσμια Πορεία) για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Συμμετοχή 5 μαθητών/τριών και 1 εκπαιδευτικού στα Διεθνή Θερινά Σχολεία στην Κύπρο (2019), Πορτογαλία (2020) και Ιταλία (2021).

Συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ

Regione Toscana

OXFAM Italia intercultura

Με την υποστήριξη

Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

Κινητοποίηση των νέων για την υποστήριξη των 17 Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Glasgow

Bucharest City Hall

CARDET

Cyngor Sir Gâr Carmarthenshire County Council

ISTARSKA ŽUPANIJA REGIONE ISTRIANA

Dolen Cymru •Wales Lesotho Link•

FUSHË ARRËZ

University of Glasgow

STROVOLOS MUNICIPALITY

RÉGION NORMANDIE

institut international DROITS DE L'HOMME ET DE LA PAIX

agenda 21 Asociatia de Asistenta si Programe pentru Dezvoltare Durabila

aidglobal Acção e Integração para o Desenvolvimento Global

SENSUS

actionaid